

Comisia economie, buget și finanțe

RAPORT

asupra proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (nr. 400 din 10.11.2023) lectura II

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (nr. 400 din 10.11.2023), înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvern, și comunică următoarele.

Proiectul de lege propus examinării a fost aprobat în lectura întâi în cadrul ședinței Parlamentului din 24 noiembrie 2023. Pentru lectura a doua la proiectul de lege au fost prezentate două amendamente ale domnului deputat Radu MARIAN.

Totodată, Comisia economie, buget și finanțe a examinat avizul pozitiv al Guvernului asupra amendamentului propus și propunerile de ordin tehnico-legislativ expuse în avizul Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului, iar rezultatele examinării propunerilor transmise sunt reflectate în tabela de sinteză, parte integră a raportului prezentat.

Prin urmare, Comisia economie, buget și finanțe cu votul majoritar al membrilor comisiei, propune plenului Parlamentului examinarea și adoptarea proiectului de lege nr. 400 din 10.11.2023 în a doua lectură.

Radu MARIAN
Președintele Comisiei

LEGE

pentru modificarea unor acte normative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege transpune Regulamentul (UE) nr. 1227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 326 din 8 decembrie 2011.

Art. I. – Articolul 17 din Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 126–130, art. 627), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (7) cu următorul cuprins:

„(7) Prin derogare de la alin. (1)–(6), sistarea temporară a valabilității și/sau retragerea licenței/autorizației pentru activitatea de întreprinzător emise în vederea desfășurării unor activități în domeniile de importanță pentru securitatea statului se poate realiza și în conformitate cu prevederile speciale ale Legii nr. 174/2021 privind mecanismul de examinare a investițiilor de importanță pentru securitatea statului. În aceste cazuri, prevederile art. 10 alin. (9)–(11) și ale art. 11 alin. (2¹) și (2²) din Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător rămân aplicabile.”

Art. II. – Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr. 170–175, art. 494), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 10 se completează cu alineatele (9)–(11) cu următorul cuprins:

„(9) Prin derogare de la prevederile alin. (1)–(8), actele permissive emise în vederea desfășurării unor activități în domeniile de importanță pentru securitatea statului pot fi suspendate și în conformitate cu prevederile speciale ale Legii nr. 174/2021 privind mecanismul de examinare a investițiilor de importanță pentru securitatea statului.

(10) În cazurile prevăzute la alin. (9), suspendarea actului permisiv are loc din data emiterii deciziei organului responsabil de examinarea proiectelor investiționale în domeniile de importanță pentru securitatea statului, prin care se dispune sistarea temporară a valabilității actului permisiv în condițiile art. 13¹ alin. (3) din Legea nr. 174/2021 privind mecanismul de examinare a investițiilor de importanță pentru securitatea statului, fără a mai fi necesară adresarea în instanța de judecată.

(11) Reluarea valabilității actului permisiv suspendat în condițiile alin. (9) se realizează în exclusivitate în baza unei decizii a organului responsabil de examinarea proiectelor investiționale în domeniile de importanță pentru securitatea statului, după efectuarea de către acesta a verificărilor necesare și constatarea lipsei unei încălcări a cerințelor Legii nr. 174/2021 privind mecanismul de examinare a investițiilor de importanță pentru securitatea statului.”

2. Articolul 11 se completează cu alineatele (2¹) și (2²) cu următorul cuprins:

„(2¹) Prin derogare de la prevederile alin. (1)–(2), actele permissive emise în vederea desfășurării unor activități în domeniile de importanță pentru securitatea statului pot fi retrase și în conformitate cu prevederile speciale ale Legii nr. 174/2021 privind mecanismul de examinare a investițiilor de importanță pentru securitatea statului.

(2²) În cazurile prevăzute la alin. (2¹), retragerea actului permisiv are loc de la data emiterii deciziei organului responsabil de examinarea proiectelor investiționale în domeniile de importanță pentru securitatea statului, prin care se dispune retragerea actului permisiv în condițiile art. 13¹ alin. (6) din Legea nr. 174/2021 privind mecanismul de examinare a investițiilor de importanță pentru securitatea statului, fără a mai fi necesară adresarea în instanța de judecată.”

3. Articolul 12¹ se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Prin derogare de la alin. (2), în contextul unor situații excepționale la nivel național sau regional, Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova este împuternicită să decidă în privința introducerii cu titlu provizoriu a reglementării prin licențiere pentru alte genuri de activitate decât cele prevăzute în Nomenclatorul actelor permissive care fac parte din categoria licențelor, expus în anexa nr. 1. Introducerea cu titlu provizoriu a reglementării prin licențiere poate fi realizată pe un termen de cel mult 3 luni, care poate fi prelungit o singură dată cu cel mult 3 luni. Dispozițiile Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova prin care se decide în privința introducerii reglementării prin licențiere pentru anumite genuri de activitate vor stabili, în mod obligatoriu, perioada pentru

care se decide introducerea provizorie a reglementării date, precum și conținutul licențelor provizorii, procedura de solicitare și de obținere a acestora, termenul de valabilitate, de prelungire, revocare, reperfectare și taxa pentru eliberarea licențelor provizorii.”

Art. III. – Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 69–77, art. 117), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează.

1. La articolul 34, alineatul (9) va avea următorul cuprins:

„(9) Guvernul, în contextul îndeplinirii atribuțiilor stabilite la art. 10 lit. e), prin intermediul organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, publică, pe pagina sa web oficială și în surse mass-media de circulație națională și internațională, și, la necesitate, actualizează calendarul indicativ cu privire la frecvența planificată a procedurilor de licitație, de asemenea publică informații privind, după caz, capacitatea și bugetul/costul schemei de sprijin, tehnologiile eligibile, precum și alte detalii relevante și de interes general.”

2. La articolul 35, alineatul (4) se completează cu următorul enunț: „Garanția pentru ofertă și garanția de bună execuție a contractului se stabilesc și se aplică în mod nediscriminatoriu, în mărime fixă pentru fiecare 1 kW de putere instalată, în conformitate cu Regulamentul privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare.”

3. La articolul 36 alineatul (5), textul „36 de luni” se substituie cu textul „24 de luni”, iar textul „art. 37 alin. (1²)” – cu textul „art. 37 alin. (1¹)”.

Art. IV. – Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193–203, art. 413), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Clauza de armonizare se completează cu textul „; Regulamentul (UE) nr. 1227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 326 din 8 decembrie 2011”.

2. În cuprinsul legii, cuvintele „a procura”, „procurat” și „procurare”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „a cumpăra”, „cumpărat” și, respectiv, „cumpărare” la forma gramaticală corespunzătoare.

3. La articolul 2:

după noțiunea „avarie” se introduce o noțiune nouă cu următorul cuprins:

„*capacitate de consum* – consum de energie electrică al unui consumator final atunci când instalația/instalațiile de utilizare a/ale acestuia funcționează la capacitate maximă. Acesta include toată cantitatea de energie electrică consumată de către consumatorul final respectiv ca entitate economică unică, în măsura în care consumul respectiv are loc pe piețe cu prețuri angro intercorelate. La aplicarea prezentei noțiuni nu se ia în considerare consumul de energie electrică la locurile individuale de consum care aparțin aceluiași consumator final și care au o capacitate de consum mai mică de 600 GWh/an, în măsura în care locurile de consum respective nu exercită o influență comună asupra prețurilor de pe piața angro a energiei electrice datorită amplasării acestora, din punct de vedere geografic, pe piețe relevante diferite;”

după noțiunea „controlul asupra unei întreprinderi” se introduce o noțiune nouă cu următorul cuprins:

„*criză de energie electrică* – situație actuală sau iminentă în care există un deficit semnificativ de energie electrică, astfel cum a fost stabilit de Guvern, sau în care este imposibil să se furnizeze energie electrică consumatorilor finali;”

după noțiunea „import declarat” se introduc două noțiuni noi cu următorul cuprins:

„*informații cu caracter exact* – informații care indică un ansamblu de circumstanțe existente sau despre care există motive justificate de a crede că vor exista, un eveniment care a avut loc sau despre care există motive justificate de a crede că va avea loc și care sunt suficient de precise pentru a duce la o concluzie în legătură cu efectul posibil al tuturor circumstanțelor sau al evenimentului asupra prețurilor la produsele energetice angro;

informații privilegiate – informații cu caracter exact care nu au fost făcute publice, care se referă în mod direct sau indirect la unul sau mai multe produse energetice angro și care, dacă ar fi făcute publice, ar putea influența în mod semnificativ prețul produselor energetice angro. În sensul prezentei noțiuni, prin informații se înțelege:

a) informațiile care trebuie făcute publice în conformitate cu prezenta lege, cu Regulamentul privind accesul la rețelele electrice de transport pentru schimburile transfrontaliere și gestionarea congestiilor în sistemul electroenergetic, cu codurile rețelelor electrice și cu Regulile pieței energiei electrice;

b) informațiile cu privire la capacitatea și utilizarea instalațiilor de utilizare, a centralelor electrice sau a rețelelor electrice de transport, inclusiv informațiile cu privire la indisponibilitatea planificată sau neplanificată a acestora;

c) informațiile care trebuie divulgate în conformitate cu prevederile actelor normative sau ale contractelor de pe piața angro a energiei electrice, în măsura în care aceste informații ar putea avea un efect semnificativ asupra prețului produselor energetice angro;

d) alte informații legate de piața energiei electrice pe care un participant la piață ar putea să le folosească pentru a lua decizia de a efectua tranzacții legate de un produs energetic angro sau de a emite un ordin de tranzacționare cu un astfel de produs;”

după noțiunea „operator al pieței energiei electrice” se introduce o noțiune nouă cu următorul cuprins:

„operator al pieței energiei electrice desemnat – operator de piață licențiat de Agenție, autorizat să îndeplinească sarcini legate de cuplarea unică a piețelor energiei electrice pentru ziua următoare și a piețelor energiei electrice pe parcursul zilei;”

după noțiunea „participant la piața energiei electrice” se introduce o noțiune nouă cu următorul cuprins:

„participant la piața angro a energiei electrice – persoană fizică sau juridică, inclusiv operatorul de sistem, care se angajează în tranzacții cu energie electrică, inclusiv prin plasarea de ordine de tranzacționare pe piața angro a energiei electrice;”

noțiunile „piață a energiei electrice pe parcursul zilei” și „piață a energiei electrice pentru ziua următoare” vor avea următorul cuprins:

„piață a energiei electrice pe parcursul zilei – piață angro a energiei electrice, organizată de operatorul pieței energiei electrice, care asigură participanților la piață posibilitatea de a-și acoperi curba reală de sarcină pentru o zi de livrare, prin mecanisme de tranzacționare, prin care vânzarea și cumpărarea energiei electrice se efectuează în baza tranzacțiilor ce au loc pentru o zi de livrare, după închiderea pieței energiei electrice pentru ziua următoare și înainte, cu o anumită perioadă, de începerea livrărilor;

„piață a energiei electrice pentru ziua următoare – piață angro a energiei electrice, organizată de operatorul pieței energiei electrice, care asigură participanților la piață mecanismele de tranzacționare pentru vânzarea și cumpărarea energiei electrice pentru fiecare interval de dispecerizare din ziua de livrare fizică a energiei electrice care urmează imediat după ziua de tranzacționare;”

după noțiunea „piață a energiei electrice pentru ziua următoare” se introduce o noțiune nouă cu următorul cuprins:

„*piețe organizate lichide* – piață a energiei electrice pe parcursul zilei și piață a energiei electrice pentru ziua următoare, stabilite și funcționale, care întrunesc următoarele criterii:

a) există platforme de tranzacționare operaționale, bazate pe licitații sau pe mecanisme de tranzacționare prin corelare continuă, și unde piața energiei electrice pe parcursul zilei și piața energiei electrice pentru ziua următoare sunt funcționale de cel puțin 12 luni;

b) este posibilă modificarea ofertelor până la o oră înainte de livrare (h-1);

c) produsele disponibile pentru a fi comercializate sunt în concordanță cu intervalul de decontare a dezechilibrului din zona respectivă de licitație;”

după noțiunea „producere distribuită” se introduc două noțiuni noi cu următorul cuprins:

„*produse energetice angro* – următoarele tipuri de contracte și instrumente derivate, indiferent de locul sau modul lor de tranzacționare:

a) contractele de furnizare a energiei electrice, în cazul în care livrarea se efectuează în Republica Moldova sau în țările părți ale Comunității Energetice;

b) contractele de prestare a serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice în Republica Moldova sau în țările părți ale Comunității Energetice;

punct de delimitare – loc în care instalațiile electrice ale consumatorului final se delimitează, în baza dreptului de proprietate, de instalațiile întreprinderii electroenergetice sau loc în care instalațiile electrice ale întreprinderilor electroenergetice se delimitează în baza dreptului de proprietate;”

după noțiunea „tarif de racordare” se introduce o noțiune nouă cu următorul cuprins:

„*tentativă de manipulare a pieței* – una dintre următoarele acțiuni:

1) efectuarea oricărei tranzacții sau emiterea oricărui ordin de tranzacționare cu produse energetice angro cu intenția:

a) de a oferi indicații false sau de a da semnale înșelătoare cu privire la cererea, oferta sau prețul produselor energetice angro;

b) de a stabili în mod artificial prețul unui sau mai multor produse energetice angro, cu excepția cazului în care persoana care a efectuat tranzacția sau care a emis ordinul de tranzacționare consideră că motivele care au determinat-o să procedeze astfel sunt legitime și că respectiva tranzacție sau respectivul ordin de tranzacționare este conform cu practicile de piață admise pe respectiva piață a energiei electrice;

c) de a utiliza un instrument fictiv sau oricare altă formă de înșelăciune ori abuz de încredere care transmite sau este de natură să transmită informații ce nu corespund realității ori sunt înșelătoare cu privire la cererea, oferta sau prețul produselor energetice angro;

2) difuzarea de informații, prin intermediul mijloacelor de comunicare în masă, inclusiv al internetului, sau prin orice alte mijloace, cu intenția de a oferi mesaje care nu corespund realității ori sunt înșelătoare cu privire la cererea, oferta sau prețul produselor energetice angro;”.

4. La articolul 3, alineatul (2) se completează cu literele d¹) și n) cu următorul cuprins:

„d¹) asigurarea integrității și transparenței pieței energiei electrice, inclusiv prin stabilirea obligațiilor participanților la piața angro a energiei electrice privind înregistrarea și privind publicarea informațiilor privilegiate în condițiile stabilite în prezenta lege, prin stabilirea interdicțiilor referitoare la manipularea pieței și la tranzacțiile bazate pe informații privilegiate, precum și prin stabilirea atribuțiilor specifice ale Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică în legătură cu investigarea potențialelor abuzuri pe piața angro a energiei electrice și a eventualelor tranzacții bazate pe informații privilegiate;”

„n) asigurarea, la investigarea potențialelor abuzuri pe piața angro a energiei electrice a Republicii Moldova și a eventualelor tranzacții bazate pe informații privilegiate cu potențial efect transfrontalier, a cooperării Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică cu alte autorități de reglementare, în coordonare cu Comitetul de reglementare al Comunității Energetice.”

5. Articolul 7 alineatul (2):

la litera a), după textul „centralele electrice de termoficare urbane,” se introduce textul „a prețurilor pentru capacitățile de echilibrare conform prevederilor art. 81³,”;

alineatul se completează cu litera n) cu următorul cuprins:

„n) stabilește și aprobă alte prețuri reglementate prevăzute de prezenta lege.”

6. La articolul 9:

alineatele (4) și (5¹) vor avea următorul cuprins:

„(4) Consiliul de administrație al Agenției examinează cererile privind costurile de bază în termen de cel mult 120 de zile calendaristice, iar cererile

privind prețurile reglementate și cele privind tarifele reglementate – în termen de cel mult 90 de zile calendaristice de la data înregistrării solicitării corespunzătoare din partea unei întreprinderi electroenergetice și după prezentarea tuturor documentelor și a informației necesare, solicitate de Agenție, în conformitate cu Regulamentul privind procedurile de prezentare și de examinare a cererilor titularilor de licență privind prețurile și tarifele reglementate.”

„(5¹) În cazul situațiilor excepționale în sectorul electroenergetic, constatate în modul stabilit de lege, sau pe subiecte ce țin de crize de energie electrică, de securitatea aprovizionării cu energie electrică, de interesul economic general sau de interesul legitim al consumatorilor finali sau al participanților la piața energiei electrice, inclusiv în cazul modificării semnificative a prețurilor de achiziționare a energiei electrice de către furnizorii serviciului universal și furnizorii de ultimă opțiune, proiectele de hotărâri și proiectele de decizii pot fi supuse elaborării și adoptării/emiterii în regim de urgență, fără respectarea prevederilor prezentului articol și a cerințelor privind transparența în procesul decizional, prevăzute de Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și de Codul administrativ. Argumentarea necesității de a adopta hotărârea/de a emite decizia în regim de urgență se aduce la cunoștința publicului în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la data adoptării/emiterii, prin publicare pe pagina web oficială a Agenției, prin afișarea la sediul acesteia într-un spațiu accesibil publicului și/sau prin difuzare în mass-media.”

articolul se completează cu alineatul (5²) cu următorul cuprins:

„(5²) Hotărârile și deciziile Agenției care vizează sectorul electroenergetic, inclusiv hotărârile adoptate în conformitate cu art. 85, 95¹ și 95² din prezenta lege, se supun controlului judecătoresc în modul stabilit de Codul administrativ. Hotărârile și deciziile Agenției sunt executorii de la data adoptării/emiterii sau, după caz, de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova ori de la data indicată în textul actului adoptat/emis și produc efecte juridice obligatorii până la o eventuală hotărâre judecătorească irevocabilă contrară.”

7. Articolul 15 se completează cu alineatele (1¹) și (1²) cu următorul cuprins:

„(1¹) Titularul de licență pentru transportul energiei electrice și titularul de licență pentru distribuția energiei electrice sunt obligați să pună la dispoziția Agenției, în termenele și în condițiile stabilite de aceasta, în format electronic, bazele de date ale consumatorilor finali ale căror instalații de utilizare sunt racordate la rețeaua electrică de transport sau, după caz, la rețeaua electrică de distribuție.

(1²) Agenția prezintă informația din bazele de date menționate la alin. (1¹), la necesitate, doar furnizorului serviciului universal și furnizorului de ultimă opțiune, desemnați în conformitate cu prevederile prezentei legi.”

8. Articolul 21:

la alineatul (5), cuvintele „acoperite de ofertă” se substituie cu cuvintele „oferite prin ofertă”;

articolul se completează cu alineatul (5¹) cu următorul cuprins:

„(5¹) Măsurile temporare de stimulare a investițiilor pe piața energiei electrice de echilibrare pot conține obligații de serviciu public la prețuri reglementate pentru capacitățile de echilibrare.”

9. Articolul 47 se completează cu alineatul (8) cu următorul cuprins:

„(8) Operatorul sistemului de distribuție este în drept să elibereze avize de racordare și în cazul în care capacitatea instalației de racordare a unui consumator final existent sau producător existent permite racordarea instalațiilor de utilizare sau centralelor electrice ale altor potențiali consumatori finali sau potențiali producători. Emiterea avizului de racordare în astfel de situații se efectuează după semnarea unui acord tripartit dintre operatorul sistemului de distribuție, consumatorul final existent/producătorul existent și potențialul consumator final/potențialul producător, prin care semnatarii stabilesc drepturile și obligațiile asumate. În acordul respectiv se prevede, în mod obligatoriu, că operatorul sistemului de distribuție prestează serviciul de distribuție a energiei electrice la aceiași parametri de calitate ca și unui utilizator de sistem a cărei instalație de utilizare sau centrală este racordată direct la rețeaua electrică de distribuție, pe parcursul perioadei în care există instalația de racordare respectivă a consumatorului final existent sau a producătorului existent. Cerințele respective se includ în avizul de racordare. Proiectul instalațiilor electrice se coordonează de operatorul sistemului de distribuție și de furnizorul de energie electrică, iar furnizorul include aceleași condiții în contractul de furnizare a energiei electrice sau de cumpărare ca și în cazul unui consumator final sau producător ale cărui instalații electrice sunt direct racordate la rețeaua electrică de distribuție.”

10. Articolul 53 va avea următorul cuprins:

„Articolul 53. Codurile rețelelor electrice

(1) Pentru a asigura și gestiona un acces eficient și transparent la rețelele electrice, racordarea, exploatarea și dezvoltarea rețelelor electrice în legătură cu

fluxurile transfrontaliere, cu exploatarea rețelelor electrice se efectuează în conformitate cu codurile rețelelor electrice.

(2) Codurile rețelelor electrice stabilesc procedurile aplicate în scopul funcționării eficiente a sistemului electroenergetic și a pieței energiei electrice, în special în legătură cu:

- a) alocarea capacității și gestionarea congestiilor;
- b) cerințele tehnice pentru funcționarea centralelor electrice și instalațiilor de utilizare;
- c) asigurarea echilibrului în sistemul electroenergetic;
- d) accesul și racordarea la rețelele electrice;
- e) securitatea operațională;
- f) planificarea operațională și programarea;
- g) reglarea frecvenței și rezervele;
- h) gestionarea situațiilor de urgență și restabilirea livrării, inclusiv măsuri de limitare a consumului în caz de necesitate.

(3) Operatorul sistemului de transport care deține licență pentru conducerea centralizată a sistemului electroenergetic elaborează proiectele codurilor rețelelor electrice și le prezintă spre aprobare Agenției. Operatorii de sistem sunt obligați să colaboreze cu operatorul sistemului de transport respectiv în vederea elaborării codurilor rețelelor electrice.

(4) La elaborarea și aprobarea codurilor rețelelor electrice se ține cont de obligațiile asumate de Republica Moldova în cadrul Tratatului Comunității Energetice. Agenția, în comun cu operatorul pieței energiei electrice și operatorul sistemului de transport care deține licență pentru conducerea centralizată a sistemului electroenergetic, asigură elaborarea și aprobarea regulamentelor, a termenelor și condițiilor, precum și a metodologiilor subsecvente codurilor, ce țin de funcționarea pieței energiei electrice, de alocarea capacității și gestionarea congestiilor.

(5) Agenția publică pe pagina sa web oficială proiectele codurilor rețelelor electrice și consultă participanții la piața energiei electrice, inclusiv utilizatorii de sistem, și autoritățile competente în conformitate cu actele normative în domeniu. Propunerile înaintate, precum și decizia privind acceptarea sau respingerea acestora se reflectă în sinteza recomandărilor care se publică pe pagina web oficială a Agenției. Codurile rețelelor electrice aprobate de Agenție se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, se plasează pe pagina web oficială a Agenției și pe paginile electronice ale operatorilor de sistem.”

11. Articolul 63:

se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins:

„(4¹) Pentru locurile de consum pentru care consumatorii finali fac uz de dreptul de a schimba furnizorul căruia i-a fost impusă obligația de serviciu public prevăzută la art. 72 și încheie un contract de furnizare a energiei electrice la preț negociat sau pentru care consumatorii finali rezoluționează contractul de furnizare a energiei electrice încheiat cu un furnizor căruia i-a fost impusă obligația de serviciu public prevăzută la art. 72, consumatorii finali sunt în drept să solicite furnizorului serviciului universal încheierea contractului de furnizare a energiei electrice la expirarea termenului de 12 luni de la data rezoluționării contractului de furnizare a energiei electrice cu furnizorul serviciului universal.”

alineatul (7) va avea următorul cuprins:

„(7) Pentru locul/locurile de consum pentru care consumatorii noncasnici au încheiat contract de furnizare a energiei electrice cu furnizorul serviciului universal sau cu furnizorul de ultimă opțiune nu se permite încheierea a două sau a mai multor contracte de furnizare a energiei electrice cu diferiți furnizori.”

articolul se completează cu alineatele (11) și (12) cu următorul cuprins:

„(11) Consumatorul angro este în drept să cumpere energie electrică pentru acoperirea necesităților proprii și a necesităților altor consumatori finali. Consumatorul angro semnează contractul de vânzare a energiei electrice cu consumatorul final în urma negocierilor.

(12) În cazul în care instalațiile electrice ale unui consumator final sunt racordate la instalația de utilizare a altui consumator final, a cărei instalație de utilizare este racordată la rețeaua electrică de distribuție și care nu este obligat să obțină autorizația de operator al sistemului de distribuție închis, primul consumator final este în drept să vândă energie electrică altor consumatori finali, el fiind considerat consumator angro.”

12. După denumirea capitolului XII se introduce textul:

**„Secțiunea 1
Prevederi generale”.**

13. La articolul 75 alineatul (6), după textul „activitatea operatorului pieței energiei electrice,” se introduce textul „gradul de lichiditate a piețelor organizate ale energiei electrice,”.

14. Articolul 78 va avea următorul cuprins:

„Articolul 78. Piața angro a energiei electrice

(1) Tranzacțiile de vânzare-cumpărare a energiei electrice, inclusiv tranzacțiile de import sau export, tranzacțiile de vânzare-cumpărare a energiei electrice pentru acoperirea consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică, a energiei electrice de echilibrare, a capacităților de interconexiune, a serviciilor de sistem, precum și a produselor conexe, la care participă producătorii, operatorul sistemelor de transport, operatorii sistemelor de distribuție, operatorul pieței energiei electrice, furnizorul central de energie electrică și furnizorii se efectuează pe piața angro a energiei electrice.

(2) Piața angro a energiei electrice este organizată și funcționează în conformitate cu prezentul articol, cu Regulile pieței energiei electrice și cu alte acte normative aprobate de Agenție.

(3) Piața angro a energiei electrice cuprinde piața contractelor bilaterale de energie electrică, precum și alte piețe organizate de energie electrică, în conformitate cu Regulile pieței energiei electrice.

(4) Participanții la piața angro a energiei electrice sunt obligați să păstreze timp de cel puțin 5 ani informațiile și documentele cu privire la tranzacțiile efectuate pe această piață.”

15. Articolul 80:

la alineatul (1), după textul „a capacităților de interconexiune,” se introduce textul „a serviciilor de echilibrare,” iar după cuvintele „se formează” – textul „, de regulă,”;

alineatul (2) se completează cu textul „, inclusiv mecanismele temporare reglementate stabilite de Agenție conform prevederilor art. 81¹ sau art. 81³”;

articolul se completează cu alineatul (8) cu următorul cuprins:

„(8) Legislația privind bursele de mărfuri și comerțul de bursă nu este aplicabilă pentru organizarea piețelor energiei electrice.”

16. La articolul 81 alineatul (3), litera j) se completează cu textul „, inclusiv prin mecanismele reglementate în conformitate cu prezenta lege”.

17. Legea se completează cu articolele 81¹–81³ cu următorul cuprins:

„Articolul 81¹. Mecanisme aplicabile în cazul unor crize de energie electrică

(1) În cazul apariției unei crize de energie electrică, Agenția este în drept să întreprindă măsurile necesare pentru depășirea crizei și să intervină, într-un mod nediscriminatoriu, proporțional și limitat în timp, în operarea pieței energiei electrice. În acest scop, Agenția poate:

a) să stabilească obligații suplimentare de serviciu public privind vânzarea energiei electrice în cantități și la prețuri reglementate;

b) să stabilească obligații de serviciu public privind achiziția centralizată de energie electrică, prin licitație sau prin negociere directă, necesară furnizorilor serviciului universal, furnizorilor de ultimă opțiune și operatorilor de sistem;

c) să stabilească obligații de serviciu public pentru unul sau mai mulți producători de energie electrică care să participe la piața energiei electrice de echilibrare și la piața serviciilor de sistem sau să furnizeze servicii de echilibrare și servicii de sistem în cantități limitate de posibilitățile tehnice și la prețuri reglementate.

(2) În cazul în care măsurile dispuse de Agenție nu sunt îndeplinite de către participanții la piața energiei electrice, Agenția aplică în privința acestora sancțiunea financiară prevăzută la art. 95 alin. (5) și sesizează Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova în conformitate cu Regulamentul privind situațiile excepționale pe piața energiei electrice.

Articolul 81². Mecanisme aplicabile în cazul devierilor financiare ale furnizorilor de energie electrică la prețuri reglementate

În cazul în care, în pofida ajustărilor prețurilor reglementate pentru furnizarea energiei electrice aprobate de Agenție în conformitate cu prevederile prezentei legi, furnizorii de energie electrică cărora le-a fost impusă obligația de serviciu public în conformitate cu art. 72 înregistrează devieri tarifare mai mari de 5% din costurile de furnizare a energiei electrice stabilite în prețurile reglementate, Agenția confirmă aceste devieri tarifare și le recuperează de la toți furnizorii care desfășoară activitatea pe piața energiei electrice cu amănuntul, în conformitate cu cota lor pe piața corespunzătoare din perioada anterioară înregistrării devierilor tarifare, printr-o hotărâre adoptată în acest scop.

Articolul 81³. Mecanisme aplicabile în cazul indisponibilității surselor de echilibrare

(1) Agenția monitorizează disponibilitatea surselor de echilibrare pe piața energiei electrice de echilibrare. În cazul în care se constată o indisponibilitate de surse de echilibrare, Agenția identifică cauza apariției problemei (de reglementare sau deficiență a pieței energiei electrice de echilibrare) și elaborează un plan de

acțiuni cu un calendar pentru realizarea măsurilor de eliminare a cauzei apariției problemei, care se publică pe pagina web oficială a Agenției. Aceste măsuri pot include promovarea în continuare a integrării piețelor de energie electrică din Republica Moldova cu cele din țările vecine, măsuri pentru facilitarea achiziției de către operatorul sistemului de transport a capacității de echilibrare pe piețele regionale, măsuri de stimulare pentru a oferi energie electrică pe piața energiei electrice de echilibrare, asigurarea unor condiții de concurență echitabile.

(2) Agenția, în termen de două luni, prezintă planul de acțiuni menționat la alin. (1) spre consultare Secretariatului Comunității Energetice și pune în aplicare orice măsuri convenite în cooperare cu Secretariatul Comunității Energetice.

(3) În cazul lipsei concurenței pe piața capacităților de echilibrare, Agenția poate prevedea o derogare de la achizițiile capacităților de echilibrare în baza mecanismelor de piață, inclusiv prin impunerea de obligații temporare de serviciu public operatorului sistemului de transport în ceea ce privește achiziția capacităților de echilibrare și/sau potențialilor furnizori ai capacităților de echilibrare. Prețurile pentru capacitățile de echilibrare, în contextul obligației temporare de serviciu public, se determină în baza unei metodologii nediscriminatorii și transparente, elaborată și aprobată de Agenție. Atât metodologia, cât și obligațiile temporare de serviciu public sunt coordonate cu Secretariatul Comunității Energetice înainte de aprobarea acestora. Aceste obligații de serviciu public vor înceta în momentul în care achiziția capacităților de echilibrare se va putea efectua în baza mecanismelor de piață, acest moment urmând a fi coordonat cu Secretariatul Comunității Energetice.

(4) În măsura în care indisponibilitatea surselor de echilibrare nu este rezultatul unor probleme ce țin de reglementare sau de deficiențe ale pieței energiei electrice ori nu poate fi eliminată prin măsurile menționate la alin. (1), Agenția, în cooperare cu Secretariatul Comunității Energetice, poate elabora și introduce mecanisme de stimulare a investițiilor în capacități de echilibrare. Aceste mecanisme de stimulare a investițiilor în capacități de echilibrare se elimină de îndată ce deficiențele menționate la alin. (1) încetează să mai existe.”

18. Articolul 82:

la alineatul (2), litera c) va avea următorul cuprins:

„c) întocmirea și prezentarea către operatorul sistemului de transport a notificărilor fizice de cumpărare și de vânzare a energiei electrice în conformitate cu tranzacțiile de vânzare-cumpărare încheiate pe piața energiei electrice pentru ziua următoare sau, după caz, pe piața energiei electrice pe parcursul zilei;”

la alineatul (7), cuvintele „Pentru serviciul prestat” se substituie cu textul „Pentru serviciul prestat conform art. 80 alin. (3)”.

19. Legea se completează cu articolul 82¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 82¹. Desemnarea operatorului pieței energiei electrice

(1) Guvernul desemnează operatorul pieței energiei electrice din rândul agenților economici care și-au exprimat intenția de a crea piețe organizate de energie electrică, în baza următoarelor criterii:

a) este persoană juridică înregistrată în Republica Moldova de către un operator desemnat al pieței energiei electrice dintr-o țară membră a Uniunii Europene sau țară parte a Comunității Energetice;

b) operatorul proprietar are experiență în organizarea pieței energiei electrice pentru ziua următoare, a pieței energiei electrice pe parcursul zilei și a pieței contractelor bilaterale de energie electrică, precum și în funcționarea cuplată la nivel internațional a piețelor;

c) operatorul proprietar are capacitatea de a asigura cuplarea efectivă a pieței energiei electrice pentru ziua următoare și a pieței energiei electrice pe parcursul zilei din Republica Moldova cu piețele similare integrate la nivel european.

(2) Agenția eliberează operatorului desemnat licență pentru operarea pieței energiei electrice.

(3) La solicitarea applicantului, Agenția îl desemnează ca operator al pieței energiei electrice desemnat, căruia îi este atribuită sarcina de realizare a cuplării internaționale a pieței energiei electrice pentru ziua următoare și a pieței energiei electrice pe parcursul zilei, pentru o perioadă inițială de 4 ani, cu posibilitatea de prelungire, dacă îndeplinește cumulativ următoarele cerințe:

a) a contractat sau contactează resurse adecvate pentru operarea comună, coordonată și conformă a cuplării unice a piețelor energiei electrice pentru ziua următoare și/sau a piețelor energiei electrice pe parcursul zilei, inclusiv resursele necesare pentru a-și îndeplini funcțiile de operator al pieței energiei electrice desemnat, resursele financiare, tehnologia informației necesară, infrastructura tehnică și procedurile operaționale;

b) este în măsură să se asigure că participanții la piață au acces liber la informațiile privind sarcinile operatorului pieței energiei electrice desemnat;

c) este eficient din punctul de vedere al costurilor în ceea ce privește cuplarea unică a piețelor energiei electrice pentru ziua următoare și a piețelor energiei electrice pe parcursul zilei și, în cadrul sistemului său intern de contabilitate, se ține o contabilitate separată pentru funcțiile de cuplare a piețelor și alte activități, pentru a se evita subvențiile încrucișate;

d) dispune de un nivel adecvat de separare a activității față de alți participanți ai pieței energiei electrice;

e) dacă este desemnat ca monopol legal național pentru serviciile de tranzacționare pe piața energiei electrice pentru ziua următoare și pe piața energiei electrice pe parcursul zilei într-un alt stat, nu face uz de veniturile obținute în Republica Moldova pentru a-și finanța activitățile pe piața energiei electrice pentru ziua următoare și pe piața energiei electrice pe parcursul zilei în acel stat;

f) este în măsură să trateze toți participanții pieței energiei electrice într-un mod nediscriminatoriu;

g) dispune de mecanisme adecvate de supraveghere a pieței;

h) a încheiat acorduri adecvate privind transparența și confidențialitatea cu participanții la piață și cu operatorul sistemului de transport;

i) este în măsură să furnizeze serviciile de compensare și decontare necesare;

j) este în măsură să instituie sistemele și metodele de comunicații necesare pentru coordonarea cu operatorul sistemului de transport.

(4) Activitatea operatorului pieței energiei electrice desemnat este monitorizată de Agenție, care are dreptul să revoce desemnarea în condițiile în care cerințele stabilite la alin. (3) pentru acest operator nu sunt îndeplinite.”

20. La articolul 84, alineatul (8) se completează cu textul „, inclusiv prin mecanisme reglementate în conformitate cu prezenta lege”.

21. Legea se completează cu articolul 84¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 84¹. Registrul participanților la piața angro a energiei electrice

(1) Participanții la piața angro a energiei electrice care efectuează tranzacții cu produse energetice angro sau care manifestă interesul de a participa la astfel de tranzacții prin intermediul notificărilor de tranzacționări sunt obligați să se înregistreze în Registrul participanților la piața angro a energiei electrice.

(2) Prin derogare de la Legea nr. 71/2007 cu privire la registre, Agenția instituie și ține Registrul participanților la piața angro a energiei electrice cu respectarea formatului și a cerințelor stabilite în cadrul Comunității Energetice, precum și a cerințelor stabilite în prezentul articol.

(3) Registrul participanților la piața angro a energiei electrice se actualizează în mod continuu și conține, fără a se limita la acestea, cel puțin următoarele informații despre fiecare participant la piața angro a energiei electrice:

a) codul unic de identificare;

b) codul fiscal, numărul de înregistrare pentru TVA;

c) adresa sediului/adresa de domiciliu;

- d) persoanele responsabile pentru deciziile operaționale ale participantului respectiv și pentru cele referitoare la tranzacții;
- e) beneficiarul final al activităților de tranzacționare ale participantului respectiv;
- f) alte informații care permit identificarea participantului respectiv.

(4) Procedura de înregistrare și modul de actualizare a Registrului participanților la piața angro a energiei electrice se stabilesc în regulamentul elaborat și aprobat de Agenție.

(5) Participanții la piața angro a energiei electrice, înainte de a efectua o tranzacție cu produse energetice angro, sunt obligați să se înregistreze în Registrul participanților la piața angro a energiei electrice în modul stabilit în regulamentul prevăzut la alin. (4).

(6) Participanții înregistrați în Registrul participanților la piața angro a energiei electrice sunt obligați să notifice Agenția, în termenele stabilite în regulamentul prevăzut la alin. (4), despre orice modificare a informațiilor prezentate anterior în cererea de înregistrare.

(7) Executarea obligației de a se înregistra în Registrul participanților la piața angro a energiei electrice nu îl exonerează pe participantul respectiv de sarcina de a îndeplini alte obligații ce îi incumbă în conformitate cu prezenta lege și cu Regulile pieței energiei electrice, inclusiv obligațiile ce îi revin în calitate de parte responsabilă de echilibrare.

(8) Agenția transmite informațiile din Registrul participanților la piața angro a energiei electrice Comitetului de reglementare al Comunității Energetice în termenele și condițiile stabilite în cadrul Tratatului Comunității Energetice.

(9) Cererea de înregistrare în calitate de participant la piața angro a energiei electrice, depusă repetat la Agenție de un participant înregistrat la piața energiei electrice, permite modificarea listei activităților prestate care au fost specificate pentru respectivul participant al pieței.

(10) Prelucrarea datelor cu caracter personal în cadrul Registrului participanților la piața angro a energiei electrice se realizează în conformitate cu prevederile Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.”

22. La articolul 85 alineatul (3) litera b), după cuvintele „de concurență” se introduce textul „, de lichiditate”.

23. Capitolul XII se completează cu secțiunea a 2-a cu următorul cuprins:

„Secțiunea a 2-a
Prevederi specifice privind integritatea și transparența pieței angro
a energiei electrice. Monitorizarea pieței energiei electrice

Articolul 85¹. Interdicții privind tranzacțiile bazate pe informații privilegiate

(1) Persoanelor fizice sau juridice care dețin informații privilegiate li se interzice:

a) să folosească aceste informații pentru a dobândi, înstrăina sau pentru a încerca să dobândească ori să înstrăineze, pentru sine sau pentru o terță persoană, în mod direct sau indirect, produse energetice angro la care se referă informațiile în cauză;

b) să divulge aceste informații altei persoane, cu excepția situației în care divulgarea are loc în baza legii sau în cadrul exercitării muncii, profesiei sau funcțiilor persoanei respective, cu informarea acesteia în legătură cu faptul că informațiile comunicate sunt privilegiate;

c) să recomande altei persoane să dobândească sau să înstrăineze ori să determine altă persoană să dobândească sau să înstrăineze, în baza informațiilor privilegiate, produsele energetice angro la care se referă informațiile în cauză.

(2) Interdicțiile stabilite la alin. (1) se aplică următoarelor persoane care dețin informații privilegiate:

a) membrilor organului administrativ, de conducere sau de supraveghere al unei întreprinderi;

b) persoanelor care dețin cote în capitalul social al unei întreprinderi;

c) persoanelor care au acces la informații prin exercitarea muncii, profesiei sau funcțiilor;

d) persoanelor care au dobândit astfel de informații prin activități infracționale;

e) persoanelor care cunosc sau trebuie să cunoască faptul că informațiile sunt privilegiate.

(3) Prevederile alin. (1) lit. a) și c) nu se aplică operatorului sistemului de transport la cumpărarea energiei electrice în vederea asigurării funcționării sigure și fiabile a sistemului electroenergetic conform obligațiilor ce îi revin potrivit art. 30.

(4) Prevederile alin. (1)–(3) nu se aplică:

a) tranzacțiilor realizate pentru a achita o obligație scadentă de dobândire sau înstrăinare a unor produse energetice angro, în cazul în care această obligație decurge dintr-un contract încheiat sau dintr-un ordin de tranzacționare emis înainte ca persoana vizată să intre în posesia unor informații privilegiate;

b) tranzacțiilor realizate de producătorii de energie electrică al căror scop este de a-și acoperi pierderile imediate, cauzate de întreruperile neplanificate, dacă fără realizarea acestora participantul la piața energiei electrice nu ar putea să își îndeplinească obligațiile contractuale existente sau dacă astfel de acțiuni sunt întreprinse cu acordul operatorului sistemului de transport în vederea asigurării funcționării sigure și fiabile a sistemului electroenergetic. Producătorii de energie electrică care realizează asemenea tranzacții sunt obligați să prezinte Agenției informații cu privire la tranzacțiile respective;

c) participanților la piața energiei electrice care acționează în conformitate cu Regulamentul privind situațiile excepționale în sectorul electroenergetic și cu Planul de acțiuni pentru situații excepționale în sectorul electroenergetic, în cazul în care se constată apariția situației excepționale în sectorul electroenergetic, iar mecanismele de piață pe întreg teritoriul țării au fost suspendate. În acest caz, Agenția asigură publicarea informațiilor privilegiate în conformitate cu prevederile art. 85².

(5) În cazul în care persoana care deține informații privilegiate este o persoană juridică, interdicțiile stabilite la alin. (1) se aplică în egală măsură persoanelor fizice care participă în numele persoanei juridice respective la luarea deciziei privind realizarea tranzacției.

(6) În cazul în care se difuzează informații în scop jurnalistic sau ca expresie artistică, o astfel de difuzare a informațiilor se evaluează ținându-se cont de actele normative care reglementează libertatea presei și libertatea de exprimare în alte mijloace media, cu excepția cazului în care:

a) aceste persoane obțin, direct sau indirect, avantaje sau beneficii ca urmare a diseminării informațiilor în cauză; sau

b) divulgarea sau difuzarea informațiilor respective se face cu intenția de a induce piața în eroare cu privire la cererea, oferta sau prețul produselor energetice angro.

Articolul 85². Obligația de a publica informații privilegiate

(1) Participantul la piața energiei electrice este obligat să facă publice în mod efectiv și în timp util informațiile privilegiate deținute cu privire la activitatea comercială sau la instalațiile pe care le deține ori le controlează acesta, întreprinderea-mamă sau o întreprindere înrudită a acestuia sau de ale căror aspecte operaționale este responsabil în totalitate sau parțial respectivul participant, întreprinderea-mamă ori întreprinderea înrudită a acestuia. Se supun publicării informațiile care se referă la capacitatea și utilizarea instalațiilor de producere, a instalațiilor de utilizare sau a rețelelor electrice de transport, inclusiv informațiile referitoare la indisponibilitatea planificată sau neplanificată a acestora, în

conformitate cu criteriile stabilite de Agenție prin hotărârea adoptată conform alin. (5).

(2) Un participant la piața energiei electrice poate amâna în mod excepțional, pe propria răspundere, publicarea unor informații privilegiate pentru a nu aduce atingere intereselor sale legitime, cu condiția că omisiunea în cauză nu induce în eroare publicul, iar participantul la piața energiei electrice poate asigura confidențialitatea respectivelor informații și nu ia decizii cu privire la tranzacționarea de produse energetice angro pe baza acestor informații. Participantul la piața energiei electrice este obligat să notifice fără întârziere Agenția despre acest fapt, cu prezentarea motivelor care justifică amânarea publicării informațiilor în cauză.

(3) Dacă, în cadrul exercitării obișnuite a muncii, a profesiei sau a funcțiilor, un participant la piața energiei electrice, un angajat sau un reprezentant al său divulgă informații privilegiate legate de un produs energetic angro, în conformitate cu art. 85¹ alin. (1) lit. b), participantul respectiv, angajatul sau reprezentantul acestuia trebuie să se asigure ca informațiile respective să fie publicate în mod efectiv, simultan și complet. În cazul divulgării neintenționate, participantul la piața energiei electrice este obligat să se asigure ca informațiile să fie publicate în mod efectiv și complet cât mai repede posibil după respectiva divulgare neintenționată.

(4) Cerința stabilită la alin. (3) nu se aplică în cazul în care persoana care primește informațiile are obligația de a păstra confidențialitatea în conformitate cu actele normative, cu dispozițiile statutare sau cu clauzele contractuale.

(5) Agenția adoptă hotărârea privind stabilirea criteriilor care trebuie întrunite pentru asigurarea respectării obligațiilor de publicare în mod efectiv, simultan, complet și în timp util a informațiilor privilegiate, precum și modul de publicare a acestora.

(6) Executarea obligațiilor stabilite la alin. (1) și (2) nu exonerează participanții la piața energiei electrice de îndeplinirea cerințelor stabilite în prezenta lege și în actele normative de reglementare aprobate de Agenție privind publicarea informațiilor, în special privind termenul și modul de publicare a acestora.

(7) Prevederile alin. (1) și (2) nu aduc atingere dreptului participanților la piața energiei electrice de a amâna divulgarea informațiilor sensibile privind protecția infrastructurii critice dacă informațiile respective se consideră a fi secret de stat, secret comercial sau alte informații oficiale cu accesibilitate limitată.

**Articolul 85³. Obligațiile persoanelor care intermediază tranzacții
cu titlu profesional**

(1) Orice persoană fizică sau juridică care intermediază cu titlu profesional tranzacții cu produse energetice angro este obligată să își desfășoare activitatea cu respectarea prevederilor art. 85¹ și ale art. 85⁴ alin. (1). În cazul în care are motive întemeiate să suspecteze că o tranzacție ar putea încălca prevederile art. 85¹ sau ale art. 85⁴ alin. (1), persoana respectivă este obligată să notifice fără întârziere Agenția despre acest fapt.

(2) Activitatea de intermediere a tranzacțiilor presupune prestarea serviciilor de organizare a tranzacțiilor pentru:

a) crearea circumstanțelor necesare sau oferirea de asistență părților terțe (cumpărător sau vânzător) astfel încât să fie încheiată o tranzacție angro cu energie electrică (să se influențeze în mod direct asupra încheierii tranzacției); sau

b) oferirea unui instrument sau a unor mijloace care să faciliteze încheierea de tranzacții cu produse energetice angro de către părți terțe (cumpărător sau vânzător) și care nu se limitează doar la furnizarea mijloacelor prin intermediul cărora părțile terțe pot comunica între ele.

Articolul 85⁴. Interzicerea manipulării pieței energiei electrice

(1) Se interzice manipularea sau tentativa de manipulare a pieței energiei electrice.

(2) În sensul prezentei legi, manipularea pieței include una dintre următoarele acțiuni:

1) efectuarea unei tranzacții sau emiterea unui ordin de tranzacționare cu produse energetice angro:

a) care oferă sau este susceptibil de a oferi indicații false sau înșelătoare în ceea ce privește cererea, oferta sau prețul produselor energetice angro;

b) care stabilește sau prin care se încearcă stabilirea, în mod artificial, prin acțiunea unei sau mai multor persoane care acționează în mod concertat, a prețului unui sau mai multor produse energetice angro, cu excepția cazului în care persoana care a efectuat tranzacția sau care a emis ordinul de tranzacționare dovedește că motivele care au determinat-o să procedeze astfel sunt legitime și că respectiva tranzacție sau respectivul ordin de tranzacționare este conform cu practicile de piață admise pe respectiva piață angro a energiei electrice;

c) care utilizează sau prin care se încearcă utilizarea unui instrument fictiv sau a unei alte forme de înșelăciune sau abuz de încredere, care transmite sau este de natură să transmită informații false sau înșelătoare cu privire la cererea, oferta sau prețul produselor energetice angro;

2) difuzarea, prin intermediul mijloacelor de comunicare în masă, inclusiv al internetului, sau prin orice alte mijloace, a unor informații care oferă ori sunt susceptibile de a oferi mesaje false sau înșelătoare cu privire la cererea, oferta sau prețul produselor energetice angro, inclusiv răspândirea de zvonuri și difuzarea de informații false sau înșelătoare, dacă persoana care a difuzat informațiile știa sau trebuia să știe că acestea sunt false sau înșelătoare.

Articolul 85⁵. Monitorizarea pieței energiei electrice

(1) Agenția monitorizează piața energiei electrice și, în conformitate cu prevederile art. 14¹ din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, este în drept să colecteze informații cu privire la posibilele încălcări pe piața energiei electrice din oficiu, la sesizarea unui organ central de specialitate al administrației publice, a unei alte autorități publice, inclusiv a Consiliului Concurenței, la cererea unui participant la piața energiei electrice sau la sesizarea Comitetului de reglementare al Comunității Energetice.

(2) Agenția este în drept să solicite de la participantul la piața energiei electrice, de la persoana care intermediază tranzacții cu titlu profesional sau de la altă persoană care este în legătură cu oricare dintre aceștia prezentarea, în formă scrisă, a informațiilor sau a documentelor necesare în legătură cu exercitarea funcției de monitorizare a integrității și transparenței pieței energiei electrice.

(3) Agenția elaborează și adoptă hotărârea privind setul de cerințe cu privire la examinarea denunțurilor (sesizărilor).

(4) În vederea exercitării funcției de monitorizare a pieței, Agenția efectuează controale sau inițiază investigații în temeiul art. 7 alin. (3) lit. i) și art. 8 alin. (1) lit. j) și k). Participanții la piața energiei electrice sunt obligați să coopereze cu Agenția și să prezinte informațiile necesare, precum și să se abțină de la obstrucționarea în orice mod a Agenției la efectuarea controalelor și realizarea investigațiilor.

(5) Anual, Agenția prezintă Secretariatului Comunității Energetice și publică pe pagina sa web oficială un raport cu privire la activitățile sale de monitorizare a pieței. În acest raport, Agenția evaluează funcționarea și transparența unor categorii diverse de piețe și modalitățile de realizare a tranzacțiilor comerciale și poate face recomandări Secretariatului Comunității Energetice cu privire la regulile, standardele și procedurile specifice pieței, care ar putea îmbunătăți integritatea pieței și funcționarea pieței interne. De asemenea, Agenția poate evalua dacă introducerea unor cerințe minime pentru piețele organizate ar putea contribui la o creștere a transparenței pieței.

Articolul 85⁶. Atribuțiile Agenției la realizarea investigațiilor pe piața energiei electrice

(1) Agenția inițiază investigații pe piața energiei electrice, la recepționarea unei cereri sau din oficiu, inclusiv în cazul în care constată existența unor circumstanțe care indică faptul că o persoană nu respectă sau încalcă prevederile art. 85¹–85⁴.

(2) Investigațiile se realizează cu respectarea principiilor și a procedurii stabilite în prezenta lege și în Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică.

(3) În cadrul investigației, Agenția exercită drepturile stabilite în Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, precum și următoarele drepturi specifice:

a) de a efectua, împreună cu Consiliul Concurenței, controale comune pe piața energiei electrice;

b) la constatarea circumstanțelor care indică nerespectarea sau încălcarea unei sau mai multor prevederi ale prezentului capitol și săvârșirea unei infracțiuni prevăzute de Codul penal, de a informa organele de drept competente cu privire la rezultatele și finalitatea procedurii administrative desfășurate în conformitate cu prezenta lege;

c) de a coopera cu autoritățile de reglementare din domeniul financiar-fiscal, precum și cu alte autorități de reglementare sub egida Comitetului de reglementare al Comunității Energetice.

(4) Orice acțiune întreprinsă de Agenție în temeiul prezentului articol trebuie să corespundă principiului proporționalității.

Articolul 85⁷. Cooperarea la nivel național și regional în contextul monitorizării pieței energiei electrice

(1) În legătură cu monitorizarea integrității și a transparenței pieței energiei electrice, în conformitate cu prezentul articol și cu Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, Agenția colaborează cu autoritățile de reglementare din țările vecine și din țările părți ale Comunității Energetice, cu Comitetul de reglementare al Comunității Energetice, cu alte autorități de resort și cu organele de drept din Republica Moldova, inclusiv cu Consiliul Concurenței, prin diverse mijloace, care includ, fără a se limita la acestea, schimbul de informații și încheierea, la necesitate, a memorandumurilor de înțelegere.

(2) Agenția colaborează cu Comisia Națională a Pieței Financiare prin schimb de informații privind instrumentele derivate ale energiei electrice, precum și prin alte mijloace, inclusiv prin încheierea memorandumurilor de înțelegere.

(3) Agenția informează Comitetul de reglementare al Comunității Energetice și Secretariatul Comunității Energetice atunci când există motive rezonabile să suspecteze că pe piața energiei electrice din Republica Moldova se întreprind sau au fost întreprinse acțiuni care contravin prevederilor prezentului capitol, oferind informații cât mai detaliate posibil în legătură cu acțiunile respective.

(4) În cazul în care există bănuieli rezonabile că în altă țară parte a Comunității Energetice sunt întreprinse acțiuni care influențează piața angro a energiei electrice sau prețurile produselor energetice angro din Republica Moldova și care contravin principiilor privind excluderea abuzului pe piață și a manipulării pieței, stabilite în prezenta lege, Agenția este în drept să notifice despre acest fapt Comitetul de reglementare al Comunității Energetice, Secretariatul Comunității Energetice și să solicite luarea măsurilor necesare pentru atenuarea/eliminarea impactului acțiunilor respective.

(5) Agenția sesizează Consiliul Concurenței în cazul în care există motive întemeiate să suspecteze că pe piața energiei electrice din Republica Moldova se întreprind sau au fost întreprinse acțiuni care pot constitui încălcări ale Legii concurenței nr. 183/2012, inclusiv în legătură cu potențiale acțiuni de concentrare economică, și notifică despre acest fapt Comitetul de reglementare al Comunității Energetice și Secretariatul Comunității Energetice.

(6) La sesizarea Comitetului de reglementare al Comunității Energetice privind o presupusă încălcare a prevederilor prezentului capitol, Agenția transmite informațiile solicitate sau, după caz, inițiază o investigație în legătură cu presupusa încălcare notificată și întreprinde măsurile necesare pentru remedierea încălcărilor identificate. În cazul în care nu este posibilă prezentarea informațiilor solicitate în termenele stabilite, Agenția notifică Comitetul de reglementare al Comunității Energetice despre acest fapt, precum și despre motivele justificative.

(7) Prin derogare de la prevederile alin. (6), Agenția este în drept să refuze să dea curs solicitării Comitetului de reglementare al Comunității Energetice în cazul în care:

- a) aceasta ar putea afecta suveranitatea sau securitatea națională;
- b) autoritățile naționale competente au inițiat deja o procedură judiciară pentru aceleași fapte/acțiuni și împotriva aceluiași persoane;
- c) instanța de judecată a pronunțat o hotărâre definitivă și irevocabilă în privința persoanelor respective cu privire la aceleași fapte comise.

(8) În cazul refuzului conform alin. (7), Agenția informează în modul corespunzător Comitetul de reglementare al Comunității Energetice, prezentând informații detaliate privind procedurile inițiate sau hotărârile adoptate de autoritățile/instanțele de judecată naționale.

**Articolul 85⁸. Nedivulgarea informațiilor confidențiale. Transparența.
Secretul profesional. Protecția datelor**

(1) Agenția este obligată să se abțină de la divulgarea informațiilor confidențiale obținute în conformitate cu art. 85² alin. (2), a informațiilor obținute în cadrul exercitării atribuțiilor stabilite la art. 85⁵ și 85⁶, precum și a altor informații oficiale cu accesibilitate limitată obținute în cadrul exercitării funcției de monitorizare a pieței energiei electrice și în legătură cu aceasta. Agenția întreprinde măsurile necesare pentru a asigura confidențialitatea, integritatea și protecția informațiilor respective, precum și măsurile menite să prevină utilizarea necorespunzătoare a acestor informații și accesul neautorizat la acestea.

(2) Sub rezerva respectării secretului profesional, Agenția este în drept să publice o parte din informațiile pe care le deține, cu condiția ca informațiile confidențiale din domeniul afacerilor sau alte informații oficiale cu accesibilitate limitată care vizează anumiți participanți la piața energiei electrice sau anumite tranzacții ori piețe individuale să nu fie divulgate și să nu poată fi deduse.

(3) Agenția pune la dispoziție, în scopuri științifice, baza de date comerciale de care dispune, ce conține date care nu sunt sensibile din punct de vedere comercial, în conformitate cu cerințele privind confidențialitatea informațiilor stabilite în prezenta lege și în alte acte normative aplicabile.

(4) Informațiile indicate la alin. (2) și (3) se publică sau se prezintă în scopul îmbunătățirii transparenței pieței energiei electrice și doar dacă este puțin probabil ca acestea să ducă la denaturarea concurenței pe piața energiei electrice. Agenția distribuie informațiile în mod echitabil, în conformitate cu o procedură transparentă, stabilită într-un regulament elaborat și aprobat de Agenție, care se publică pe pagina sa web oficială.

(5) Informațiile confidențiale care sunt obținute sau transmise în conformitate cu prezentul capitol fac obiectul cerinței privind respectarea secretului profesional.

(6) Obligația de păstrare a secretului profesional se aplică:

a) persoanelor care lucrează sau care au lucrat pentru Agenție, pentru Consiliul Concurenței, pentru alte autorități publice care au intrat în posesia informațiilor stabilite la alin. (1);

b) experților mandatați de Agenție, de Consiliul Concurenței sau de alte autorități publice care obțin informații cu caracter confidențial în conformitate cu prezentul capitol.

(7) Informațiile confidențiale obținute de către persoanele indicate la alin. (6) în cadrul exercitării funcțiilor lor nu pot fi divulgate niciunei alte persoane sau autorități decât într-o formă prescurtată, anonimizată sau agregată, care să nu permită identificarea niciunui participant la piața energiei electrice, cu excepția cazurilor în care obligația de divulgare este stabilită expres în prezenta lege sau în alte acte normative.

(8) Agenția, autoritățile publice sau persoanele care obțin informații confidențiale în conformitate cu prezenta lege sunt în drept să le utilizeze exclusiv în scopul exercitării atribuțiilor stabilite prin prezenta lege. Organele centrale de specialitate ale administrației publice, alte autorități publice sau persoane pot utiliza aceste informații doar în scopul pentru care le-au fost furnizate sau în cadrul unor proceduri administrative sau judiciare în legătură cu exercitarea atribuțiilor lor. Organul central de specialitate al administrației publice sau autoritatea publică ce a primit informațiile respective este în drept să le utilizeze în alte scopuri cu condiția obținerii acordului Agenției, al autorităților sau al persoanelor care au comunicat informațiile respective.

(9) Agenția elaborează și adoptă hotărârea cu privire la cerințele ce țin de protecția datelor la colectarea și prelucrarea informațiilor în contextul exercitării funcției de monitorizare a pieței energiei electrice, cu respectarea actelor normative care reglementează protecția datelor.”

24. La articolul 86, alineatul (2) se completează cu litera d¹), h) și i) cu următorul cuprins:

„d¹) prețurile reglementate pentru furnizarea energiei electrice de către furnizorul de ultimă opțiune, care iau în considerare necesitatea furnizorului de ultimă opțiune de a cumpăra energie electrică la prețuri mai mari decât prețurile de cumpărare a energiei electrice conform contractelor bilaterale, pe parcursul unor perioade scurte de timp;”

„h) prețurile reglementate pentru cantitățile de energie electrică sau de servicii oferite prin mecanismele reglementate stabilite în conformitate cu prevederile prezentei legi;

i) prețurile provizorii pentru energia electrică produsă, în cazul unor crize de energie electrică pe piața energiei electrice.”

25. La articolul 87 alineatul (3):

litera a) se completează cu o liniuță nouă cu următorul cuprins:

„– alocației aferente capitalului circulant utilizat în activitatea reglementată;”

alineatul se completează cu litera d¹) cu următorul cuprins:

„d¹) modul de determinare a consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică în rețelele electrice de transport și în rețelele electrice de distribuție, prin stabilirea trendului de reducere a acestora pe perioada valabilității metodologiilor tarifare, pentru a implementa mecanisme de stimulare a eficienței, ținând cont de obiectivele stabilite și de cantitățile de energie electrică intrate în rețelele electrice de transport și de distribuție;”

litera g) va avea următorul cuprins:

„g) modul de ajustare a prețurilor și tarifelor reglementate, inclusiv modul de actualizare a tarifelor și prețurilor reglementate în decursul anului.”

26. La articolul 95:

alineatul (1) se completează cu litera j) cu următorul cuprins:

„j) refuzul titularului de licență de a înregistra contractele de achiziționare a energiei electrice la operatorul pieței energiei electrice.”

articolul se completează cu alineatele (2¹) și (5) cu următorul cuprins:

„(2¹) Agenția aplică, prin hotărâre, sancțiuni în mărime de cel puțin 5% din cifra de afaceri anuală a titularilor de licențe pentru neexecutarea obligațiilor de serviciu public impuse în conformitate cu prevederile art. 11, art. 72 și 73 sau pentru refuzul titularilor de licențe de a îndeplini obligațiile de serviciu public.”

„(5) Agenția este în drept să aplice, prin hotărâre, sancțiuni în mărime de la 10% la 15% din cifra de afaceri anuală a titularilor de licențe sau a altor persoane juridice pentru neexecutarea hotărârilor Agenției privind subiecte ce țin de crize de energie, stabilite conform art. 81¹.”

27. Legea se completează cu articolele 95¹ și 95² cu următorul cuprins:

„**Articolul 95¹.** Sancțiuni pentru nerespectarea sau încălcarea prevederilor privind integritatea și transparența pieței angro a energiei electrice

(1) Pentru nerespectarea sau încălcarea obligațiilor stabilite la art. 85¹–85⁸, Agenția aplică, cumulativ sau separat, următoarele sancțiuni:

a) declarația de nerespectare;

- b) avertismentul sau avertismentul public;
- c) sancțiunea financiară stabilită la art. 95²;

d) anunțarea publică a declarației de nerespectare și a sancțiunii aplicate, cu excepția cazului în care acestea nu pot fi făcute publice pe motivul existenței unui interes public conflictual prevalent sau a unui alt motiv cu caracter sensibil. În măsura posibilităților, pentru a atenua posibilele efecte ale publicării declarației de nerespectare sau a sancțiunii aplicate asupra potențialului interes public, Agenția este în drept să publice părți anonimizate ale hotărârii prin care s-a dispus sancțiunea în cauză.

(2) La determinarea tipurilor de sancțiuni, a mărimii sancțiunilor financiare pentru nerespectarea sau încălcarea obligațiilor stabilite la art. 85¹–85⁸, precum și a efectelor cumulate ale acestora, Agenția va ține cont de următoarele circumstanțe:

- a) gravitatea încălcării, inclusiv durata și frecvența;
- b) profiturile acumulate și/sau pierderile cauzate ori alte efecte adverse ce au avut loc, inclusiv impactul asupra stabilității și încrederii pe piața angro a energiei electrice;
- c) consolidarea poziției dominante sau a puterii semnificative pe piața energiei electrice a întreprinderii respective în rezultatul nerespectării sau încălcării obligațiilor stabilite la art. 85¹–85⁸;
- d) existența încălcărilor anterioare;
- e) atitudinea de cooperare a participanților la piața energiei electrice pe parcursul investigațiilor, inclusiv încetarea încălcării din propria voință, precum și alte împrejurări care demonstrează voința lor de a facilita examinarea încălcărilor.

(3) Agenția aprobă, prin hotărâre, criteriile utilizate pentru stabilirea sancțiunilor specifice și pentru cuantificarea sancțiunilor financiare, ținând cont de prevederile alin. (2) și de cele mai bune practici ale țărilor părți ale Comunității Energetice.

(4) Părțile terțe sunt în drept să solicite despăgubiri pentru prejudiciile cauzate de către participanții la piața energiei electrice care au încălcat una sau mai multe dintre cerințele stabilite la art. 85¹–85⁸ din prezenta lege, în conformitate cu prevederile Codului civil.

Articolul 95². Sancțiuni financiare pentru nerespectarea sau încălcarea prevederilor privind integritatea și transparența pieței energiei electrice

(1) Agenția aplică sancțiuni în mărime de cel puțin 1% din cifra de afaceri anuală a întreprinderilor electroenergetice pentru nerespectarea sau încălcarea de către participanții la piața energiei electrice a obligațiilor stabilite la art. 85¹–85⁸, manifestată prin:

a) refuzul de a publica informațiile privilegiate în termenele și modul stabilite de Agenție;

b) refuzul participantului la piața energiei electrice de a permite efectuarea controalelor și a inspecțiilor dispuse de către Agenție în contextul exercitării atribuțiilor ce țin de monitorizarea pieței energiei electrice sau obstrucționarea Agenției în efectuarea acestora.

(2) Agenția aplică sancțiuni în mărime de cel puțin 3% din cifra de afaceri anuală a întreprinderilor electroenergetice pentru nerespectarea sau încălcarea de către participanții la piața energiei electrice a obligațiilor stabilite la art. 85¹–85⁸, manifestată prin:

a) nepublicarea informațiilor privilegiate în termenele și modul stabilite la art. 85³ alin. (1);

b) divulgarea informațiilor privilegiate unei alte persoane, cu excepția situației în care divulgarea are loc în cadrul exercitării muncii, profesiei sau a funcțiilor persoanei respective;

c) nerespectarea obligațiilor de prezentare a informațiilor solicitate de Agenție în legătură cu exercitarea atribuțiilor ce țin de monitorizarea pieței energiei electrice, a participanților la piața energiei electrice, inclusiv în legătură cu realizarea investigațiilor și efectuarea controalelor.

(3) Agenția aplică sancțiuni în mărime de cel puțin 5% din cifra de afaceri anuală a întreprinderilor electroenergetice pentru nerespectarea sau încălcarea de către participanții la piața energiei electrice a obligațiilor stabilite la art. 85¹–85⁸, manifestată prin:

a) utilizarea informațiilor privilegiate pentru a dobândi sau înstrăina, pentru sine sau pentru o terță persoană, în mod direct sau indirect, produse energetice angro la care se referă informațiile în cauză;

b) refuzul repetat de a publica informațiile privilegiate în termenele și modul stabilite de Agenție;

c) refuzul repetat de a prezenta informațiile solicitate de Agenție în legătură cu exercitarea atribuțiilor ce țin de monitorizarea pieței energiei electrice, a participanților la piața energiei electrice, inclusiv în legătură cu realizarea investigațiilor și efectuarea controalelor;

d) refuzul repetat al participantului la piața energiei electrice de a permite efectuarea controalelor și a inspecțiilor dispuse de către Agenție în contextul exercitării atribuțiilor ce țin de monitorizarea pieței energiei electrice sau obstrucționarea repetată a Agenției în efectuarea acestora;

e) tentativa de manipulare a pieței;

f) manipularea pieței.

(4) În cazul nerespectării sau al încălcării obligațiilor stabilite la art. 85¹–85⁸ care a condus sau a contribuit la consolidarea poziției dominante sau a puterii

semnificative pe piața energiei electrice a unei întreprinderi electroenergetice existente, sancțiunile care urmează a fi aplicate conform prezentului articol se majorează după cum urmează:

a) până la 3% din cifra de afaceri anuală a întreprinderii – în cazul sancțiunilor financiare aplicate conform alin. (1);

b) până la 5% din cifra de afaceri anuală a întreprinderii – în cazul sancțiunilor financiare aplicate conform alin. (2);

c) până la 10% din cifra de afaceri anuală a întreprinderii – în cazul sancțiunilor financiare aplicate conform alin. (3).

(5) Mijloacele bănești obținute din aplicarea sancțiunilor financiare se virează integral în bugetul de stat.”

28. La articolul 96:

alineatele (4) și (14) vor avea următorul cuprins:

„(4) Prin derogare de la art. 68 alin. (6), art. 72 alin. (1) și art. 73 alin. (8), consumatorii finali care au decis să schimbe furnizorul și să cumpere energie electrică la prețuri negociate, în bază de contract negociat și semnat cu furnizorul ales, și care ulterior și-au pierdut furnizorul în anumite circumstanțe (furnizorul își încetează activitatea, furnizorului i-a fost suspendată sau retrasă licența, furnizorul este în imposibilitate de a furniza energie electrică) și nu pot să își aleagă un alt furnizor și să semneze contracte de furnizare a energiei electrice la preț negociat sunt în drept să solicite semnarea contractelor de furnizare a energiei electrice, în condiții reglementate, cu furnizorii care asigură furnizarea de ultimă opțiune în conformitate cu art. 73, până la îndeplinirea condiției prevăzute la art. 63 alin. (4).”

„(14) Piața energiei electrice pentru ziua următoare, piața energiei electrice pe parcursul zilei, piața de echilibrare, piața serviciilor de sistem și piața organizată a contractelor bilaterale de energie electrică se vor institui în conformitate cu hotărârea Agenției, care se supune consultărilor publice și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, după desemnarea operatorului pieței energiei electrice.”

articolul se completează cu alineatele (14¹) și (14²) cu următorul cuprins:

„(14¹) Termenele de instituire a pieței energiei electrice pentru ziua următoare și a pieței energiei electrice pe parcursul zilei nu pot depăși cu mai mult de 12 luni data desemnării de către Guvern a operatorului pieței energiei electrice.

(14²) Până la crearea condițiilor de funcționare concurențială a pieței energiei electrice de echilibrare și a pieței serviciilor de sistem, Agenția stabilește

mecanisme reglementate de funcționare în conformitate cu art. 81³ și aprobă metodologia de calculare a prețurilor pentru capacitățile de echilibrare.”

la alineatul (15), textul „, în termenul stabilit la alin. (14),” se exclude;

articolul se completează cu alineatul (16¹) cu următorul cuprins:

„(16¹) Prin derogare de la prevederile art. 7 alin. (2) lit. a) și art. 87 din prezenta lege și ale metodologiei tarifare relevante, în cazul implementării unor proiecte demonstrative finanțate din grant și/sau alte surse nerambursabile pentru instalarea echipamentelor de măsurare inteligente la consumatorii finali, în scopul stabilirii efectelor aplicării prețurilor reglementate pentru furnizarea energiei electrice în funcție de orele de consum, Agenția, la solicitarea furnizorului serviciului universal și a organului central al administrației publice de specialitate în domeniul energiei, va aproba prețuri reglementate pentru furnizarea energiei electrice în funcție de orele de consum doar pentru consumatorii finali implicați în proiectul demonstrativ.

Pentru determinarea și calcularea acestor prețuri reglementate, Agenția stabilește și aprobă coeficienții tarifari care iau în considerare cheltuielile și costurile justificate suportate de furnizorul serviciului universal ce urmează a fi recuperate prin aplicarea prețurilor reglementate pentru furnizarea energiei electrice în funcție de orele de consum de la consumatorii finali respectivi, pe perioada de desfășurare a proiectelor demonstrative.”

Art. V. – Articolul 214 din Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 309–320, art. 466), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (10) cu următorul cuprins:

„(10) Nu pot fi suspendate hotărârile Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică adoptate în temeiul art. 81¹ alin. (1) din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică.”

Art. VI. – Legea nr. 174/2021 privind mecanismul de examinare a investițiilor de importanță pentru securitatea statului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2021, nr. 280–284, art. 384) se modifică după cum urmează:

1. La articolul 1, alineatul (1) se completează cu următorul enunț: „Prevederile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător nu se extind asupra mecanismelor de control și supraveghere de către stat a activităților investiționale ce cad sub incidența prevederilor prezentei legi.”

2. Legea se completează cu articolul 13¹ cu următorul cuprins:

„Articolul 13¹. Monitorizarea respectării cerințelor legii

(1) În vederea asigurării posibilității de verificare a modalității în care se asigură respectarea clauzei de schimbare a controlului, precum și pentru a se asigura o monitorizare pe bază continuă a structurii proprietății și structurii de control a părții care a preluat în proprietate sau în posesie/folosință un bun de importanță pentru securitatea statului, stabilit de prezenta lege, sau a încheiat contracte/tranzacții în cadrul activităților investiționale efectuate în domeniile de importanță pentru securitatea statului, stabilite de prezenta lege, această parte este obligată, în toate cazurile de survenire a circumstanțelor noi legate de beneficiarii efectivi, să informeze din proprie inițiativă despre aceasta Consiliul, indiferent de faptul dacă investițiile acestei părți au fost aprobate prealabil de către Consiliu în baza prevederilor prezentei legi sau au fost realizate înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi.

(2) În cazul în care, în cadrul aplicării măsurilor de precauție privind clienții, prevăzute de Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, entitățile raportoare constată neconcordanțe între informațiile disponibile în Registrul de stat al unităților de drept privind beneficiarul efectiv și informațiile prezentate de către client privind beneficiarul efectiv sau alte indicii ale unei potențiale încălcări a clauzei de schimbare a controlului, precum și în cazurile în care asemenea neconcordanțe sunt identificate de către alte autorități publice în cadrul exercitării atribuțiilor legale ale acestora, acestea informează Consiliul, care va solicita de la partea respectivă informații cu privire la neconcordanțele identificate.

(3) În perioada necesară furnizării informațiilor prevăzute la alin. (2), examinării acestora de către Consiliu și întreprinderii acțiunilor prevăzute la alin. (4)–(7) din prezentul articol, Consiliul este îndreptățit să întreprindă acțiunile prevăzute la art. 11 alin. (1) și (2), precum și să impună sistarea temporară a valabilității oricăror acte permissive eliberate părții respective sau persoanei juridice în care aceasta a devenit acționar/asociat ca efect al investițiilor realizate. Decizia Consiliului, precum și o eventuală decizie subsecventă de reluare a valabilității actului permisiv suspendat se comunică tuturor autorităților publice emitente ale actelor permissive respective și sunt executorii din momentul emiterii.

(4) În situația când, în urma verificărilor realizate de Consiliu, se confirmă nerespectarea clauzei de schimbare a controlului sau sunt identificate alte situații care fac partea neeligibilă pentru aprobarea investițiilor în conformitate cu prevederile art. 6 sau 8, Consiliul notifică acest fapt părții respective și solicită acesteia, în termen de 60 de zile de la data notificării, după caz:

a) înstrăinarea acțiunilor/părților sociale achiziționate, în cazul investițiilor prevăzute la art. 3 alin. (1) lit. a);

b) declararea rezoluțiunii contractelor/tranzacțiilor, în cazul investițiilor prevăzute la art. 3 alin. (1) lit. b)–f).

(5) Dacă acțiunea prescrisă de Consiliu nu a fost realizată în termenul prevăzut la alin. (4), în conformitate cu alin. (4) lit. a), organul executiv al persoanei juridice, în termen de cel mult 15 zile de la data expirării termenului prevăzut la alin. (4), emite decizia privind anularea acțiunilor/părților sociale și privind emiterea de noi acțiuni/părți sociale în același număr și de aceeași clasă, în cazul societăților pe acțiuni, și în aceeași cotă, în cazul societăților cu răspundere limitată. Deciziile menționate se aduc la cunoștința Consiliului în termen de 5 zile de la data emiterii acestora.

(6) Dacă, la expirarea termenului acordat în conformitate cu alin. (5), organul executiv al persoanei juridice nu a întreprins acțiunile prevăzute de lege, Consiliul este îndreptățit să decidă cu privire la retragerea oricăror acte permissive eliberate persoanei juridice respective. Decizia Consiliului se comunică tuturor autorităților publice emitente ale actelor permissive respective și este executorie din momentul emiterii acesteia.

(7) Dacă acțiunea prescrisă de Consiliu nu a fost realizată în termenul prevăzut la alin. (4), în conformitate cu alin. (4) lit. b) din prezentul articol, în cazul investițiilor prevăzute la art. 3 alin. (1) lit. b)–f), Consiliul notifică acest fapt celeilalte părți contractante și Guvernului, care vor întreprinde acțiunile prevăzute la art. 13.”

Art. VII. – Legea nr. 120/2022 privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești–Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 158, art. 278), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 17 se completează la început cu următorul enunț: „Prin derogare de la prevederile art. 3 și art. 15 alin. (5) din Legea nr. 354/2004 cu privire la formarea bunurilor imobile, inițierea formării bunului imobil se efectuează de către Î.S. „Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului”, iar aprobarea documentației cadastrale – de către Agenția Proprietății Publice.”

2. Punctul 16 din anexă va avea următorul cuprins:

„16. În situația în care se expropriează o parte dintr-un bun imobil care nu este înregistrat în modul corespunzător în Registrul bunurilor imobile, pe baza

proiectului tehnic final se determină suprafața expropriată, precum și coordonatele punctelor de cotitură ale hotarelor terenului. Înregistrarea terenurilor necesare exproprierii se efectuează în baza planului geometric, aprobat de către Agenția Proprietății Publice, și a actului de expropriere.”

Art. VIII. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Art. IX.– (1) Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va asigura elaborarea actelor normative și a reglementărilor necesare pentru implementarea acesteia, de asemenea va aduce actele sale normative de reglementare în concordanță cu prezenta lege.

(2) Până la aprobarea metodologiei de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor reglementate pentru furnizarea energiei electrice de către furnizorul de ultimă opțiune, în contextul obligației de serviciu public stabilite la art. 73 din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, în cazul în care va fi necesară prestarea serviciului public de furnizare de ultimă opțiune, la aprobarea prețului reglementat pentru furnizarea energiei electrice în contextul îndeplinirii obligației de serviciu public de furnizare de ultimă opțiune, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică va ține cont de un coeficient de impredictibilitate și alte riscuri asociate de 1,2 ori mai mare comparativ cu prețul reglementat în vigoare pentru furnizarea energiei electrice în contextul îndeplinirii obligației de serviciu public de serviciu universal conform art. 72 din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

ЗАКОН

о внесении изменений в некоторые нормативные акты (обеспечение неподкупности и функциональности рынка электроэнергии)

Парламент принимает настоящий органический закон.

Настоящий закон перелагает Регламент (ЕС) № 1227/2011 Европейского парламента и Совета от 25 октября 2011 года о добросовестном поведении участников и прозрачности оптового энергетического рынка, опубликованный в Официальном журнале Европейского Союза L 326 от 8 декабря 2011 года.

Ст. I. – Статью 17 Закона об основных принципах регулирования предпринимательской деятельности № 235/2006 (Официальный монитор Республики Молдова, 2006 г., № 126–130, ст. 627), с последующими изменениями, дополнить частью (7) следующего содержания:

«(7) В отступление от положений частей (1)–(6) временное приостановление действия и/или аннулирование лицензии/разрешения на осуществление предпринимательской деятельности, выданной на осуществление видов деятельности в областях, имеющих важность для государственной безопасности, может осуществляться и в соответствии со специальными положениями Закона о механизме рассмотрения значимых для государственной безопасности инвестиций № 174/2021. В этих случаях положениями частей (9)–(11) статьи 10 и частей (2¹) и (2²) статьи 11 Закона о регулировании предпринимательской деятельности путем разрешения № № 160/2011 продолжают применяться.»

Ст. II. – В Закон о регулировании предпринимательской деятельности путем разрешения № 160/2011 (Официальный монитор Республики Молдова, 2011, № 170–175, ст. 494), с последующими изменениями, внести следующие изменения:

1. Статью 10 дополнить частями (9)–(11) следующего содержания:

«(9) В отступление от положений частей (1)–(8) действие разрешительных актов, выданных для осуществления некоторых видов деятельности в значимых областях для безопасности государства, также может быть приостановлено в соответствии со специальными положениями Закона о механизме рассмотрения значимых для государственной безопасности инвестиций № 174/2021.

(10) В случаях, предусмотренных частью (9), приостановление действия разрешительного акта происходит со дня вынесения решения органа, ответственного за рассмотрение инвестиционных проектов в значимых для государственной безопасности областях, о приостановлении действия разрешительного акта, согласно условиям части (3) статьи 13¹ Закона о механизме рассмотрения значимых для государственной безопасности инвестиций № 174/2021, без необходимости обращения в судебную инстанцию.

(11) Возобновление действия приостановленного разрешительного акта согласно части (9) осуществляется исключительно на основании решения органа, ответственного за рассмотрение инвестиционных проектов в значимых для государственной безопасности областях, после проведения им необходимых проверок и установления отсутствия нарушения требований Закона № 174/2021 о механизме рассмотрения значимых для государственной безопасности инвестиций.».

2. Статью 11 дополнить частями (2¹) и (2²) следующего содержания:

«(2¹) В отступление от положений частей (1)–(2) разрешительные акты, выданные для осуществления деятельности в областях, значимых для безопасности государства, также могут быть аннулированы в соответствии со специальными положениями Закона о механизме рассмотрения значимых для государственной безопасности инвестиций № 174/2021.

(2²) В случаях, предусмотренных частью (2¹), аннулирование разрешительного акта происходит со дня принятия решения органом, ответственным за рассмотрение инвестиционных проектов в значимых для государственной безопасности областях, об аннулировании разрешительного акта, при условии, согласно части (6) статьи 13¹ Закона о механизме рассмотрения значимых для государственной безопасности инвестиций № 174/2021, без необходимости обращения в судебную инстанцию.».

3. Статью 12¹ дополнить частью (2¹) следующего содержания:

«(2¹) В отступление от положений части (2) в контексте чрезвычайных ситуаций на национальном или региональном уровне Комиссия по чрезвычайным ситуациям Республики Молдова уполномочена на временной основе принимать решения о введении регулирования посредством лицензирования иных видов деятельности, чем те, которые предусмотрены в Номенклатуре разрешительных актов, входящих в категорию лицензий, указанной в приложении 1. Временное введение регулирования посредством лицензирования может осуществляться на срок не более трех месяцев, который может быть продлен только один раз не более чем на три месяца. Распоряжениями Комиссии по чрезвычайным ситуациям Республики Молдова, которыми принимается решение о введении регулирования путем лицензирования определенных видов деятельности, в обязательном порядке устанавливается срок, на который принимается решение о временном введении данного регулирования, а также содержание, порядок запроса, получения, срок действия, продление, отзыв, возобновление и размер платы за выдачу временных лицензий.».

Ст. III. – В Закон о продвижении использования энергии из возобновляемых источников № 10/2016 (Официальный монитор Республики Молдова, 2016, № 69–77, ст. 117), с последующими изменениями, внести следующие изменения.

1. Часть (9) статьи 34 изложить в следующей редакции:

«(9) Правительство в рамках исполнения полномочий, установленных в пункте е) статьи 10, через центральный отраслевой орган публичного управления в области энергетики публикует на своей официальной веб-странице и в других национальных и международных средствах массовой информации и, исходя из обстоятельств, пересматривает примерный график плановой периодичности процедур торгов, а также публикует при необходимости информацию о емкости и бюджете/стоимости схемы поддержки, приемлемых технологиях, а также другие соответствующие детали, представляющие общий интерес.».

2. Часть (4) статьи 35 дополнить следующим предложением: «Гарантия на предложение и гарантия надлежащего исполнения договора устанавливаются и применяются в недискриминационном порядке в фиксированном размере на каждый 1 кВт установленной мощности в соответствии с Положением о проведении торгов на присвоение статуса крупного правомочного производителя.».

3. В части (5) статьи 36 слова «36 месяцев» заменить словами «24 месяца», а слова «частью (1²) статьи 37.» – словами «частью (1¹) статьи 37.».

Ст. IV. – В Закон об электроэнергии № 107/2016 (Официальный монитор Республики Молдова, 2016 г., № 193–203, ст. 413), с последующими изменениями, внести следующие изменения:

1. Формулу гармонизации дополнить текстом: «; Регламент (ЕС) № 1227/2011 Европейского парламента и Совета от 25 октября 2011 года о добросовестном поведении участников и прозрачности оптового энергетического рынка, опубликованный в Официальном журнале Европейского Союза L 326 от 8 декабря 2011 года.».

2. Изменения, вносимые настоящим пунктом, касаются только текста на румынском языке.

3. В статье 2:

после понятия «авария» дополнить статью понятием следующего содержания:

«мощность потребления – потребление электроэнергии конечным потребителем, когда его установка/установки потребления работают на полную мощность. Эта мощность включает весь объем электроэнергии, потребляемый соответствующим конечным потребителем, рассматриваемым в качестве единого хозяйствующего субъекта, если такое потребление происходит на рынках с взаимозависимыми оптовыми ценами. При применении настоящего понятия не учитывается потребление электроэнергии в отдельных местах потребления, принадлежащих одному и тому же конечному потребителю и имеющих потребляемую мощность менее 600 ГВт-ч/год, если соответствующие места потребления не оказывают общего влияния на цены на оптовом рынке электроэнергии в силу своего географического расположения на разных значимых рынках;»;

после понятия «контроль над предприятием» дополнить статью понятием следующего содержания:

«электроэнергетический кризис – текущая или наступающая ситуация, при которой отмечается значительный дефицит электроэнергии на уровне, установленном Правительством, или при которой невозможно обеспечить электроэнергией конечных потребителей;»;

после понятия «декларированный импорт» дополнить статью понятиями следующего содержания:

«точная информация – информация, в которой указывается на совокупность обстоятельств, которые наступили или в отношении которых есть разумные основания полагать, что они наступят, а также на событие, которое произошло или в отношении которого есть разумные основания полагать, что оно произойдет, и которая является достаточно верной, чтобы сделать вывод о возможном влиянии всех обстоятельств или события на цену энергетических продуктов оптового рынка;

внутренняя информация – точная информация, которая не обнародовалась, прямо или косвенно касается одного или нескольких энергетических продуктов оптового рынка и которая в случае ее обнародования может существенно повлиять на цену энергетических продуктов оптового рынка. Для целей настоящего понятия информация означает следующее:

а) информация, подлежащая обнародованию в соответствии с настоящим законом, с Положением о доступе к сетям электропередачи для трансграничного обмена и управлении перегрузками в электроэнергетической системе, с кодексами электросетей и с Правилами рынка электроэнергии;

б) информация о мощности и использовании установок потребления, электростанций или сетей электропередачи, в том числе информация об их запланированной или незапланированной недоступности;

с) информация, подлежащая раскрытию в соответствии с положениями нормативных актов или договоров на оптовом рынке электроэнергии, если эта информация может оказать существенное влияние на цену энергетических продуктов оптового рынка;

д) иная относящаяся к рынку электроэнергии информация, которой участник рынка может воспользоваться для принятия решения об осуществлении сделок, связанных с энергетическим продуктом оптового рынка, или о даче торгового поручения в отношении такого продукта;»;

после понятия «оператор рынка электроэнергии» дополнить статью следующим понятием:

«назначенный оператор рынка электроэнергии – лицензированный Агентством оператор рынка, уполномоченный выполнять задачи, связанные с единой связью рынков электроэнергии на сутки вперед и текущих рынков электроэнергии;»;

после понятия «участник рынка электроэнергии» дополнить статью понятием следующего содержания:

«участник оптового рынка электроэнергии – физическое или юридическое лицо, включая системного оператора, осуществляющее операции с электроэнергией, в том числе путем размещения торгового поручения на оптовом рынке электроэнергии;»;

понятия «текущий рынок электроэнергии» и «рынок электроэнергии на сутки вперед» изложить в следующей редакции:

«текущий рынок электроэнергии – оптовый рынок электроэнергии, организованный оператором рынка электроэнергии, который обеспечивает участникам рынка возможность покрывать свой фактический график нагрузки на один день поставки через торговые механизмы, посредством которых продажа и покупка электроэнергии осуществляется на основе сделок, совершаемых в день доставки, после закрытия рынка электроэнергии на сутки вперед с определенным промежутком времени до начала поставок;

рынок электроэнергии на сутки вперед – оптовый рынок электроэнергии, организованный оператором рынка электроэнергии, который обеспечивает участникам рынка торговые механизмы для продажи и покупки электроэнергии на каждый промежуток диспетчеризации со дня физической доставки электроэнергии, который следует сразу же за днем совершения торговой сделки;»;

после понятия «рынок электроэнергии на сутки вперед» дополнить статью понятием следующего содержания:

«ликвидные организованные рынки – установленные и функциональные текущий рынок электроэнергии и рынок электроэнергии на сутки вперед, отвечающие следующим критериям:

а) существуют операционные торговые платформы, основанные на торгах или на механизмах торговли путем постоянного сопоставления, и где текущий рынок электроэнергии и рынок электроэнергии на сутки вперед действуют на протяжении по меньшей мере 12 месяцев;

б) возможно изменение предложений не менее чем за час до поставки (h-1);

с) доступные для продажи продукты соответствуют расчетному периоду дисбаланса в соответствующей зоне торгов;»;

после понятия «разпределенное производство» дополнить статью понятиями следующего содержания:

«энергетические продукты оптового рынка – следующие виды договоров и производные инструменты, независимо от места или способа торговли:

а) договоры на поставку электроэнергии в случае осуществления поставки в Республику Молдова или в страны–участницы Энергетического сообщества;

б) договоры на предоставление услуг по передаче и распределению электроэнергии в Республике Молдова или в странах–участницах Энергетического сообщества;

разграничительный пункт – место, в котором электроустановки конечного потребителя разграничиваются на основе права собственности от установок электроэнергетического предприятия, или место, в котором электроустановки электроэнергетических предприятий разграничиваются на основе права собственности;»;

после понятия «тариф на подключение» дополнить статью понятием следующего содержания:

«попытка манипулирования рынком – одно из следующих действий:

1) совершение любой сделки или дача любого торгового поручения относительно энергетических продуктов оптового рынка с намерением:

а) сделать заведомо ложные указания или ввести в заблуждение в отношении спроса, предложения или цены энергетических продуктов оптового рынка;

б) искусственным путем установить цену на один или несколько энергетических продуктов оптового рынка, если только лицо, совершившее сделку или давшее торговое поручение, не убедилось, что причины, побудившие поступить таким образом, абсолютно законны и что такая сделка или такое торговое поручение соответствует принятой на рынке электроэнергии практике;

с) при помощи фиктивного инструмента или путем любой другой формы обмана либо злоупотребления доверием передать или пытаться передать не соответствующие действительности или вводящие в заблуждение сообщения в отношении спроса, предложения или цены на энергетические продукты оптового рынка;

2) распространение информации через средства массовой информации, в том числе интернет, или любым другим способом с намерением передать не соответствующие действительности или вводящие в заблуждение сообщения

в отношении спроса, предложения или цены энергетических продуктов оптового рынка.».

4. Часть (2) статьи 3 дополнить пунктами d¹) и n) следующего содержания:

«d¹) обеспечение целостности и прозрачности рынка электроэнергии, в том числе путем установления обязанностей участников оптового рынка электроэнергии по регистрации и опубликованию внутренней информации в порядке, предусмотренном настоящим законом, путем установления запретов, касающихся манипулирования рынком и сделок, основанных на внутренней информации, а также путем определения специфических функций Национального агентства по регулированию в энергетике в связи с расследованием потенциальных злоупотреблений на оптовом рынке электроэнергии и возможных сделок, основанных на внутренней информации;»;

«n) обеспечение при расследовании потенциальных злоупотреблений на оптовом рынке электроэнергии Республики Молдова и возможных сделок, основанных на внутренней информации с потенциальным трансграничным воздействием, сотрудничества Национального агентства по регулированию в энергетике с другими регулирующими органами по согласованию с Регулирующим комитетом Энергетического сообщества.».

5. В части (2) статьи 7:

пункт а) после слов «городскими теплоцентралями,» дополнить текстом «цен для балансирующих объемов, регулируемых в соответствии с положениями статьи 81³,»;

дополнить часть пунктом n) следующего содержания:

«n) устанавливает и утверждает другие регулируемые цены, предусмотренные настоящим законом.».

6. В статье 9:

части (4) и (5¹) изложить в следующей редакции:

«(4) Административный совет Агентства рассматривает заявления об основных затратах в срок не более 120 календарных дней, а заявления о регулируемых ценах и о регулируемых тарифах – в срок не более 90

календарных дней со дня регистрации соответствующего заявления электроэнергетического предприятия и после представления всех запрошенных Агентством необходимых документов и информации, в соответствии с Положением о процедурах представления и рассмотрения заявлений обладателей лицензий относительно регулируемых цен и тарифов.»;

«(5¹) В случае чрезвычайных ситуаций в электроэнергетическом секторе, установленных законом, или в отношении вопросов, касающихся электроэнергетических кризисов, обеспечения безопасности снабжения электроэнергией, общественных экономических интересов или законных интересов конечных потребителей или участников рынка электроэнергии, включая случаи существенного изменения закупочных цен на электроэнергию поставщиками универсальной услуги и поставщиками на крайний случай, проекты постановлений и проекты решений могут быть разработаны и приняты/изданы в срочном порядке, без соблюдения положений настоящей статьи и требований прозрачности в процессе принятия решений, установленных Законом о прозрачности процесса принятия решений № 239/2008 и Административным кодексом. Обоснование необходимости принятия постановления/издания решения в срочном порядке доводится до сведения общественности в срок не позднее десяти рабочих дней с момента принятия/издания, путем опубликования на официальной веб-странице Агентства, размещения в ее месте нахождения в общедоступном месте и/или путем распространения через средства массовой информации.

дополнить статью частью (5²) следующего содержания:

«(5²) Постановления и решения Агентства, касающиеся электроэнергетического сектора, в том числе постановления, утвержденные в соответствии со статьями 85, 95¹ и 95² настоящего закона, подлежат судебному контролю в порядке, установленном Административным кодексом. Постановления и решения Агентства подлежат исполнению со дня принятия/издания или по обстоятельствам со дня опубликования в Официальном мониторе Республики Молдова либо со дня, указанного в тексте принятого/изданного акта, и обладают обязательной юридической силой до возможного вынесения обретшего законную силу противного судебного решения.».

7. Статью 15 дополнить частями (1¹) и (1²) следующего содержания:

«(1¹) Обладатель лицензии на передачу электроэнергии и обладатель лицензии на распределение электроэнергии обязаны предоставлять Агентству

в установленные им сроки и на установленных им условиях в электронном формате базы данных о конечных потребителях, электроустановки которых подключены к сети электропередачи либо по обстоятельствам к распределительной электросети.

(1²) Агентство представляет при необходимости информацию из баз данных, указанных в части (1¹), только поставщику универсальной услуги и поставщику на крайний случай, назначенных в соответствии с положениями настоящего закона.».

8. В статье 21:

в части (5) слова «покрываться предложением.» заменить словом «предоставлены предложением.»;

дополнить статью частью (5¹) следующего содержания:

«(5¹) Временные меры по стимулированию инвестиций на рынке балансирующей электроэнергии могут содержать обязательства по оказанию публичной услуги по регулируемым ценам на балансирующие мощности.».

9. Статью 47 дополнить частью (8) следующего содержания:

«(8) Оператор распределительной системы вправе выдавать разрешения на подключение, даже если мощность существующей установки подключения существующего конечного потребителя или существующего производителя позволяет подключать установки потребления, электростанции других потенциальных конечных потребителей или потенциальных производителей. Выдача разрешения на подключение в таких случаях производится после подписания трехстороннего соглашения между оператором распределительной системы, существующим конечным потребителем/существующим производителем и потенциальным конечным потребителем/потенциальным производителем, в котором стороны определяют принимаемые на себя права и обязательства. В данном соглашении в обязательном порядке предусматривается, что оператор распределительной системы предоставляет услугу по распределению электроэнергии согласно тем же параметрам качества, что и для пользователя системы, установка потребления или электростанция которого напрямую подключена к распределительной электросети, на протяжении периода существования данной точки подключения существующего конечного потребителя или существующего производителя. Соответствующие требования включаются в разрешение на подключение. Проект

электроустановок согласуется оператором распределительной системы и поставщиком электроэнергии, а поставщик включает такие же требования в договор поставки электроэнергии или закупки, как в случае конечного потребителя или производителя, электроустановки которого напрямую подключены к распределительной электросети.».

10. Статью 53 изложить в следующей редакции:

«Статья 53. Кодексы электросетей

(1) Для обеспечения и управления эффективным и прозрачным доступом к электросетям, подключением, эксплуатацией и развитием электросетей в связи с трансграничными потоками, эксплуатация электросетей осуществляется в соответствии с кодексами электросетей.

(2) Кодексы электросетей устанавливают процедуры, применяемые в целях эффективного функционирования электроэнергетической системы и рынка электроэнергии, в частности, связанных с:

- a) выделением мощности и управлением перегрузками;
- b) техническими требованиями к функционированию электростанций и электроустановок;
- c) обеспечением баланса в электроэнергетической системе;
- d) доступом и подключением к электросетям;
- e) операционной безопасностью;
- f) оперативным планированием и программированием;
- g) регулированием частоты и резервов;
- h) управлением чрезвычайными ситуациями и восстановлением поставки, включая в случае необходимости меры по ограничению потребления.

(3) Оператор передающей системы, обладающий лицензией на централизованное руководство электроэнергетической системой, разрабатывает проекты кодексов электросетей и передает их в Агентство на утверждение. Системные операторы обязаны сотрудничать с соответствующим оператором передающей системы в целях разработки кодексов электросетей.

(4) При разработке и утверждении кодексов электросетей учитываются обязательства, принятые Республикой Молдова в рамках Договора о создании Энергетического сообщества. Агентство совместно с оператором рынка электроэнергии и оператором передающей системы, обладающим лицензией на централизованное руководство электроэнергетической системой,

обеспечивает разработку и утверждение положений, сроков и методологий, вытекающих из кодексов, связанных с функционированием рынка электроэнергии, выделением мощности и управлением перегрузками.

(5) Агентство публикует на своей официальной веб-странице проекты кодексов электросетей и проводит консультации с участниками рынка электроэнергии, в том числе с пользователями системы и компетентными органами в соответствии с нормативными актами в данной сфере. Поступившие предложения, а также решение об их принятии или отклонении отражаются в своде рекомендаций, который публикуется на официальной веб-странице Агентства. Утвержденные Агентством кодексы электросетей публикуются в Официальном мониторе Республики Молдова, размещаются на официальной веб-странице Агентства и на электронных страницах системных операторов.».

11. В статье 63:

дополнить статью частью (4¹) следующего содержания:

«(4¹) Для мест потребления, в которых конечные потребители пользуются правом на замену поставщика, на которого была возложена обязанность предоставлять публичную услугу, предусмотренную в статье 72, и заключают договор поставки электроэнергии по согласованной цене, или на которые конечные потребители расторгают договор поставки электроэнергии, заключенный с поставщиком, на которого была возложена обязанность предоставлять публичную услугу, предусмотренную в статье 72, конечные потребители имеют право требовать от поставщика универсальной услуги заключения договора поставки электроэнергии по истечении 12 месяцев с момента расторжения договора поставки электроэнергии с поставщиком универсальной услуги.»;

часть (7) изложить в следующей редакции:

«(7) Для места/мест потребления, для которого/которых небытовые потребители заключили договор поставки электроэнергии с поставщиком универсальной услуги или поставщиком на крайний случай, не разрешается заключать два или более договоров поставки электроэнергии с различными поставщиками.»;

дополнить статью частями (11) и (12) следующего содержания:

«(11) Оптовый потребитель вправе приобретать электроэнергию для покрытия собственных потребностей и потребностей других конечных

потребителей. Оптовый потребитель в результате переговоров заключает договор купли-продажи электроэнергии с конечным потребителем.

(12) В случае если электроустановки одного конечного потребителя подключены к электроустановкам другого конечного потребителя, электроустановка которого подключена к электrorаспределительной сети, и последний не обязан получить разрешение оператора закрытой распределительной сети, конечный потребитель вправе продавать электроэнергию другим конечным потребителям и считается оптовым потребителем.».

12. После названия главы XII дополнить закон текстом:

**«Часть 1
Общие положения».**

13. Часть (6) статьи 75 после слов «деятельности оператора рынка электроэнергии,» дополнить словами «степени ликвидности организованных рынков электроэнергии,».

14. Статью 78 изложить в следующей редакции:

«Статья 78. Оптовый рынок электроэнергии

(1) Сделки купли-продажи электроэнергии, в том числе сделки по импорту или экспорту, сделки купли-продажи электроэнергии для покрытия технологического расхода и потерь электроэнергии, балансирующей электроэнергии, мощностей межсистемных соединений, системных услуг, сопутствующих товаров, в которых участвуют производители, оператор передающих систем, операторы распределительных систем, оператор рынка электроэнергии, центральных поставщик электроэнергии и поставщики, осуществляются на оптовом рынке электроэнергии.

(2) Оптовый рынок электроэнергии организуется и функционирует в соответствии с настоящей статьей, с Правилами рынка электроэнергии и другими утвержденными Агентством нормативными актами.

(3) Оптовый рынок электроэнергии включает рынки двусторонних договоров об электроэнергии, а также другие организованные рынки электроэнергии в соответствии с Правилами рынка электроэнергии.

(4) Участники оптового рынка электроэнергии обязаны хранить в течение не менее пяти лет информацию и документы о совершенных на этом рынке сделках.».

15. В статье 80:

часть (1) после слов «мощностей межсистемных соединений,» дополнить словами «услуг по балансировке,», а после слова «формируются» дополнить словами «, как правило,»;

часть (2) после слов «рынок системных услуг» дополнить словами «, в том числе установленные Агентством временные регулируемые механизмы согласно положениям статей 81¹ или 81³»;

дополнить статью частью (8) следующего содержания:

«(8) Законодательство о товарных биржах и соответствующей биржевой торговле не применимо к организации рынков электроэнергии.».

16. Пункт j) части (3) статьи 81 после слов «рынке двусторонних договоров» дополнить словами «, в том числе посредством регулируемых механизмов в соответствии с настоящим законом;».

17. Дополнить закон статьями 81¹–81³ следующего содержания:

**«Статья 81¹. Механизмы, применяемые в случае
электроэнергетических кризисов**

(1) В случае возникновения электроэнергетического кризиса Агентство вправе предпринять необходимые меры по преодолению кризиса и осуществить недискриминационное, пропорциональное и кратковременное вмешательство в функционирование рынка электроэнергии. В этих целях Агентство вправе:

а) установить дополнительные обязательства по оказанию публичной услуги по продаже электроэнергии в регулируемых объемах и по регулируемым ценам;

б) установить обязательства по оказанию публичной услуги по централизованной закупке на торгах или путем прямых переговоров электроэнергии, необходимой поставщикам универсальной услуги, поставщикам на крайний случай и операторам системы;

с) установить обязательства по оказанию публичной услуги в отношении одного или нескольких производителей электроэнергии, которые должны участвовать в балансирующем рынке электроэнергии и в рынке

системных услуг или предоставлять услуги по балансировке и системные услуги в количествах, ограниченных техническими возможностями, и по регулируемым ценам.

(2) В случае невыполнения назначенных Агентством мер участниками рынка электроэнергии Агентство налагает на них финансовую санкцию, предусмотренную в части (5) статьи 95, и уведомляет Комиссию по чрезвычайным ситуациям Республики Молдова в соответствии с Положением о чрезвычайных ситуациях на рынке электроэнергии.

Статья 81². Механизмы, применяемые в случае финансовых отклонений поставщиков электроэнергии по регулируемым ценам

В случае если несмотря на корректировки регулируемых цен на поставку электроэнергии, утвержденные Агентством в соответствии с положениями настоящего закона, поставщики электроэнергии, на которых возложено обязательство по оказанию публичной услуги в соответствии со статьей 72, регистрируют отклонения тарифов в размере более 5 процентов от стоимости поставок электрической энергии, установленной в регулируемых ценах, Агентство подтверждает данные отклонения тарифов и взыскивает их со всех поставщиков, осуществляющих деятельность на розничном рынке электроэнергии, в соответствии с их долей на соответствующем рынке за период, предшествующий регистрации тарифных отклонений, путем принятия решения в этих целях.

Статья 81³. Механизмы, применяемые в отсутствие источников балансирования

(1) Агентство осуществляет мониторинг наличия балансирующих источников на балансирующем рынке электроэнергии. В случае выявления недоступности источников балансировки Агентство определяет причину возникновения проблемы (проблема регулирования или недостаточности балансирующего рынка электроэнергии), разрабатывает и публикует план действий и график выполнения мероприятий по устранению причины проблемы, которые подлежат опубликованию на официальной веб-странице Агентства. Они могут включать меры по дальнейшему содействию интеграции рынков электроэнергии Республики Молдова с рынками соседних стран, по упрощению закупки оператором передающей системы балансирующей мощности на региональных рынках, по стимулированию поставок электроэнергии на балансирующий рынок электроэнергии, по обеспечению условий справедливой конкуренции.

(2) Агентство в двухмесячный срок представляет план действий и график, указанные в части (1), для согласования Секретариату Энергетического сообщества и реализует любые установленные меры в сотрудничестве с Секретариатом Энергетического сообщества.

(3) В случае отсутствия конкуренции на рынке балансирующих мощностей Агентство может предусмотреть отступление от закупки балансирующей мощности на основе рыночных механизмов, в том числе путем возложения на оператора передающей системы временных обязательств по оказанию публичных услуг в отношении закупки балансирующих мощностей и/или на потенциальных поставщиков балансирующих мощностей. Цены на балансирующие мощности в контексте временного обязательства по оказанию публичных услуг определяются на основе недискриминационной и прозрачной методологии, разработанной и утвержденной Агентством. И методология, и временные обязательства по оказанию публичных услуг согласовываются с Секретариатом Энергетического сообщества до их утверждения. Эти обязательства по оказанию публичных услуг прекращаются в момент, когда закупка балансирующих мощностей сможет осуществляться на основе рыночных механизмов, и этот момент должен быть согласован с Секретариатом Энергетического сообщества.

(4) В той степени, в которой недоступность балансирующих источников не является результатом регуляторных проблем или недостатков на рынке электроэнергии или не может быть устранена мерами, указанными в части (1), Агентство в сотрудничестве с Секретариатом Энергетического сообщества может разработать и внедрить механизмы стимулирования инвестиций в балансирующие мощности. Указанные механизмы стимулирования инвестиций в балансирующие мощности отменяются одновременно с исчезновением отклонений, указанных в части (1).».

18. В статье 82:

пункт с) части (2) изложить в следующей редакции:

«с) составление и представление оператору передающей системы физических уведомлений о покупке и продаже электроэнергии в соответствии со сделками купли-продажи, заключенными на рынке электроэнергии на сутки вперед, или соответственно на текущем рынке электроэнергии.»;

в части (7) слова «за оказываемую им услугу» заменить словами «за услугу, оказанную им в соответствии с частью (3) статьи 80»

19. Дополнить закон статьей 82¹ следующего содержания:

«Статья 82¹. Назначение оператора рынка электроэнергии

(1) Правительство назначает оператора рынка электроэнергии из числа хозяйствующих субъектов, выразивших свое намерение организовать организованные рынки электроэнергии, на основе следующих критериев:

а) является зарегистрированным в Республике Молдова юридическим лицом назначенного оператора рынка электроэнергии из страны-члена Европейского Союза или страны-участника Энергетического сообщества;

б) оператор-собственник обладает опытом организации рынка электроэнергии на сутки вперед, текущего рынка электроэнергии и рынка двусторонних договоров электроэнергии, а также в сфере функционирования рынков в международном соединении;

с) оператор-собственник способен обеспечить фактическое соединение рынка электроэнергии на сутки вперед и текущего рынка электроэнергии Республики Молдова с аналогичными рынками, интегрированными на европейском уровне.

(2) Агентство выдает назначенному оператору лицензию на управление рынком электроэнергии.

(3) По ходатайству заявителя Агентство назначает его в качестве назначенного оператора рынка электроэнергии, на которого возлагается обязанность по выполнению международного соединения рынка электроэнергии на сутки вперед и текущего рынка электроэнергии на первоначальный четырехлетний период, с возможностью продления, при его соответствии всем следующим требованиям:

а) если он заключил или заключает договор на получение адекватных ресурсов для совместного, согласованного и надлежащего единого соединения рынков электроэнергии на сутки вперед и/или текущих рынков электроэнергии, в том числе необходимых ресурсов для выполнения функций назначенного оператора рынка электроэнергии, финансовых ресурсов, необходимых информационных технологий, технической инфраструктуры и операционных процедур;

б) способен обеспечить участникам рынка свободный доступ к информации об обязанностях назначенного оператора рынка электроэнергии;

с) эффективен с точки зрения затрат в отношении единого соединения рынков электроэнергии на сутки вперед и текущих рынков электроэнергии и

в рамках своей системы бухгалтерского учета ведет отдельный бухгалтерский учет функций по соединению рынков и других видов деятельности во избежание перекрестного субсидирования;

d) располагает надлежащим уровнем отделения деятельности от других участников рынка электроэнергии;

e) если он назначен в качестве национальной законной монополии на услуги по торговле на рынке электроэнергии на сутки вперед и на текущем рынке электроэнергии в другом государстве, не использует доходы, полученные в Республике Молдова, для финансирования своей деятельности на рынке электроэнергии на сутки вперед и на текущем рынке электроэнергии в том государстве;

f) способен относиться без дискриминации ко всем участникам рынка электроэнергии;

g) располагает адекватными механизмами надзора за рынком;

h) заключил адекватные соглашения о прозрачности и конфиденциальности с участниками рынка и оператором передающей системы;

i) способен предоставлять необходимые услуги по компенсации и расчетам;

j) способен ввести необходимые системы и способы связи для согласования с оператором передающей системы.

(4) Деятельность назначенного оператора рынка электроэнергии находится под мониторингом Агентства, а Агентство вправе отменить назначение при невыполнении требований, установленных частью (3) для данного оператора.».

20. Часть (8) статьи 84 после слов «на организованном рынке» дополнить словами «, в том числе через регулируемые механизмы в соответствии с настоящим законом.».

21. Дополнить закон статьей 84¹ следующего содержания:

«Статья 84¹. Регистр участников оптового рынка электроэнергии

(1) Участники оптового рынка электроэнергии, которые осуществляют сделки с энергетическими продуктами оптового рынка или проявляют заинтересованность в участии в таких сделках посредством торговых уведомлений, обязаны зарегистрироваться в Регистре участников оптового рынка электроэнергии.

(2) В отступление от Закона о регистрах № 71/2007 Агентство создает и ведет Регистр участников оптового рынка с соблюдением формата и требований, установленных в рамках Энергетического сообщества, а также требований, предусмотренных настоящей статьёй.

(3) Регистр участников оптового рынка электроэнергии непрерывно обновляется и содержит, не ограничиваясь этим, следующие сведения о каждом участнике оптового рынка электроэнергии:

- a) единый идентификационный код;
- b) фискальный код, регистрационный номер для НДС;
- c) адрес местонахождения /адрес места жительства;
- d) лица, ответственные за оперативные решения соответствующего участника и за решения, касающиеся сделок;
- e) конечный выгодоприобретатель торговой деятельности соответствующего участника;
- f) другие сведения, позволяющие идентифицировать соответствующего участника.

(4) Процедура регистрации и порядок обновления Регистра участников оптового рынка электроэнергии определяются положением, разработанным и утвержденным Агентством.

(5) Участники оптового рынка электроэнергии обязаны зарегистрироваться в Регистре участников оптового рынка электроэнергии в порядке, установленном положением, предусмотренным частью (4), до совершения сделки с энергетическими продуктами оптового рынка.

(6) Участники, зарегистрированные в Регистре участников оптового рынка, обязаны уведомлять Агентство в сроки, установленные положением, предусмотренным частью (4), о любом изменении сведений, представленных ранее в заявлении о регистрации.

(7) Выполнение обязанности регистрации в Регистре участников оптового рынка электроэнергии не освобождает соответствующего участника от выполнения других обязательств, возложенных на него в соответствии с настоящим законом и с Правилами рынка электроэнергии, в том числе обязательств, возложенных на него как на сторону, ответственную за балансировку.

(8) Агентство передает информацию из Регистра участников оптового рынка электроэнергии в Регулирующий комитет Энергетического сообщества

в сроки и на условиях, установленные в рамках Договора о создании Энергетического сообщества.

(9) Заявление о регистрации в качестве участника оптового рынка электроэнергии, повторно поданное в Агентство зарегистрированным участником рынка электроэнергии, позволяет внести изменения в список осуществляемых видов деятельности, которые были указаны в отношении соответствующего участника рынка.

(10) Обработка персональных данных в Регистре участников оптового рынка осуществляется в соответствии с положениями Закона о защите персональных данных № 133/2011.».

22. Пункт б) части (3) статьи 85 после слова «конкуренции» дополнить словом «, ликвидности»;

23. Главу XII дополнить частью 2 следующего содержания:

«Часть 2

Специфические положения о неподкупности и прозрачности оптового рынка электроэнергии. Мониторинг рынка электроэнергии

Статья 85¹. Запреты на сделки, основанные на внутренней информации

(1) Физическим или юридическим лицам, которые владеют внутренней информацией, запрещается:

а) использовать эту информацию для приобретения, отчуждения или для попытки приобретения или отчуждения, для себя или для третьего лица, прямо или косвенно, энергетических продуктов оптового рынка, которых касается данная информация;

б) разглашать эту информацию другому лицу, за исключением случая, когда разглашение происходит согласно закону или во время выполнения работы, осуществления профессии или функций соответствующего лица, с уведомлением его о том, что сообщаемая информация является внутренней;

с) рекомендовать другому лицу приобрести или произвести отчуждение либо заставить другое лицо приобрести или произвести отчуждение, на основе внутренней информации, энергетических продуктов оптового рынка, которых касается данная информация.

(2) Запреты, предусмотренные частью (1), применяются к следующим лицам, владеющим внутренней информацией:

- а) членам административного, руководящего или надзорного органа предприятия;
- б) лицам, которым принадлежат доли участия в уставном капитале предприятия;
- с) лицам, имеющим доступ к информации в силу выполняемой работы, осуществляемой профессии или функций;
- д) лицам, получившим такую информацию в результате преступной деятельности;
- е) лицам, которым известно или должно быть известно о том, что информация является внутренней.

(3) Положения пунктов а) и с) части (1) не применяются к оператору передающей системы при приобретении электроэнергии в целях обеспечения безопасного и надежного функционирования электроэнергетической системы в соответствии с обязанностями, возложенными на него согласно статье 30.

(4) Положения частей (1)–(3) не применяются:

а) к сделкам, совершаемым для погашения обязательства с наступившим сроком погашения по приобретению или отчуждению некоторых энергетических продуктов оптового рынка, в случае, когда такое обязательство вытекает из заключенного договора или из торгового поручения, изданного до того, как соответствующее лицо получило привилегированную информацию;

б) к сделкам, совершаемым производителями электроэнергии с целью покрытия своих экстренных потерь, вызванных незапланированными перерывами, если без их совершения участник рынка электроэнергии не смог бы выполнить свои имеющиеся договорные обязательства или если такие действия предпринимаются с согласия оператора передающей системы в целях обеспечения безопасного и надежного функционирования электроэнергетической системы. Производители электроэнергии, осуществляющие такие сделки, обязаны представлять Агентству информацию о данных сделках;

с) к участникам рынка электроэнергии, действующим в соответствии с Положением о чрезвычайных ситуациях в электроэнергетическом секторе и с Планом действий в случае чрезвычайных ситуаций в электроэнергетическом секторе, если устанавливается возникновение чрезвычайной ситуации в электроэнергетическом секторе, а действие рыночных механизмов на всей территории страны было приостановлено. В этом случае Агентство обеспечивает опубликование внутренней информации в соответствии с положениями статьи 85².

(5) Если лицо, владеющее внутренней информацией, является юридическим лицом, запреты, предусмотренные частью (1), применяются в одинаковой степени к физическим лицам, участвующим от имени данного юридического лица в принятии решения о совершении сделки.

(6) В случае распространения информации в журналистских целях или как образное выражение, такое распространение информации оценивается с учетом нормативных актов, регулирующих свободу печати и свободу выражения в других средствах массовой информации, за исключением случая, когда:

а) эти лица получают, прямо или косвенно, преимущества или выгоду вследствие распространения данной информации, или

б) раскрытие или распространение данной информации осуществляется с намерением ввести рынок в заблуждение в отношении предложения, спроса или цены энергетических продуктов оптового рынка.

Статья 85². Обязанность по опубликованию внутренней информации

(1) Участник рынка электроэнергии обязан фактически и своевременно публиковать имеющуюся у него привилегированную информацию о коммерческой деятельности или о принадлежащих ему или контролируемых им установках, а также об установках, принадлежащих головным предприятиям или своим родственным предприятиям, либо контролируемых ими. Подлежит опубликованию информация, касающаяся мощности и использования производственных установок, электроустановок или сетей электропередачи, в том числе информация об их запланированной или незапланированной недоступности, в соответствии с критериями, установленными Агентством постановлением, принятым согласно части (5).

(2) Участник рынка электроэнергии может отложить в исключительном порядке и под личную ответственность опубликование внутренней информации, чтобы не нанести ущерба своим законным интересам, при условии, что данное упущение не вводит в заблуждение общественность, а участник рынка электроэнергии может обеспечить конфиденциальность данной информации и не принимать решения о торговле оптовыми энергетическими продуктами на основе данной информации. Участник рынка электроэнергии обязан незамедлительно уведомить об этом Агентство, с изложением причин, оправдывающих отсрочку опубликования данной информации.

(3) Если в ходе обычного выполнения своей работы, осуществления профессии или своих функций участник рынка электроэнергии, его работник или представитель разглашает внутреннюю информацию, связанную с оптовым энергетическим продуктом, в соответствии с пунктом б) части (1) статьи 85¹, данный участник, его работник или представитель должен обеспечить фактическое, одновременное и полное опубликование данной информации. В случае непреднамеренного разглашения участник рынка электроэнергии обязан обеспечить скорейшее фактическое и полное опубликование информации после соответствующего непреднамеренного разглашения.

(4) Требование, установленное в части (3), не применяется в случае, когда получающее информацию лицо обязано соблюдать конфиденциальность в соответствии с нормативными актами, положениями устава или условиями договоров.

(5) Агентство утверждает постановление об установлении критериев, которые необходимо соблюдать для обеспечения выполнения обязанностей по фактическому, одновременному, полному и своевременному опубликованию внутренней информации, а также порядок ее опубликования.

(6) Выполнение обязанностей, установленных частями (1) и (2), не освобождает участников рынка электроэнергии от выполнения требований, установленных настоящим законом и другими утвержденными Агентством регулирующими нормативными актами об опубликовании информации, главным образом, в отношении срока и порядка ее опубликования.

(7) Положения частей (1) и (2) не затрагивают право участников рынка электроэнергии откладывать разглашение конфиденциальной информации, касающейся защиты критической инфраструктуры, если данная информация считается государственной тайной, коммерческой тайной или другой официальной информацией ограниченного доступа.

Статья 85³. Обязанности лиц – профессиональных посредников сделок

(1) Любое физическое или юридическое лицо, действующее в качестве профессионального посредника сделок с энергетическими продуктами оптового рынка, обязано осуществлять свою деятельность с соблюдением положений статьи 85¹ и части (1) статьи 85⁴. Если у данного лица имеются веские основания подозревать, что сделка может нарушить положения статьи 85¹ или части (1) статьи 85⁴, данное лицо обязано незамедлительно сообщить об этом в Агентство.

(2) Посредническая деятельность при сделках предполагает оказание услуг по организации сделок для:

а) создания необходимых обстоятельств или оказания помощи третьим сторонам (покупателю или продавцу) для заключения оптовой сделки на электроэнергию (оказание непосредственного влияния на заключение сделки); или

б) предоставления инструмента или средств, содействующих заключению третьими сторонами (покупателем или продавцом) сделки с энергетическими продуктами оптового рынка, и которое не ограничивается только предоставлением средств, с помощью которых третьи стороны могут между собой общаться.

Статья 85⁴. Запрет на манипулирование рынком электроэнергии

(1) Запрещается манипулирование или попытка манипулирования рынком электроэнергии.

(2) В смысле настоящего закона манипулирование рынком включает одно из следующих действий:

1) совершение сделки или выдача поручения на торговлю энергетическими продуктами оптового рынка:

а) которые дают или способны дать ложные или вводящие в заблуждение указания в отношении спроса, предложения или цены на энергетические продукты оптового рынка;

б) которыми устанавливается или которыми предпринимается попытка искусственно установить действием одного или нескольких лиц, действующих согласованно, цену на один или несколько энергетических продуктов оптового рынка, за исключением случая, когда совершившее сделку или выдавшее торговое поручение лицо доказывает, что причины, заставившее его так поступить, являются законными, и что соответствующая сделка или данное торговое поручение соответствуют рыночной практике, допустимой на данном оптовом рынке электроэнергии;

с) которые используют или которыми предпринимается попытка использовать фиктивный инструмент или другую форму обмана или злоупотребления доверием, которые передают или способны передать ложную или вводящую в заблуждение информацию в отношении спроса, предложения или цены на энергетические продукты оптового рынка;

2) распространение через средства массовой информации, включая Интернет, или любыми другими средствами информации, содержащей или могущей содержать ложные или вводящие в заблуждение сообщения о спросе, предложении или ценах на энергетические продукты оптового рынка, в том

числе распространение слухов либо ложной или вводящей в заблуждение информации в случае, если распространившее информацию лицо знало или должно было знать о том, что она является ложной или вводящей в заблуждение.

Статья 85⁵. Мониторинг рынка электроэнергии

(1) Агентство осуществляет мониторинг рынка электроэнергии и в соответствии с положениями статьи 14¹ Закона об энергетике № 174/2017 вправе собирать информацию о возможных нарушениях на рынке электроэнергии по собственной инициативе, по запросу центрального отраслевого органа публичного управления, другого органа публичного управления, включая Совет по конкуренции, по требованию участника рынка электроэнергии или по запросу Регулирующего комитета Энергетического сообщества.

(2) Агентство вправе требовать от участника рынка электроэнергии, от лица, выступающего профессиональным посредником сделок, или от другого лица, связанного с любым из них, представления в письменном виде необходимой информации или документов, связанных с выполнением функции по мониторингу целостности и прозрачности рынка электроэнергии.

(3) Агентство разрабатывает и принимает постановление о наборе требований к рассмотрению донесений (сообщений).

(4) В целях выполнения функции по мониторингу рынка Агентство проводит проверки или инициирует расследования на основании пункта i) части (3) статьи 7 и пунктов j) и k) части (1) статьи 8. Участники рынка электроэнергии обязаны сотрудничать с Агентством и представлять необходимую информацию, а также воздерживаться от создания Агентству препятствий любым способом при проведении проверок и расследований.

(5) Агентство ежегодно представляет в Секретариат Энергетического сообщества и публикует на своей официальной веб-странице отчет о своей деятельности по мониторингу рынка. В этом отчете Агентство оценивает функционирование и прозрачность различных категорий рынков и способов совершения торговых сделок и может предлагать рекомендации Секретариату Энергетического сообщества в отношении характерных для рынка правил, стандартов и процедур, способных улучшить целостность рынка и функционирование внутреннего рынка. Также Агентство может оценивать, способно ли введение минимальных требований для организованных рынков содействовать повышению прозрачности рынка.

Статья 85⁶. Полномочия Агентства при проведении расследований на рынке электроэнергии

(1) Агентство инициирует расследования на рынке электроэнергии при получении заявления или по собственной инициативе, в случае установления им наличия обстоятельств, которые указывают на несоблюдение или нарушение лицом положений статей 85¹–85⁴.

(2) Расследования проводятся с соблюдением принципов и процедуры, установленных настоящим законом и Законом об энергетике № 174/2017.

(3) В ходе расследования Агентство осуществляет права, установленные Законом об энергетике № 174/ 2017, а также следующие специальные права:

а) проводить совместные проверки на рынке электроэнергии вместе с Советом по конкуренции;

б) при установлении обстоятельств, которые указывают на несоблюдение или нарушение одного или нескольких положений настоящей главы и на совершение преступления, предусмотренного Уголовным кодексом – информировать компетентные правоохранительные органы о результатах и итогах административного производства, проведенного в соответствии с настоящим законом;

с) сотрудничать с регулирующими органами финансово-налоговой сферы, а также с другими регулирующими органами под эгидой Регулирующего комитета Энергетического сообщества.

(4) Любое действие, предпринятое Агентством на основании этой статьи, должно соответствовать принципу пропорциональности.

Статья 85⁷. Сотрудничество на национальном и региональном уровнях в контексте мониторинга рынка электроэнергии

(1) В связи с мониторингом целостности и прозрачности рынка электроэнергии, в соответствии настоящей статьей и Законом об энергетике № 174/2017, Агентство сотрудничает с национальными регулирующими органами соседних стран и стран-участниц Энергетического сообщества, и с Регулирующим комитетом Энергетического сообщества, другими профильными органами власти и правоохранительными органами Республики Молдова, в том числе с Советом по конкуренции, различными средствами, которые включают, но не ограничиваются этим, обмен информацией и заключение при необходимости меморандумов-соглашений.

(2) Агентство сотрудничает с Национальной комиссией по финансовому рынку путем обмена информацией в связи с производными инструментами электроэнергии, а также другими средствами, в том числе путем заключения меморандумов-соглашений.

(3) Агентство информирует Регулирующий комитет Энергетического сообщества и Секретариат Энергетического сообщества, если имеются разумные основания подозревать, что на рынке электроэнергии Республики Молдова предпринимаются или были предприняты действия, противоречащие положениям настоящей главы, предоставляя, по возможности, максимально подробную информацию о данных действиях.

(4) При наличии разумных подозрений в том, что в другой стране-участнице Энергетического сообщества предпринимаются действия, влияющие на оптовый рынок электроэнергии или на цены энергетических продуктов оптового рынка в Республике Молдова, и противоречащие установленным настоящим законом принципам исключения злоупотреблений на рынке и манипулирования рынком, Агентство вправе уведомить об этом Регулирующий комитет Энергетического сообщества и Секретариат Энергетического сообщества, и потребовать выполнения необходимых мер по смягчению/устранению последствий соответствующих действий.

(5) Агентство уведомляет Совет по конкуренции при наличии веских оснований подозревать, что на рынке электроэнергии Республики Молдова предпринимаются или были предприняты действия, которые могут быть нарушением Закона о конкуренции № 183/2012, в том числе в связи с потенциальными действиями по экономической согласованности, и уведомляет об этом Регулирующий комитет Энергетического сообщества и Секретариат Энергетического сообщества электроэнергии.

(6) В результате сообщения Регулирующего комитета Энергетического сообщества о предполагаемом нарушении положений настоящей главы Агентство передает затребованную информацию или при необходимости начинает расследование в связи с предполагаемым сообщенным нарушением, и принимает необходимые меры для устранения выявленных нарушений. При невозможности представления затребованной информации в установленные сроки Агентство уведомляет Регулирующий комитет Энергетического сообщества об этом и о причинах, которыми это объясняется.

(7) В порядке отступления от положений части (6) Агентство вправе отказать в принятии запроса Регулирующего комитета Энергетического сообщества в случае, когда:

- a) это может затронуть суверенитет или национальную безопасность;
- b) компетентные национальные органы уже начали судопроизводство по тем же фактам/действиям и в отношении тех же лиц;
- c) судебная инстанция вынесла окончательное и вступившее в законную силу решение в отношении соответствующих лиц по тем же совершенным деяниям.

(8) В случае отказа согласно части (7) Агентство информирует соответствующим образом регулирующий комитет Энергетического сообщества, с представлением подробной информации о начатом производстве или решениях, принятых национальными органами власти/судебными инстанциями.

Статья 85⁸. Неразглашение конфиденциальной информации.

Прозрачность. Профессиональная тайна. Защита данных

(1) Агентство обязано воздерживаться от разглашения конфиденциальной информации, полученной в соответствии с частью (2) статьи 85³, информации, полученной в контексте исполнения функций, установленных в статьях 85⁶ и 85⁷, а также другой официальной информации ограниченного доступа, полученной в ходе и в связи с осуществлением Агентством функции мониторинга рынка электроэнергии. Агентство принимает необходимые меры по обеспечению конфиденциальности, целостности и защиты соответствующей информации, а также необходимые меры по предотвращению ненадлежащего использования данной информации, в том числе несанкционированного доступа к ней.

(2) При условии соблюдения профессиональной тайны Агентство вправе публиковать часть имеющейся у него информации, при условии неразглашения и невозможности извлечения конфиденциальной информации в области бизнеса или другой официальной информации ограниченного доступа, которая касается определенных участников рынка электроэнергии или определенных сделок или отдельных рынков.

(3) Агентство предоставляет в научных целях имеющуюся у него базу коммерческих данных, содержащую данные, которые не являются конфиденциальными с коммерческой точки зрения, в соответствии с требованиями к конфиденциальности информации, установленными настоящим законом и другими применимыми нормативными актами.

(4) Информация, указанная в частях (2) и (3), публикуется или представляется в целях повышения прозрачности рынка электроэнергии и

только если маловероятно, что она приведет к нарушению конкуренции на рынке электроэнергии. Агентство распространяет информацию справедливым образом в соответствии с прозрачной процедурой, определенной в разработанном и утвержденном Агентством положении, которое публикуется им на своей официальной веб-странице.

(5) К конфиденциальной информации, которая получается или передается в соответствии с настоящей главой, применяется требование о соблюдении профессиональной тайны.

(6) Обязанность хранения профессиональной тайны применяется:

а) к лицам, которые работают или работали в Агентстве, в Совете по конкуренции, в других органах публичной власти, получившим информацию, указанную в части (1);

б) к экспертам, уполномоченным Агентством, Советом по конкуренции или другими органами публичной власти, получающим конфиденциальную информацию в соответствии с настоящей главой.

(7) Конфиденциальная информация, полученная указанными в части (6) лицами при осуществлении ими своих функций, не может быть разглашена никакому другому лицу или органу, иначе как в сокращенной, обезличенной или обобщенной форме, не позволяющей идентифицировать ни одного участника рынка электроэнергии, за исключением случаев, когда обязанность по разглашению четко установлена настоящим законом или другими нормативными актами.

(8) Агентство, органы публичной власти или лица, получающие конфиденциальную информацию в соответствии с настоящим законом, вправе использовать ее исключительно с целью осуществления установленных настоящим законом полномочий. Центральные отраслевые органы публичного управления, другие органы публичной власти или лица могут использовать эту информацию только с той целью, с которой она была им предоставлена, или в ходе административного или судебного производства в связи с исполнением своих полномочий. Центральный отраслевой орган публичного управления, получивший данную информацию, вправе использовать ее в других целях при условии получения согласия Агентства, органов власти или лиц, сообщивших соответствующую информацию.

(9) Агентство разрабатывает и принимает постановление о требованиях по защите данных при сборе и обработке информации в контексте осуществления функции мониторинга рынка электроэнергии, с соблюдением нормативных актов, регулирующих защиту данных.»

24. Часть (2) статьи 86 дополнить пунктами d¹), h) и i) следующего содержания:

«d¹) регулируемые цены на поставку электроэнергии поставщиком на крайний случай, учитывающие необходимость приобретения электроэнергии поставщиком на крайний случай по ценам, выше закупочных цен на электроэнергию согласно двусторонним договорам, в течение коротких периодов времени;»;

«h) регулируемые цены на объемы электроэнергии или услуг, предоставляемых через регулируемые механизмы, установленные в соответствии с положениями настоящего закона;

i) временные цены на производимую электроэнергию, в случае электроэнергетического кризиса на рынке электроэнергии.».

25. В части (3) статьи 87:

пункт а) дополнить абзацем следующего содержания:

«— выделенной суммы, связанной с оборотным капиталом, используемым в регулируемой деятельности;»;

дополнить часть пунктом d¹) следующего содержания:

«d¹) порядок определения технологического расхода и потерь электрической энергии в передающих сетях электроэнергии и распределительных сетях электроэнергии путем установления тенденции их снижения в период действия тарифных методологий в целях реализации механизмов стимулирования эффективности, исходя из установленных целей и объемов электрической энергии, поступающей в передающие и распределительные сети;».

пункт g) изложить в следующей редакции:

«g) способ корректировки регулируемых цен и тарифов, включая способ актуализации регулируемых тарифов, цен в течение года.».

26. В статье 95:

часть (1) дополнить пунктом j) следующего содержания:

«j) отказ обладателя лицензии зарегистрировать договоры на закупку электроэнергии у оператора рынка электроэнергии.»;

дополнить статью частями (2¹) и (5) следующего содержания:

«(2¹) Агентство применяет своим постановлением санкции в размере не менее 5 процентов годового оборота обладателей лицензий за нарушение обязательств по оказанию публичной услуги, возложенной в соответствии с положениями статей 11, 72 и 73, или за отказ от выполнения своих обязательств по оказанию публичной услуги.»;

«(5) Агентство вправе применить своим постановлением санкции в размере от 10 до 15 процентов годового оборота обладателей лицензий или других юридических лиц за неисполнение постановлений Агентства по вопросам, связанным с дисфункцией рынка электроэнергии, предусмотренным статьей 81¹.».

27. Дополнить закон статьями 95¹ и 95² следующего содержания:

«Статья 95¹. Санкции за несоблюдение или нарушение положений о целостности и прозрачности оптового рынка электроэнергии

(1) За несоблюдение или нарушение обязанностей, предусмотренных статьями 85¹–85⁸, Агентство применяет, совокупно или по отдельности, следующие санкции:

а) декларация о несоблюдении;
б) предупреждение или публичное предупреждение;
в) финансовую санкцию, предусмотренную статьей 95²;
г) публичное объявление декларации о несоблюдении и примененной санкции, за исключением случая, когда они не могут быть обнародованы по причине наличия преобладающего конфликтного публичного интереса или по другой причине чувствительного характера. По мере возможности, для смягчения возможных последствий опубликования декларации о несоблюдении или примененной санкции для потенциального публичного интереса Агентство вправе опубликовать обезличенные части постановления, которым была применена данная санкция.

(2) При определении видов финансовых санкций за несоблюдение или нарушение обязанностей, предусмотренных статьями 85¹–85⁸, а также их совокупных последствий Агентство учитывает следующие обстоятельства:

а) тяжесть нарушения, включая продолжительность и частоту;

b) накопленную прибыль и/или причиненные убытки или другие наступившие неблагоприятные последствия, включая их влияние на стабильность и доверие на оптовом рынке электроэнергии;

c) укрепление доминирующего положения или существенной власти данного предприятия на рынке электроэнергии в результате несоблюдения или нарушения обязанностей, предусмотренных статьями 85¹–85⁸;

d) наличие предыдущих нарушений;

e) готовность к сотрудничеству участников рынка электроэнергии в процессе расследований, в том числе прекращение нарушения по собственному желанию, а также другие обстоятельства, доказывающие их желание содействовать рассмотрению нарушений.

(3) Агентство утверждает постановлением критерии, используемые для назначения конкретных санкций, и для определения размера финансовых санкций, с учетом положений части (2) и наилучшей практики государств-членов Энергетического сообщества.

(4) Третьи стороны вправе требовать возмещения за ущерб, причиненный участниками рынка электроэнергии, которые нарушили одно или несколько требований, установленных частями 85¹–85⁸ настоящего закона, в соответствии с положениями Гражданского кодекса.

Статья 95². Финансовые санкции за несоблюдение или нарушение положений о целостности и прозрачности рынка электроэнергии

(1) Агентство применяет санкции в размере не менее 1 процента годового оборота электроэнергетических предприятий за несоблюдение или нарушение участниками рынка электроэнергии обязанностей, установленных статьями 85¹–85⁸, выражающееся в следующем:

a) отказ от опубликования внутренней информации в сроки и в порядке, установленные Агентством;

b) отказ участника рынка электроэнергии разрешить проведение назначенных Агентством проверок и инспекций в контексте выполнения полномочий, связанных с мониторингом рынка электроэнергии, или создание препятствий Агентству в их проведении.

(2) Агентство применяет санкции в размере не менее 3 процентов годового оборота электроэнергетических предприятий за несоблюдение или нарушение участниками рынка электроэнергии обязанностей, установленных статьями 85¹–85⁸, выражающееся в следующем:

а) неопубликование внутренней информации в сроки и в порядке, установленные частью (1) статьи 85³;

б) разглашение внутренней информации другому лицу, за исключением случая, когда разглашение происходит при исполнении работы, осуществлении профессии или функций данного лица;

с) несоблюдение обязанностей по представлению информации, запрошенной Агентством в связи с осуществлением полномочий по мониторингу рынка электроэнергии, участниками рынка электроэнергии, в том числе в связи с проведением расследований и проверок.

(3) Агентство применяет санкции в размере не менее 5 процентов годового оборота электроэнергетических предприятий за несоблюдение или нарушение участниками рынка электроэнергии обязанностей, установленных статьями 85¹–85⁸, выражающееся в следующем:

а) использование внутренней информации для приобретения или отчуждения, для себя или для третьего лица, прямо или косвенно, энергетических продуктов оптового рынка, которых касается данная информация;

б) неоднократный отказ от опубликования внутренней информации в сроки и в порядке, установленные Агентством;

с) неоднократный отказ от представления информации, запрошенной Агентством в связи с осуществлением полномочий по мониторингу рынка электроэнергии, участников рынка электроэнергии, в том числе при проведении расследований и проверок;

д) неоднократный отказ участника рынка электроэнергии разрешить проведение назначенных Агентством проверок и инспекций в контексте исполнения полномочий, связанных с мониторингом рынка электроэнергии, или неоднократное создание препятствий Агентству в их проведении;

е) попытка манипулирования рынком;

ф) манипулирование рынком.

(4) В случае несоблюдения или нарушения обязанностей, установленных в статьях 85¹–85⁸, которое привело или способствовало укреплению доминирующего положения или существенной власти существующего электроэнергетического предприятия на рынке электроэнергии, санкции, подлежащие применению согласно настоящей статье, повышаются следующим образом:

а) до 3 процентов годового оборота предприятия – в случае финансовых санкций, применяемых в соответствии с частью (1);

б) до 5 процентов годового оборота предприятия – в случае финансовых санкций, применяемых в соответствии с частью (2);

с) до 10 процентов годового оборота предприятия – в случае финансовых санкций, применяемых в соответствии с частью (3).

(5) Денежные средства, полученные от применения финансовых санкций, перечисляются в полном объеме в государственный бюджет.».

28. В статье 96:

части (4) и (14) изложить в следующей редакции:

«(4) В отступление от положений части (6) статьи 68, части (1) статьи 72 и части (8) статьи 73, в отношении мест потребления, где конечные потребители решили сменить поставщика и приобретать электроэнергию по согласованным ценам, на основании договора, согласованного и подписанного с выбранным поставщиком, и которые впоследствии потеряли своего поставщика при определенных обстоятельствах (поставщик прекращает свою деятельность, у поставщика было приостановлено действие лицензии или она была изъята, у поставщика нет возможности поставлять электроэнергию) и не могут выбрать себе другого поставщика и подписать договоры на поставку электроэнергии по согласованной цене, они вправе ходатайствовать о подписании договоров на поставку электроэнергии на регулируемых условиях с поставщиками, которые обеспечивают поставку на крайний случай в соответствии со статьей 73, до выполнения условия, указанного в части (4) статьи 63.»;

«(14) Рынок электроэнергии на сутки вперед, текущий рынок электроэнергии, балансирующий рынок, рынок системных услуг и организованный рынок двусторонних договоров создаются в соответствии с постановлением Агентства, которое выносится на публичные консультации и публикуется в Официальном мониторе Республики Молдова после назначения оператора рынка электроэнергии.»;

дополнить статью частями (14¹) и (14²) следующего содержания:

«(14¹) Сроки создания рынка электроэнергии на сутки вперед и текущего рынка электроэнергии не могут превышать более чем на 12 месяцев дату назначения Правительством оператора рынка электроэнергии.

(14²) До создания условий для конкурентного функционирования рынка балансирующей электроэнергии и рынка системных услуг Агентство устанавливает регулируемые механизмы функционирования в соответствии

со статьей 85³ и утверждает методологию расчета регулируемых цен на объемы балансировки.»;

в части (15) слова «в установленный в части (14) срок» исключить;

дополнить статью частью (16¹) следующего содержания:

«(16¹) В отступление от положений пункта а) части (2) статьи 7 и статьи 87 настоящего закона и соответствующей тарифной методологии, в случае внедрения показательных проектов, финансируемых за счет гранта и/или других безвозмездных средств, по установке интеллектуального измерительного оборудования у конечных потребителей в целях определения влияния применения регулируемых цен на поставку электроэнергии в зависимости от часов потребления Агентство по запросу поставщика универсальной услуги и центрального отраслевого органа публичного управления в области энергетики, утверждает регулируемые цены на поставку электроэнергии в зависимости от часов потребления только для конечных потребителей, участвующих в показательном проекте.

Для определения и расчета этих регулируемых цен Агентство устанавливает и утверждает тарифные коэффициенты, учитывающие оправданные расходы и затраты, понесенные поставщиком универсальной услуги, подлежащие возврату путем применения регулируемых цен на поставку электроэнергии в зависимости от часов потребления у соответствующих конечных потребителей, на период осуществления показательных проектов.».

Ст. V. – Статью 214 Административного кодекса Республики Молдова № 116/2018 (Официальный монитор Республики Молдова, 2018 г., № 309–320, ст. 466), с последующими изменениями, дополнить частью (10) следующего содержания:

«(10) Не подлежат приостановлению постановления Национального агентства по регулированию в энергетике, принятые на основании части (1) статьи 81¹ Закона об электроэнергии № 107/2016.».

Ст. VI. – В Закон о механизме рассмотрения значимых для государственной безопасности инвестиций № 174/2021 (Официальный монитор Республики Молдова, 2021 г., № 280–284, ст. 384) внести следующие изменения:

1. Часть (1) статьи 1 дополнить предложением «Положения Закона о государственном контроле предпринимательской деятельности № 131/2012 не

распространяются на механизмы государственного контроля и надзора за инвестиционной деятельностью, подпадающие под действие положений настоящего закона.».

2. Дополнить закон статьей 13¹ следующего содержания:

«Статья 13¹. Контроль за соблюдением требований закона

(1) В целях обеспечения возможности проверки способа обеспечения соблюдения условия о смене контроля, а также для обеспечения постоянного мониторинга структуры собственности и структуры контроля стороны, принявшей в собственность или владение/пользование значимый для государственной безопасности объект, установленный настоящим законом, или заключившей договоры/сделки в рамках инвестиционной деятельности, осуществляемой в значимых для государственной безопасности областях, установленных настоящим законом, эта сторона обязана во всех случаях при возникновении новых обстоятельств, связанных с выгодоприобретающими собственниками, информировать об этом по собственной инициативе Совет, независимо от того, были ли инвестиции этой стороны ранее одобрены Советом на основании положений настоящего закона или они были осуществлены до вступления в силу настоящего закона.

(2) В случае если в рамках применения мер предосторожности в отношении клиентов, предусмотренных Законом о предупреждении и борьбе с отмыванием денег и финансированием терроризма № 308/2017, отчетные единицы отмечают несоответствие между сведениями, имеющимися в Государственном реестре юридических лиц о выгодоприобретающем собственнике, и сведениями, представленными клиентом о выгодоприобретающем собственнике, или другие указания на потенциальное нарушение положения о смене контроля, а также в случаях, когда такие несоответствия выявляются другими органами публичной власти при исполнении своих законных обязанностей, они информируют об этом Совет, который запрашивает у соответствующей стороны информацию о выявленных обстоятельствах.

(3) В течение срока, необходимого для предоставления информации, предусмотренной частью (2), их рассмотрения Советом и осуществления действий, предусмотренных частями (4)–(7) настоящей статьи, Совет вправе предпринять действия, предусмотренные частями (1) и (2) статьи 11, а также требовать временного приостановления действия любых разрешительных документов, выданных соответствующему лицу или юридическому лицу, акционером/ассоциированным лицом которого оно стало, в результате

осуществленных инвестиций. Решение Совета, а также любое последующее решение о возобновлении действия приостановленного разрешительного акта доводится до сведения всех органов публичной власти, выдающих соответствующие разрешительные акты, и подлежит исполнению с момента издания.

(4) В случае если в результате проверок, проводимых Советом, подтверждается несоблюдение положения о смене контроля или выявляются другие ситуации, которые лишают лицо права на утверждение инвестиций в соответствии с положениями статей 6 или 8, Совет уведомляет об этом факте соответствующую сторону и требует от нее в течение 60 дней со дня получения уведомления от Совета в зависимости от обстоятельств:

а) продать приобретенные акции/доли в уставном капитале, в случае инвестиций, предусмотренных пунктом а) части (1) статьи 3;

б) заявить о расторжении договоров/сделок в случае инвестиций, предусмотренных пунктами б)–f) части (1) статьи 3.

(5) Если в срок, предусмотренный частью (4), не было выполнено действие, предписанное Советом в соответствии с положениями пункта а) части (4), исполнительный орган юридического лица в срок не более 15 дней со дня истечения срока, предусмотренного частью (4), принимает решение об аннулировании акций/долей в уставном капитале и выпуске новых акций/долей в уставном капитале в том же количестве и того же класса в случае акционерных обществ и в той же доле в случае обществ с ограниченной ответственностью. Указанные решения доводятся до сведения Совета в течение пяти дней со дня их принятия.

(6) Если по истечении срока, предоставленного ему в соответствии с положениями части (5), исполнительный орган юридического лица не предпринял действий, предусмотренных законом, Совет вправе принять решение об отмене любых разрешительных актов, выданных соответствующему юридическому лицу. Решение Совета доводится до сведения всех органов публичной власти, выдающих соответствующие разрешительные акты, и подлежит исполнению с момента его издания.

(7) Если в срок, предусмотренный частью (4), действие, установленное Советом, не было выполнено в соответствии с положениями пункта б) части (4) настоящей статьи, в случае инвестиций, предусмотренных пунктами б)–f) части (1) статьи 3, Совет уведомляет об этом другую договаривающуюся сторону, а также Правительство, которое предпримет действия, предусмотренные статьей 13.».

Ст. VII. – В Закон о провозглашении общественной полезности национального значения работ по строительству воздушной линии электропередачи (ЛЭП) 400 кВ Вулкэнешть–Кишинэу и станции back-to-back Вулкэнешть № 120/2022 (Официальный монитор Республики Молдова, 2022 г., № 158, ст. 278), с последующими изменениями, внести следующие изменения:

1. Статью 17 дополнить в начале следующим предложением: «В отступление от положений статьи 3 и части (5) статьи 15 Закона о формировании объектов недвижимого имущества № 354/2004, инициирование формирования объекта недвижимого имущества будет осуществляться ГП «Проектный институт по землеустройству», а утверждение кадастровой документации – Агентством публичной собственности.».

2. Пункт 16 приложения изложить в следующей редакции:

«16. В случае экспроприации части объекта недвижимого имущества, который не зарегистрирован надлежащим образом в реестре недвижимого имущества, на основании окончательного технического проекта определяется экспроприруемая площадь, а также координаты поворотных точек границ земельного участка. Регистрация земель, необходимых для экспроприации, будет осуществляться на основе геометрического плана, утвержденного Агентством публичной собственности, и акта об экспроприации.».

Ст. VIII. – Настоящий закон вступает в силу со дня его опубликования в Официальном мониторе Республики Молдова.

Ст. IX. – (1) Национальному агентству по регулированию в энергетике в шестимесячный срок со дня вступления в силу настоящего закона обеспечить разработку нормативных актов и регламентов, необходимых для его применения, а также привести свои регулирующие нормативные акты в соответствие с настоящим законом.

(2) До утверждения методологии расчета, утверждения и применения регулируемых цен на поставку на крайний случай в контексте обязательства по оказанию публичной услуги, предусмотренного статьей 73 Закона об электроэнергии № 107/2016, в случае необходимости оказания публичной услуги по поставке на крайний случай при утверждении регулируемой цены на поставку электроэнергии в рамках выполнения обязательства по оказанию публичной услуги по поставке на крайний случай Национальное агентство по регулированию в энергетике должно учитывать коэффициент

непредсказуемости и других сопутствующих рисков в 1,2 раза выше по сравнению с действующей регулируемой ценой на поставку электроэнергии в контексте выполнения обязательства по оказанию публичной услуги для предоставления универсальной услуги в соответствии со статьей 72 Закона об электроэнергии № 107/2016.

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ ПАРЛАМЕНТА

SINTEZA

rezultatelor examinării amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(nr.400 din 10.11.2023) II lectură

Nr. crt.	Textul părții constitutive a actului legislativ în vigoare care se propune a fi modificat, completat sau abrogat.	Textul părții constitutive a proiectului de lege la care se propun, amendamente, propuneri, obiecții	Autorul și conținutul amendamentului, propunerii, obiecției	Rezultatele examinării de comisie
	1	2	3	4
1.	<p>Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193-203, art. 413)</p> <p>Articolul 2. Noțiuni principale</p> <p>În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică:</p> <p>participant la piața energiei electrice – persoană fizică sau persoană juridică care vinde sau procură energie electrică pe piața energiei electrice în conformitate cu prevederile prezentei legi și cu Regulile pieței energiei electrice;</p>	<p>Art. I. – Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193-203, art. 413), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>2. Articolul 2:</p> <p>a) la noțiunea „participant la piața energiei electrice”, cuvântul „procură” se substituie cu cuvântul „cumpără”;</p>	<p><u>Direcția Generală Juridică</u></p> <p>1. Art. I, modificarea Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică</p> <p>1) Art. 2:</p> <p>- lit. a), privitor la substituirea cuvântului „procură” cu cuvântul „cumpără”, urmează de revăzut dacă nu necesită a fi modificate și alte articole, care utilizează termenul respectiv (a se vedea, art. 2 noțiunile „consumator angro”, „consumator casnic”, „consumator eligibil”, „consumator final”, „consumator noncasnic”, „consumator noncasnic comercial”, „consumator noncasnic necomercial”, „furnizor central de energie electrică”, art. 7, alin. (3) lit. e), art. 30 alin. (6) și (10), art. 43 alin. (3) și (4), art. 50 alin. (7), art. 51 alin. (2) lit. a), art. 68 alin. (8) și (8¹), art. 81 alin. (3) lit. e) și h), art. 82 alin. (2) lit. c) și alin. (8), art. 83 alin. (1), (3), (7), art. 84 alin. (8) și (11), art. 87 alin. (3) lit. a) prima liniuță, art. 96 alin. (4) și (14)). În situația de referință, sugerăm substituirea cuvântului „procură” la orice formă gramaticală cu cuvântul „cumpără” la formă gramaticală corespunzătoare;</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Textul a fost redactat.</p> <p>În textul Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193-203, art. 413) cuvântul „procură” la orice formă gramaticală se substituie cu cuvântul „cumpără” la formă gramaticală corespunzătoare;</p>

<p>piață a energiei electrice pe parcursul zilei – piață angro organizată în care vânzarea și procurarea energiei electrice se efectuează în baza tranzacțiilor ce au loc în ziua de livrare, după închiderea pieței energiei electrice pentru ziua următoare;</p>	<p>c) noțiunea „piață a energiei electrice pe parcursul zilei” va avea următorul cuprins: „piață a energiei electrice pe parcursul zilei – piață angro organizată de operatorul pieței de energie electrică, care asigură participanților la piață posibilitatea de a-și acoperi curba reală de sarcină pentru o zi de livrare, prin mecanisme de tranzacționare, prin care vânzarea și cumpărarea energiei electrice se efectuează în baza tranzacțiilor ce au loc pentru o zi de livrare, după închiderea pieței energiei electrice pentru ziua următoare și înainte cu un anumit interval de timp de începere a livrărilor”;</p> <p>e) se completează cu următoarele noțiuni: produse energetice angro – următoarele tipuri de contracte și instrumente derivate, indiferent de locul sau modul lor de tranzacționare:</p>	<p>- lit. c), la noțiunea „piață a energiei electrice pe parcursul zilei”, dat fiind că art. 78 din Lege reglementează „piața angro a energiei electrice”, recomandăm substituirea cuvintelor „piață angro” cu cuvintele „piața angro a energiei electrice”. Obiecție valabilă pe tot cuprinsul proiectului de lege;</p> <p>- la noțiunea „produse energetice angro”, subalin. 1) și 2), precum și alte articole din proiect, se utilizează formula „în țările care sunt parte a Comunității Energetice”. Conform noțiunii „parte a Comunității Energetice” redată la art. 2 din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, aceasta semnifică ca fiind „partea semnatară a Tratatului Comunității Energetice, precum și Uniunea Europeană și statele sale membre”.</p> <p>În partea ce ține de utilizarea noțiunii respective, dorim să accentuăm asupra faptului, că prin proiectul de lege nr. 389/2023, la noțiunea „parte a Comunității Energetice” din cuprinsul art. 2 la Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, cuvintele „precum și Uniunea Europeană și statele membre” au fost propuse a fi excluse.</p> <p>Prin proiectul de lege supus avizării, această noțiune nu a fost propusă spre modificare. În situația creată, sugerăm a se revedea, dacă nu trebuie amendată noțiunea „parte a Comunității Energetice” și în cuprinsul Legii nr. 107/2016</p>	<p>Se acceptă Textul a fost redactat.</p> <p>Nu se acceptă noțiunea „parte a Comunității Energetice” prevăzută la moment în Lege deja include și „statele membre a Uniunii Europene”, respectiv această modificare se va lua în considerare la o ulterioară intervenție asupra Legii nr. 107/2016.</p>
--	---	---	--

		<p>1) contractele de furnizare a energiei electrice, în cazul în care livrarea se efectuează în Republica Moldova sau în țările care sunt parte a Comunității Energetice;</p> <p>2) contractele pentru prestarea serviciilor de transport și distribuție a energiei electrice în Republica Moldova sau în țările care sunt parte a Comunității Energetice”.</p>
<p>2.</p>	<p>Articolul 3. Obiective de reglementare.</p> <p>(2) Obiectivele de reglementare ale prezentei legi sînt următoarele:</p>	<p><u>3.100</u> La articolul 3: <u>„a) și d) a)</u> alineatul (2) se completează cu litera d¹⁾ cu următorul cuprins: „d¹⁾ asigurarea integrității și transparenței pieței energiei electrice, inclusiv prin stabilirea obligațiilor participanților la piața angro a energiei electrice privind înregistrarea și privind publicarea informațiilor privilegiate în condițiile stabilite în prezenta lege, prin stabilirea interdicțiilor referitoare la manipularea pieței și la tranzacțiile bazate pe informații privilegiate, precum și prin stabilirea atribuțiilor specifice ale Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică în legătură cu investigarea potențialelor abuzuri pe piața angro a energiei electrice și a eventualelor tranzacții bazate pe informații privilegiate”;</p>

cu privire la energia electrică, care face parte din legile sectoriale din domeniul energetic.

Directia Generală Juridică

2) Art. 3 alin. (2) lit. d¹):

- cu referire la utilizarea textului „participanților la piața angro a energiei electrice” relevăm, că art. 2 din Lege definește noțiunea „participant la piața energiei electrice” prin care se subînțelege orice persoană fizică sau persoană juridică care vinde sau procură energie electrică pe piața energiei electrice în conformitate cu prevederile prezentei legi și cu Regulile pieței energiei electrice.

În același timp, pct. 7 al art. 2 din Regulamentul (UE) nr. 1227/2011 definește noțiunea de „participant la piață” ca fiind orice persoană, inclusiv operatori de sisteme de transport, care se angajează în tranzacții, inclusiv prin plasarea de ordine de tranzacționare pe una sau mai multe piețe angro de energie.

În contextul în care se propune a fi instituit termenul „participanți la piața angro a energiei electrice”, precum și „Registrul participanților la piața angro a energiei

Se acceptă

Textul a fost completat cu noțiunea de „participant la piața angro a energiei electrice”.

„participant la piața angro a energiei electrice - persoană fizică sau juridică, inclusiv operatorul de sistem, care se angajează în tranzacții cu energie electrică, inclusiv prin plasarea de ordine de tranzacționare pe piața angro a energiei electrice;”

			<p>electrice” (art. 841 din proiect), pentru a fi în acord cu reglementările actului comunitar transpus, sugerăm definirea noțiunii „participant la piața angro a energiei electrice” în art. 2 din Lege;</p> <p>- pentru precizia normei, cuvintele „în condițiile stabilite în prezenta lege” urmează a fi însoțite de articolele la care se face referință.</p>	
3.	<p>Articolul 7. Atribuțiile Agenției</p> <p>(2) În domeniul de reglementare a prețurilor și a tarifelor, Agenția:</p> <p>a) elaborează și aprobă metodologiile de calculare, de aprobare și de aplicare a prețurilor reglementate pentru energia electrică și pentru energia termică produsă de centralele electrice de termoficare urbane, a tarifelor reglementate pentru serviciul de transport al energiei electrice, pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, inclusiv a tarifelor diferențiate în funcție de nivelul de tensiune al rețelelor electrice, a tarifului reglementat pentru serviciul de operare a pieței energiei electrice, precum și a prețurilor reglementate pentru energia electrică</p>	<p>4. Articolul 7 alineatul (2):</p> <p>a) la litera a), după cuvintele „centralele electrice de termoficare urbane” se completează cu textul „a prețurilor reglementate conform prevederilor art. 851”;</p>	<p><u>Directia Generală Juridică</u></p> <p>3) Art. 7 alin. (2):</p> <p>- lit. a), pentru a fi în acord cu norma propusă la art. 85¹, sugerăm substituirea cuvintelor „a prețurilor reglementate” cu cuvintele „a prețurilor și după caz a cantităților”;</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Textul a fost redactat, a fost realizată, substituirea cuvintelor „a prețurilor reglementate” cu cuvintele „a prețurilor și după caz a cantităților reglementate”.</p>

<p>furnizată de furnizorul central de energie electrică, pentru energia electrică furnizată de furnizorul de ultimă opțiune și pentru energia electrică furnizată de furnizorul serviciului universal, inclusiv a tarifelor binome și a prețurilor diferențiate în funcție de orele de consum;</p> <p>d) aprobă prețurile reglementate pentru energia electrică și energia termică produsă de centralele electrice de termoficare urbane, tarifele reglementate pentru serviciul de transport al energiei electrice, pentru serviciul de distribuție a energiei electrice, inclusiv tarifele diferențiate în funcție de nivelul de tensiune al rețelelor electrice, tariful reglementat pentru serviciul de operare a pieței energiei electrice, precum și prețurile reglementate pentru energia electrică furnizată de furnizorul central de energie electrică, de furnizorul de ultimă opțiune și de furnizorul serviciului universal, inclusiv tarifele</p>	<p>b) litera d) se completează cu următorul enunț: „Stabilește și aprobă și alte prețuri reglementate prevăzute de prezenta lege”.</p>	<p>- lit. b), în partea ce ține de încadrarea textului modificator în conținutul lit. d), întrucât alin. (2) stabilește care sunt atribuțiile Agenției în domeniul de reglementare a prețurilor și a tarifelor; sugerăm ca norma propusă în completare să constituie o normă distinctă prin completarea alin. (2) cu lit. n).</p>	<p>Se acceptă Textul a fost redactat.</p>
--	--	---	--

	binome și prețurile diferențiate în funcție de orele de consum, calculate în conformitate cu metodologiile respective de calculare a prețurilor și a tarifelor reglementate;			
4.	<p>Articolul 9. Transparența activității Agenției. Hotărârile și deciziile Agenției</p> <p>(4) Consiliul de administrație al Agenției este obligat să examineze cererile privind costurile de bază, prețurile și tarifele reglementate în termen de cel mult 180 de zile calendaristice de la data înregistrării solicitării corespunzătoare din partea unei întreprinderi electroenergetice și după prezentarea tuturor documentelor și a informației necesare, solicitate de Agenție, în conformitate cu Regulamentul privind procedurile de prezentare și de examinare a cererilor titularilor de licențe privind prețurile și tarifele reglementate.</p>	<p>5. Articolul 9:</p> <p>a) alineatul (4) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(4) Consiliul de administrație al Agenției examinează cererile privind costurile de bază în termen de cel mult 120 de zile, iar cererile privind prețurile reglementate, privind tarifele reglementate – în termen de cel mult 90 de zile de la data înregistrării solicitării corespunzătoare din partea unei întreprinderi electroenergetice și după prezentarea tuturor documentelor și a informației necesare, solicitate de Agenție, în conformitate cu Regulamentul privind procedurile de prezentare și de examinare a cererilor titularilor de licență privind prețurile și tarifele reglementate”;</p> <p>b) se completează cu alineatele (5¹) și (5²) cu următorul cuprins:</p> <p>(5²) Hotărârile și deciziile Agenției care vizează sectorul</p>	<p><u>Directia Generală Juridică</u></p> <p>4) Art. 9:</p> <p>- alin. (4), pentru claritatea normei, urmează a se concretiza, din ce moment va curge termenul de 120 de zile și ce fel de zile ”calendaristice” sau ”lucrătoare”;</p> <p>al. (5²), pentru un spor de precizie normativă, după textul „95²” sugerăm a fi introduse cuvintele „din prezenta lege”.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Textul a completat cu cuvântul „calendaristice” similar prevederilor art. 9 alin. (4) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale.</p> <p>Se acceptă</p> <p>Textul a fost redactat.</p>

		energiei electrice, inclusiv hotărârile adoptate în conformitate cu art. 85, 95 ¹ și 95 ² , se supun controlului judecătoresc în modul stabilit de Codul administrativ. Hotărârile și deciziile Agenției sunt executorii de la data adoptării/emiterii sau, după caz, de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova ori de la data indicată în textul actului adoptat/emis și produc efecte juridice obligatorii până la o eventuală hotărâre judecătorească irevocabilă contrară”.		
5.	Articolul 12. Principii generale de licențiere a activităților electroenergetice (9) Licențele pentru producerea energiei electrice, transportul energiei electrice, conducerea centralizată a sistemului electroenergetic și pentru distribuția energiei electrice se eliberează pe un termen de 25 de ani. Licența pentru furnizarea energiei electrice și licența pentru operarea pieței energiei electrice se eliberează pe un termen de 10 ani. La expirarea termenului de valabilitate, la solicitarea titularului de licență, Agenția	6. La articolul 12, alineatul (9), după cuvintele „furnizarea energiei electrice” se completează cu textul „se eliberează pe un termen de 10 ani”, iar după cuvintele „licența pentru operarea pieței energiei electrice se eliberează” se completează cu textul „până la 10 ani, în conformitate cu art. 82 ¹ alin. (3)”.	Directia Generală Juridică 5) Art. 12 alin. (9), cu referire la stabilirea termenului de eliberare a licenței pentru operarea pieței energiei electrice „până la 10 ani în conformitate cu art. 82 ¹ alin. (3)”, relevăm, că alineatul la care se face trimitere nu prevede un termen concret de eliberare a acesteia. Alin. (2) al art. 82 ¹ doar prevede că „Agenția eliberează operatorului desemnat licență pentru operarea pieței energiei electrice”. Urmează a se revedea termenul de eliberare a licenței respective.	Se acceptă Textul propus pentru modificarea art. 12 alin. (9) a fost exclus

	prelungeste licențele eliberate în condițiile stabilite în prezenta lege și în Legea nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.			
6.	Articolul 15. Obligațiile și drepturile titularului de licență	7. Articolul 15 se completează cu alineatele (1 ¹) și (1 ²) cu următorul cuprins: (1 ²) Informația din baza de date se prezintă de Agenție, la necesitate, doar furnizorului serviciului universal și de ultimă opțiune, desemnat în conformitate cu prevederile prezentei legi”.	<u>Directia Generală Juridică</u> 6) Art. 15 alin. (1 ²), pentru a fi în acord cu terminologia utilizată în Lege, cuvintele „și de ultimă opțiune” propunem a fi substituite cu cuvintele „și furnizorului de ultimă opțiune”.	Se acceptă Textul a fost redactat.
7.	Articolul 21. Procedura de licitație (1) În cazul în care centralele electrice existente sau cele care urmează a fi construite și măsurile de reglementare existente pentru desfășurarea activităților din sectorul electroenergetic, precum și măsurile întreprinse de management al eficienței energetice și/sau al cererii nu sînt suficiente pentru a se asigura securitatea aprovizionării cu energie electrică, pentru a promova interesele de protecție a mediului și/sau pentru a promova noile tehnologii de	8. Articolul 21: a) la alineatul (1), după cuvintele „securitatea aprovizionării cu energie electrică” se completează cu cuvintele „sau a furnizării serviciilor de sistem și de echilibrare”;	<u>Directia Generală Juridică</u> 7) Art. 21: - alin. (1), întrucât legea operează cu termenii „prestare a serviciilor de sistem” și „prestare a serviciilor de echilibrare”, cuvântul „furnizării” recomandăm a fi substituit cu cuvântul „prestării”;	Se acceptă

<p>producere a energiei electrice, Guvernul este în drept să inițieze procedura de licitație pentru construcția de noi capacități sau pentru creșterea capacităților existente de producere a energiei electrice.</p> <p>(5) Caietul de sarcini se pune la dispoziția oricărei întreprinderi interesate astfel încât aceasta să dispună de timp suficient pentru a-și depune oferta. În vederea asigurării principiului transparenței și nediscriminării, caietul de sarcini trebuie să conțină descrierea detaliată a prevederilor contractului și a procedurii care trebuie urmată de către toți participanții la licitație, lista completă a criteriilor în baza cărora va fi efectuată selecția ofertanților și vor fi atribuite contractul, inclusiv stimulentele, și/sau măsurile de sprijin care urmează să fie acoperite de ofertă.</p>	<p>b) la alineatul (5), sintagma „acoperite de ofertă” se substituie cu cuvântul „oferite”;</p> <p>c) se completează cu alineatul (5¹) cu următorul cuprins: „(5¹) Măsurile de sprijin oferite prin ofertă asigură recuperarea investiției și pot conține obligații de serviciu public și/sau prețuri reglementate pentru energia electrică sau serviciul prestat”.</p>	<p>- alin. (5), pentru a fi în acord cu terminologia propusă la alin. (5¹), cuvintele „care urmează să fie acoperite de ofertă” din conținutul alin. (5) recomandăm a fi substituite cu cuvintele „oferite prin ofertă”.</p>	<p>Se acceptă Textul a fost redactat.</p>
<p>8. Articolul 63. Prevederi generale</p>	<p>10. Articolul 63: <i>art. 63</i> a) se completează cu alineatele (3¹), (3²) și (3³) cu următorul cuprins:</p>	<p><i>Directia Generală Juridică</i> (8) Art. 63 alin. (3¹), pentru un spor de rigoare normativă, cuvântul „contract” sugerăm a fi</p>	<p>Se acceptă Textul Art. 63 alin. (3¹) exclusiv prin avizul guvernului.</p>

		<p>„(3¹) Consumatorii finali care au încheiat contract cu furnizorul care are impusă obligația de serviciu public prevăzută la art. 72, au dreptul la alegerea liberă și la schimbarea furnizorului cu condiția că și-au onorat obligațiile de plată a energiei electrice consumate față de furnizorul respectiv și a fost aplicată după caz, componenta de echitate prevăzută la art. 87 alin. (3), precum și au dreptul de a dispune de toate datele relevante cu privire la consumul de energie electrică. Componenta de echitate prevăzută la art. 87 alin. (3) se aplică după caz, și în cazul rezoluțiunii contractului de furnizare a energiei electrice încheiat cu un furnizor care are impusă obligația de serviciu public prevăzută la art. 72.</p>	<p>substituit cu cuvintele „contract de furnizare a energiei electrice”.</p>	
9.	<p>Articolul 78. Piața angro a energiei electrice (1) Tranzacțiile de vânzare-cumpărare a energiei electrice, inclusiv tranzacțiile de import sau de export, tranzacțiile de vânzare-cumpărare a energiei electrice pentru acoperirea consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică, a energiei electrice</p>	<p>11. Capitolul XII: c) articolul 78 va avea următorul cuprins: „Articolul 78. Piața angro a energiei electrice (1) Tranzacțiile de vânzare-cumpărare a energiei electrice, inclusiv tranzacțiile de import sau export, tranzacțiile de vânzare-cumpărare a energiei electrice pentru acoperirea consumului tehnologic și a pierderilor de</p>	<p><u>Directia Generală Juridică</u> 9) Art. 78: a) cu titlu de ordin general, menționăm că reglementările propuse la acest articol constituie o preluare a unor norme din conținutul actual al art. 78, precum și a normelor conținute la alin. (2) și (3) al art. 79. În situația creată, dacă se dorește ca aceste prevederi să fie reglementate într-un singur articol, urmează ca alin. (2) și (3) al art. 79 din Lege să fie excluse, în caz contrar, va fi o dublare de reglementare;</p>	<p>Se acceptă parțial Textul propus la art. 78 a fost modificat, pentru a fi exclus echivocul în interpretare și pentru a exclude dublarea de reglementare.</p>

<p>de echilibrare, a capacităților de interconexiune, a serviciilor de sistem, a altor produse conexe, la care participă producătorii, operatorul sistemului de transport, operatorii sistemelor de distribuție, operatorul pieței energiei electrice, furnizorul central de energie electrică și alți furnizori, se efectuează pe piața angro a energiei electrice.</p> <p>(2) Piața angro a energiei electrice este organizată și funcționează în conformitate cu prezentul capitol și cu Regulile pieței energiei electrice.</p> <p>(3) Piața angro a energiei electrice este compusă din piața contractelor bilaterale de energie electrică și alte piețe organizate de energie electrică, în conformitate cu Regulile pieței energiei electrice.</p>	<p>energie electrică, a energiei electrice de echilibrare, a capacităților de interconexiune, a serviciilor de sistem, a produselor conexe, la care participă producătorii, operatorul sistemelor de transport, operatorii sistemelor de distribuție și furnizorii se efectuează pe piața angro a energiei electrice.</p> <p>(2) Piața angro a energiei electrice este organizată și funcționează în conformitate cu prezentul articol, cu Regulile pieței energiei electrice și cu alte acte normative aprobate de Agenție.</p> <p>(3) Pe piața contractelor bilaterale, tranzacțiile de vânzare-cumpărare se efectuează de către participanții la piața energiei electrice în baza contractelor bilaterale, care se semnează ținându-se cont de cerere și de ofertă, ca rezultat al unor mecanisme concurențiale sau al negocierilor. Participanții la piața contractelor bilaterale sunt în drept să se angajeze în tranzacții bilaterale, inclusiv în tranzacții bilaterale de export sau de import al energiei electrice, cu respectarea obligațiilor stabilite în prezentul capitol și în Regulile pieței energiei electrice.</p>	<p>b) la alin. (5), în partea ce ține de păstrarea informației și a documentelor cu privire la tranzacțiile efectuate pe piața angro a energiei electrice, în corelare cu art. 74 alin. (1) din Lege, sugerăm a fi analizată propunerea ce ține de prezentarea informației și a documentelor respective, la solicitare, autorităților strict determinate.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Având în vedere faptul că unele tranzacții pe piața angro a energiei electrice pot constitui elemente a unor informații privilegiate, modul de prezentare și publicare a informației și a documentelor respective se va face în baza unor criterii stabilite de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.</p>
---	---	---	---

		<p>(4) Tranzacțiile de vânzare-cumpărare a energiei electrice pe piețele organizate de energie electrică se desfășoară în mod transparent, public și nediscriminatoriu.</p> <p>(5) Participanții la piața angro a energiei electrice sunt obligați să păstreze timp de cel puțin 5 ani informațiile și documentele cu privire la tranzacțiile efectuate pe această piață”.</p>		
10.	<p>Articolul 80. Piețele organizate de energie electrică</p> <p>(1) Pe piețele organizate de energie electrică, participanții efectuează tranzacțiile de vânzare-cumpărare a energiei electrice, a capacităților de interconexiune, a serviciilor de sistem, a altor produse conexe, prin intermediul operatorului pieței energiei electrice sau prin intermediul operatorului sistemului de transport, în funcție de specificul pieței. Pe piețele organizate de energie electrică, prețurile se formează în baza cererii și a ofertei, ca rezultat al unor mecanisme concurențiale.</p>	<p>11. Capitolul XII:</p> <p>d) la articolul 80: la alineatul (1), după cuvintele „a capacităților de interconexiune” se completează cu cuvintele „a serviciilor de echilibrare”, iar după cuvintele „se formează” se completează cu cuvintele „de regulă”;</p>	<p><u>Directia Generală Juridică</u></p> <p>10) Art. 80: - alin. (1), potrivit enunțului doi din acest alineat, „pe piețele organizate de energie electrică, prețurile se formează în baza cererii și a ofertei, ca rezultat al unor mecanisme concurențiale”. După modificarea propusă se prezumă, că prețurile se vor forma, de regulă, în baza cererii și ofertei, iar prin formularea „de regulă” se va subînțelege, că vor exista și alte modalități de formare a prețurilor. Sub acest aspect, sugerăm revederea propunerii înaintate.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Având în vedere că prin prevederile proiectului se propune completarea cu art. 85¹ care presupune unele derogări de la mecanismele de piață pe piața energiei electrice, în situațiile descrise la art. 85¹ alin. (1) Agenția este în drept să stabilească derogări de la mecanismele de piață și mecanisme reglementate de asigurare a vânzării și achiziției energiei electrice sau a serviciului respectiv și să stabilească prețuri și după caz cantități reglementate, conform unei metodologii aprobate de Agenție, care ar putea să nu</p>

		<p>se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(1¹) În cazul serviciilor de echilibrare, serviciilor de sistem și a altor servicii conexe, Agenția stabilește mecanisme reglementate de achiziționare la prețuri reglementate în cazul în care numărul mic de participanți nu permite organizarea unei piețe concurențiale. Mecanismele reglementate se stabilesc temporar, pe perioada necesară asigurării condițiilor de funcționare a unei piețe concurențiale, în conformitate cu art. 85¹.”;</p>		<p>fie formate în baza cererii și a ofertei, ca rezultat al unor mecanisme concurențiale.</p> <p>Se acceptă Textul alin. (1¹) exclus prin avizul guvernului.</p>
11.		<p>11. Capitolul XII:</p> <p>h) se completează cu articolul 82¹ cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 82¹. Desemnarea operatorului pieței energiei electrice</p> <p>(1) Guvernul desemnează operatorul pieței energiei electrice dintre agenții economici care și-au exprimat intenția de a organiza piețe organizate de energie electrică, în baza următoarelor criterii:</p> <p>a) este filială înregistrată în Republica Moldova a unui operator desemnat al pieței energiei electrice dintr-o țară</p>	<p>Directia Generală Juridică</p> <p>11) Art. 82¹:</p> <p>1. Obiecție de ordin general. După cum rezultă din conținutul articolului, acesta va reglementa 2 ipoteze juridice:</p> <p>- desemnarea de către Guvern a operatorului pieței energiei electrice care și-a exprimat intenția de a organiza piețe organizate de energie electrică;</p> <p>- desemnarea de către Agenție a Operatorului Pieței Energiei Electrice, căruia îi va fi atribuită sarcina de realizare a cuplării internaționale a pieței pentru ziua următoare și a pieței pe parcursul zilei pentru o perioadă inițială de 4 ani. După o perioadă de 4 ani.</p> <p>Pentru ambele categorii de subiecți, articolul impune respectarea unor cerințe pentru a fi desemnați în calitate de „operator al pieței</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Procesul privind desemnarea operatorului pieței energiei electrice nu presupunea apariția unor subiecți distincți, acesta fiind operatorul pieței energiei electrice desemnat de Guvern. Prin urmare Guvernul se asigură că acesta va fi capabil să realizeze cuplarea internațională a piețelor. După desemnarea de către Guvern, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică îl verifică și-i</p>

	<p>membră a Uniunii Europene sau a Comunității Energetice;</p> <p>b) operatorul proprietar are experiență în organizarea pieței energiei electrice pentru ziua următoare, a pieței energiei electrice pe parcursul zilei și a pieței organizate a contractelor bilaterale de energie electrică precum și în funcționarea cuplată internațional a piețelor;</p> <p>c) operatorul proprietar are capacitatea de a asigura cuplarea efectivă a pieței energiei electrice pentru ziua următoare și a pieței energiei electrice pe parcursul zilei din Republica Moldova cu piețele similare integrate la nivel european.</p> <p>(2) Agenția eliberează operatorului desemnat licență pentru operarea pieței energiei electrice.</p> <p>(3) La solicitarea operatorului pieței energiei electrice, Agenția îl desemnează ca Operator al Pieței Energiei Electrice Desemnat căruiia îi este atribuită sarcina de realizare a cuplării internaționale a pieței pentru ziua următoare și a pieței pe parcursul zilei pentru o perioadă inițială de 4 ani, cu posibilitatea de prelungire, dacă îndeplinește cumulativ următoarele cerințe:</p>	<p>energiei electrice” (alin. (1)) și „Operator al Pieței Energiei Electrice” (alin. (3)).</p> <p>Dacă să ne referim la denumirea subiecților vizați, după atribuțiile acestora se poate deduce că vor fi subiecți distincți, însă după cum este prevăzut în denumirea articolului, acesta va reglementa doar calitatea „operatorului pieței energiei electrice”. Pe motiv, că acest articol va reglementa ambele categorii de subiecți, iar în denumirea acestuia se face referință doar la unul din ei, sugerăm divizarea articolului 821 în 2 articole separate care vor reglementa distinct desemnarea „operatorului pieței energiei electrice” și a „Operatorului Pieței Energiei Electrice”.</p> <p>În același timp, din considerentul că subiecții vizați poartă (aceeași denumire, cu mica deosebire în expunerea cu majusculă a unuia dintre aceștia, sugerăm reexaminarea posibilității existenței unei diferențieri în expunerea denumirii operatorului reieșind din sarcinile/funcții pentru care va fi desemnat.</p> <p>2. Alin. (1):</p> <p>a) partea introductivă, potrivit normei propuse la acest alineat, Guvernul va desemna operatorul pieței energiei electrice. Relevăm, că norma propusă în instituire deja se cuprinde la art. 82 alin. (1) enunțul al doilea, care dispune că „Operatorul pieței energiei electrice este întreprindere separată juridic de orice întreprindere electroenergetică, este desemnat de Guvern...”. Astfel, pentru evitarea dublărilor de reglementare, se va revedea propunerea înaintată în corelare art. 82 alin. (1) din Lege;</p>	<p>emite licență de pentru operarea pieței energiei electrice pentru un termen de până la 10 ani. Operatorul energiei electrice desemnat de Guvern și licențiat în modul stabilit de legislație de către ANRE, după crearea și dezvoltarea piețelor organizate de energie electrică (PZU și PI), depune cererea la ANRE privind desemnarea în calitate de Operator al Pieței Energiei Electrice Desemnat (OPEED). ANRE verifică îndeplinirea condițiilor și-l desemnează ca OPEED pentru un termen de 4 ani.</p>
--	--	--	--

	<p>a) a contractat sau contactează resurse adecvate pentru operarea comună, coordonată și conformă a cuplării unice a piețelor pentru ziua următoare și/sau a piețelor pe parcursul zilei; inclusiv resursele necesare pentru a-și îndeplini funcțiile de Operator al Pieței Energiei Electrice Desemnat, resursele financiare, tehnologia informației necesară, infrastructura tehnică și procedurile operaționale;</p> <p>b) este în măsură să se asigure că participanții la piață au acces liber la informațiile privind sarcinile Operatorului Pieței Energiei Electrice Desemnat;</p> <p>c) este eficient din punctul de vedere al costurilor în ceea ce privește cuplarea unică a piețelor pentru ziua următoare și a piețelor pe parcursul zilei și, în cadrul sistemului său intern de contabilitate, se ține o contabilitate separată pentru funcțiile de cuplare a piețelor și alte activități pentru a se evita subvențiile încrucișate;</p> <p>d) dispune de un nivel adecvat de separare a activității față de alți participanți ai pieței energiei electrice;</p> <p>e) dacă este desemnat ca monopol legal național pentru serviciile de</p>	<p>- potrivit redacției alin.(1) din art. 82¹, Guvernul va desemna operatorul pieței energiei electrice dintre agenții economici care și-au exprimat intenția de a organiza piețe organizate de energie electrică, în baza anumitor criterii, printre care se regăsește:</p> <p>- să fie filială înregistrată în Republica Moldova a unui operator desemnat al pieței energiei electrice dintr-o țară membră a Uniunii Europene sau a Comunității Energetice.</p> <p>Privitor la propunerea ce se referă la faptul, că agentul economic trebuie să fie „filială înregistrată în Republica Moldova”, menționăm, că potrivit noțiunii „operator al pieței energiei electrice”, acesta este definit ca o întreprindere electroenergetică titular de licență pentru operarea pieței energiei electrice, iar conform noțiunii „întreprindere electroenergetică” aceasta poate fi recunoscută orice persoană fizică sau persoană juridică, înregistrată în modul stabilit în Republica Moldova.</p> <p>Cât privește înregistrarea de stat a persoanelor juridice, prin Legea nr. 133/2018 privind modernizarea Codului civil și modificarea unor acte legislative, în textul Legii nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, textul „filială și reprezentanță” a fost substituit cu cuvântul „sucursală”. Astfel, potrivit art. 3 din Legea nr. 220/2007, se supun înregistrării de stat persoanele juridice, sucursalele acestora.</p>	<p>Nu se acceptă Prin introducerea prevederilor art. 82¹ alin. (1), se elimină necesitatea unui Regulament suplimentar al ANRE privind desemnarea OPEED. Totodată se introduce în legislația națională criteriile privind desemnarea operatorului pieței energiei electrice din Regulamentul UE 2015/1222 de stabilire a unor linii directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor.</p> <p>Se acceptă parțial Textul a fost redactat.</p>
--	--	---	---

tranzacționare pe piața pentru ziua următoare și pe piața pe parcursul zilei într-un alt stat, nu face uz de veniturile obținute în Republica Moldova pentru a-și finanța activitățile pe piața pentru ziua următoare și pe piața pe parcursul zilei în acel stat;

f) este în măsură să trateze toți participanții pieței energiei electrice într-un mod nediscriminatoriu;

g) dispune de mecanisme adecvate de supraveghere a pieței;

h) are încheiate acorduri adecvate privind a) transparenta și confidențialitatea cu participanții la piață și operatorul sistemului de transport;

i) este în măsură să furnizeze serviciile de compensare și decontare necesare;

j) este în măsură să instituie sistemele și metodele de comunicații necesare pentru coordonarea cu operatorul sistemului de transport.

Făcând referință la reglementările persoanei juridice consacrate în Codul civil, în corespundere cu art. 240 alin. (1) și (3), sucursala este o subdiviziune separată a persoanei juridice, situată în afara sediului acesteia, care are aparența permanenței, propria conducere și dotarea materială necesară pentru a desfășura o parte sau toate activitățile persoanei juridice. Sucursala nu este persoană juridică. Sucursala funcționează conform propriului regulament, aprobat de organul care a hotărât instituirea ei.

Cât privește sucursala persoanei juridice străine în Republica Moldova, potrivit art. 241 alin. (1) din Codul civil, înainte ca o persoană juridică constituită într-un alt stat (persoana juridică străină) să desfășoare în nume propriu activitate în Republica Moldova printr-o sucursală în sensul art. 240 alin.(1), aceasta trebuie să înregistreze sucursala în registrul de publicitate al persoanelor juridice al Republicii Moldova dacă legea nu prevede un alt registru de publicitate al Republicii Moldova.

În baza acestor reglementări, deducem concluzia, că se supune înregistrării de stat „sucursala”, termenul „filială” fiind consacrat juridic până la modernizarea Codului civil. În cazul în care intenția autorilor a fost de a desemna un operator al pieței energiei electrice dintr-o țară membră a Uniunii Europene, iar potrivit legislației acesteia, în calitate de o subdiviziune separată a persoanei juridice poate fi creată o „filială”, atunci lit. a) urmează a fi revăzută, astfel încât să nu contravină prevederile actelor normative invocate, precum

Nu se acceptă

Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică în redacția actuală operează cu noțiunea „proprietar”, considerând faptul că titularul de licență pentru operarea pieței energiei electrice va dispune de infrastructura necesară

		<p>(4) Activitatea Operatorului Pieței Energiei Electrice Desemnat este monitorizată de Agenție iar Agenția are dreptul să revoce desemnarea în condițiile în care cerințele stabilite de legislație pentru acest operator nu sunt îndeplinite”;</p> <p>i) la articolul 84 alineatul (8), după cuvintele „pe piața organizată” se completează cu textul „, inclusiv prin mecanisme reglementate în conformitate cu prezenta lege”;</p>	<p>și să coincidă scopului urmărit prin adoptarea soluțiilor legislative propuse;</p> <p>b) la lit. b) și c), pentru precizia normelor, recomandăm a fi revăzut termenul „operatorul proprietar”.</p> <p>3. Alin. (4), dat fiind că cerințele de desemnare a operatorului sunt prevăzute la alin. (3), cuvintele „de legislație” propunem a fi substituite cu cuvintele „la alin. (3)”.</p>	<p>(platformă de tranzacționare) pentru crearea și funcționarea pieței energiei electrice.</p> <p>Se acceptă Textul a fost redactat.</p>
12.		<p>11. Capitolul XII:</p> <p>j) se completează cu articolul 84¹ cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 84¹ Registrul participanților la piața angro a energiei electrice</p> <p>(1) Participanții la piața angro a energiei electrice care efectuează tranzacții cu produse energetice angro sau care manifestă interesul de a participa la astfel de tranzacții prin intermediul</p>	<p>Directia Generală Juridică</p> <p>12) Art. 84¹:</p> <p>alin. (1), întrucât potrivit acestui articol Registrul va fi denumit „Registrul participanților la piața angro a energiei electrice”, pe tot cuprinsul proiectului de lege se va invoca denumirea completă a acestuia;</p>	<p>Se acceptă Textul a fost redactat.</p>

		<p>notificărilor de tranzacționări sunt obligați să se înregistreze în Registrul participanților la piața angro.</p> <p>(2) Prin derogare de la art. 1 Legea nr. 71/2007 cu privire la registre, Agenția instituie și ține Registrul participanților la piața angro cu respectarea formatului și a cerințelor stabilite în cadrul Comunității Energetice, precum și a cerințelor stabilite în prezentul articol.</p>	<p>- alin. (2), privitor la invocarea derogării de la Legea nr. 71/2007 cu privire la registre, întrucât art. 1 din Lege instituie obiectul de reglementare și sfera de aplicare a Legii, iar Legea în ansamblu reglementează toate momentele ce țin de instituirea, înregistrarea, ținerea, reorganizarea și lichidarea registrelor, sugerăm excluderea trimiterii la art. 1 din Legea nr. 71/2007.</p>	<p>Se acceptă Textul a fost redactat.</p>
13.		<p>11. Capitolul XII:</p> <p>l) se completează cu articolul 85¹ cu următorul cuprins: „Articolul 85¹. Derogări de la mecanismele de piață pe piața energiei electrice</p> <p>(1) În cazul în care numărul vânzătorilor potențiali de energie electrică, furnizorilor de servicii de echilibrare sau de servicii de sistem nu permite organizarea unei piețe concurențiale sau distorsionează funcționarea corectă a pieței, Agenția este în drept să stabilească derogări de la mecanismele de piață și mecanisme reglementate de</p>	<p><u>Directia Generală Juridică</u></p> <p>13) Art. 85¹:</p> <p>a) alin. (1), pentru a fi în unison cu terminologia propusă la art. 80 alin. (1¹), cuvântul „achiziție” recomandăm a fi substituit cu cuvintele „mecanisme reglementate de achiziționare a”;</p> <p>b) alin. (2), în scopul unificării terminologiei utilizate pe tot cuprinsul legii, cuvintele „sau de serviciu” sugerăm a fi substituite cu cuvintele „furnizor de servicii de echilibrare sau de servicii de sistem”.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Art. 85¹ a fost exclus prin avizul guvernului.</p>

		<p>asigurare a vânzării și achiziției energiei electrice sau a serviciului respectiv și să stabilească prețuri și după caz cantități reglementate, conform metodologiei aprobate de Agenție.</p> <p>(2) Prețurile și/sau cantitățile reglementate stabilite conform alin. (1) se determină pentru fiecare vânzător de energie electrică sau de serviciu și trebuie să asigure recuperarea costurilor.</p>		
14.	<p>Art. 85³ alin. (3)</p>	<p>11. Capitolul XII: m) se completează cu secțiunea a 2-a cu următorul cuprins: Articolul 85³. Obligația de a publica informații privilegiate (3) Dacă, în cadrul exercitării obișnuite a muncii, a profesiei sau a funcțiilor, un participant la piața energiei electrice, un angajat sau reprezentant al său divulgă informații privilegiate legate de un produs energetic angro, în conformitate cu art. 97¹ alin. (1) lit. b), participantul respectiv, angajatul sau reprezentantul acestuia trebuie să se asigure ca informațiile respective să fie publicate în mod efectiv, simultan și complet. În cazul divulgării neintenționate, participantul la piața energiei electrice este obligat să se asigure</p>	<p><u>Directia Generală Juridică</u></p> <p>14) Art. 85³ alin. (3), cu referire la trimiterea făcută la „art. 97¹ alin. (1) lit. b)”, atenționăm, că aceasta este invocată greșit, fiind, astfel necesară substituirea textului respectiv cu textul „art. 85² alin. (1) lit. b)”.</p>	<p>Se acceptă Totodată, alin. (3) a fost exclus la propunerea guvernului.</p>

		ca informațiile să fie publicate în mod efectiv și complet cât mai repede posibil după respectiva divulgare neintenționată.		
15.		<p>11. Capitolul XII:</p> <p>m) se completează cu secțiunea a 2-a cu următorul cuprins:</p> <p>Articolul 85⁶. Monitorizarea pieței energiei electrice.</p> <p>(4) În vederea exercitării funcției de monitorizare a pieței, Agenția efectuează controale sau inițiază investigații în temeiul art. 7 alin. (3) lit. i) și art. 8 alin. (1) lit. a), b) și c). Participanții la piața energiei electrice sunt obligați să coopereze cu Agenția și să prezinte informațiile necesare, să se abțină de la obstrucționarea în orice mod a Agenției la efectuarea controalelor și realizarea investigațiilor.</p>	<p><u>Directia Generală Juridică</u></p> <p>15) Art. 85⁶ alin. (4), privitor la invocarea „art. 8 alin. (1) lit. a), b) și c)”, relevăm, că atribuția Agenției de a efectua controale și de a iniția investigații este prevăzută la lit. j) și k) al acestui alineat, pentru care motiv, propunem substituirea textului respectiv cu textul „art. 8 alin. (1) lit. j) și k)”.</p>	<p>Se acceptă Textul a fost redactat.</p>
16.		<p>Art. III. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova:</p>	<p><u>Directia Generală Juridică</u></p> <p>2) Art. III, întrucât potrivit proiectului de lege Agenția urmează să aprobe acte normative pentru implementare prevederilor legii, sugerăm completarea Articolului cu un nou alineat, care ar împuternici Agenția, ca într-o anumită perioadă de timp, să aducă actele sale normative de reglementare în concordanță cu legea, de asemenea să elaboreze, să publice și să pună în aplicare actele normative de reglementare noi prevăzute de lege.</p>	<p>Se acceptă Textul a fost redactat.</p> <p>Agenția, în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, va asigura elaborarea actelor normative și a reglementărilor necesare pentru implementarea acestora, precum și va aduce actele sale normative</p>

				de reglementarea în concordanță cu prezenta lege.
17.	<p>Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 126-130, art. 627)</p> <p>Articolul 17. Principiul echitabilității (proporționalității) în suspendarea activității de întreprinzător</p>		<p><u>Amendament Radu Marian</u></p> <p>Proiectul de lege se va completa cu articole noi cu următorul cuprins:</p> <p>”Art. III – Articolul 17 din Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 126-130, art. 627), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (7), cu următorul cuprins:</p> <p>„(7) Prin excepție de la alin. (1)-(6), sistarea temporară a valabilității și/sau retragerea licenței/autorizației pentru activitatea de întreprinzător, emise în vederea desfășurării unor activități în domeniile de importanță pentru securitatea statului, se poate realiza și în conformitate cu prevederile speciale ale Legii nr. 174/2021 privind mecanismul de examinare a investițiilor de importanță pentru securitatea statului. În cazurile date, prevederile de la art. 10 alin. (9)-(11) și art. 11 alin. (2¹) și (2²) din Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător rămân a fi aplicabile.”.</p>	<p>Se acceptă în contextul avizului pozitiv al Guvernului (Hotărârea Guvernului nr. 1024 din 21.12.2023)</p>
18.	<p>Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr. 170-175, art. 494)</p> <p>Articolul 10. Suspendarea și reluarea valabilității actului permisiv</p>		<p><u>Amendament Radu Marian</u></p> <p>Art. IV - Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr. 170-175, art. 494), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>1. Articolul 10 se completează cu alineatele (9)-(11), cu următorul cuprins:</p>	<p>Se acceptă în contextul avizului pozitiv al Guvernului (Hotărârea Guvernului nr. 1024 din 21.12.2023)</p>

			<p>„(9) Prin excepție de la alin. (1)-(8), actele permissive emise în vederea desfășurării unor activități în domeniile de importanță pentru securitatea statului pot fi suspendate și în conformitate cu prevederile speciale ale Legii nr. 174/2021 privind mecanismul de examinare a investițiilor de importanță pentru securitatea statului.</p> <p>(10) În cazurile prevăzute la alin. (9), suspendarea actului permisiv are loc din data emiterii deciziei organului responsabil de examinarea proiectelor investiționale în domeniile de importanță pentru securitatea statului prin care se dispune sistarea temporară a valabilității actului permisiv, în condițiile art. 13¹ alin. (3) din Legea nr. 174/2021 privind mecanismul de examinare a investițiilor de importanță pentru securitatea statului, fără a mai fi necesară adresarea în instanța de judecată.</p> <p>(11) Reluarea valabilității actului permisiv suspendat în condițiile alin. (9) se realizează în exclusivitate în baza unei decizii a organului responsabil de examinarea proiectelor investiționale în domeniile de importanță pentru securitatea statului, după efectuarea de către acesta a verificărilor necesare și constatării lipsei unei încălcări a cerințelor Legii nr. 174/2021 privind mecanismul de examinare a investițiilor de importanță pentru securitatea statului.”;</p>	
			<p>2. Articolul 11 se completează cu alineatele (2¹) și (2²), cu următorul cuprins:</p>	

	<p>Articolul 11. Retragera actului permisiv</p>		<p>„(2¹) Prin excepție de la alin. (1)-(2), actele permissive emise în vederea desfășurării unor activități în domeniile de importanță pentru securitatea statului pot fi retrase și în conformitate cu prevederile speciale ale Legii nr. 174/2021 privind mecanismul de examinare a investițiilor de importanță pentru securitatea statului.</p> <p>(2²) În cazurile prevăzute la alin. (2¹), retragerea actului permisiv are loc din data emiterii deciziei organului responsabil de examinarea proiectelor investiționale în domeniile de importanță pentru securitatea statului prin care se dispune retragerea actului permisiv, în condițiile art. 131 alin. (6) din Legea nr. 174/2021 privind mecanismul de examinare a investițiilor de importanță pentru securitatea statului, fără a mai fi necesară adresarea în instanța de judecată.”</p> <p>3. Articolul 12¹ se completează cu alineatul (2¹), cu următorul cuprins:</p> <p>„(2¹) Prin derogare de la alin. (2), în contextul unor situații excepționale la nivel național sau regional, Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova este împuternicită să decidă cu titlu provizoriu în privința introducerii reglementării prin licențiere pentru alte genuri de activitate decât cele prevăzute în Nomenclatorul actelor permissive care fac parte din categoria licențelor, expus în anexa nr. 1. Introducerea cu titlu provizoriu a reglementării prin licențiere poate fi realizată pe un termen maxim de 3 luni, care poate fi prelungit o</p>	
--	---	--	---	--

	<p>Articolul 12¹. Licența. Genurile de activitate supuse licențierii</p>		<p>singură dată cu cel mult 3 luni. Dispozițiile Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova prin care se decide în privința introducerii reglementării prin licențiere pentru alte genuri de activitate urmează să stabilească, în mod obligatoriu, perioada pentru care se decide introducerea provizorie a reglementării date, precum și conținutul, procedura de solicitare, obținere, termenul de valabilitate, prelungire, revocare, reperfectare și taxa pentru eliberarea licențelor provizorii.”.</p>	
<p>19.</p>	<p>Legea nr. 174/2021 privind mecanismul de examinare a investițiilor de importanță pentru securitatea statului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2021, nr. 280-284, art. 384) Articolul 1. Sfera de reglementare și scopul legii (1) Prezenta lege stabilește condițiile de efectuare de către investitori a activităților investiționale în domeniile de importanță pentru securitatea statului, atribuțiile și mecanismele de supraveghere de către stat a respectivelor activități investiționale.</p>		<p><u>Amendament Radu Marian</u> Art. V. – Legea nr. 174/2021 privind mecanismul de examinare a investițiilor de importanță pentru securitatea statului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2021, nr. 280-284, art. 384), se modifică după cum urmează: La articolul 1, alineatul (1) se completează cu propoziția „Dispozițiile Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător nu se extind asupra mecanismelor de control și supraveghere de către stat a activităților investiționale ce cad sub incidența prevederilor prezentei legi.”; Legea se completează cu articolul 13¹, cu următorul cuprins: „Articolul 13¹. Monitorizarea respectării cerințelor legii (1) În vederea asigurării posibilității de verificare a modalității în care se asigură</p>	<p>Se acceptă în contextul avizului pozitiv al Guvernului (Hotărârea Guvernului nr. 1024 din 21.12.2023)</p>

			<p>respectarea clauzei de schimbare a controlului, precum și pentru a se asigura o monitorizare pe bază continuă a structurii proprietății și structurii de control a părții care a preluat în proprietate sau în posesie/folosință un bun de importanță pentru securitatea statului stabilit de prezenta lege sau a încheiat contracte/tranzacții în cadrul activităților investiționale efectuate în domeniile de importanță pentru securitatea statului stabilite de prezenta lege, această parte este obligată, în toate cazurile survenirii circumstanțelor noi legate de beneficiarii efectivi, să informeze din proprie inițiativă despre aceasta Consiliul, indiferent de faptul dacă investițiile acestei părți au fost aprobate prealabil de către Consiliu în baza prevederilor prezentei legi sau au fost realizate înainte de intrarea în vigoare a legii date.</p> <p>(2) În cazul în care, în cadrul aplicării măsurilor de precauție privind clienții, prevăzute de Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, entitățile raportoare constată neconcordanță între informațiile disponibile în Registrul de stat al unităților de drept privind beneficiarul efectiv și informațiile prezentate de către client privind beneficiarul efectiv sau alte indicii ale unei potențiale încălcări a clauzei de încălcare a controlului, precum și în cazurile în care asemenea neconcordanțe sunt identificate de către alte autorități publice în cadrul exercitării atribuțiilor legale ale acestora, acestea informează despre acest fapt Consiliul, care va solicita informații cu privire la</p>
--	--	--	--

			<p>circumstanțele identificate de la partea respectivă.</p> <p>(3) Pe perioada de timp necesară furnizării informațiilor prevăzute la alin. (2), examinării acestora de către Consiliu și întreprinderii acțiunilor prevăzute la alin. (4)-(7), Consiliul este îndreptățit să întreprindă acțiunile prevăzute la art. 11 alin. (1) și (2), precum și să impună sistarea temporară a valabilității oricăror acte permissive eliberate părții respective sau persoanei juridice în care aceasta a devenit acționar/asociat, ca efect al investițiilor realizate. Decizia Consiliului, precum și o eventuală decizie subsecventă de reluare a valabilității actului permisiv suspendat, se comunică tuturor autorităților publice emitente ale actelor permissive respective și este executorie din momentul emiterii acesteia.</p> <p>(4) În situația când, în urma verificărilor realizate de Consiliu, se confirmă nerespectarea clauzei de schimbare a controlului sau sunt identificate alte situații care fac partea ineligibilă pentru aprobarea investițiilor în conformitate cu prevederile art. 6 sau 8, Consiliul notifică acest fapt părții respective și solicită acesteia, în termen de 60 de zile de la data notificării parvenite din partea Consiliului, după caz:</p> <p>a) înstrăinarea acțiunilor/părților sociale achiziționate, în cazul investițiilor prevăzute la art. 3 alin. (1) lit. a);</p> <p>b) declararea rezoluțiunii contractelor/tranzacțiilor în cazul investițiilor prevăzute la art. 3 alin. (1) lit. b)-f).</p>	
--	--	--	--	--

			<p>(5) Dacă în termenul prevăzut la alin. (4) nu a fost realizată acțiunea prescrisă de Consiliu, în conformitate cu prevederea de la alin. (4) lit. a), organul executiv al persoanei juridice, în termen de cel mult 15 zile de la data expirării termenului prevăzut la alin. (4), emite decizia privind anularea acțiunilor/părților sociale și emiterea de noi acțiuni/părți sociale în același număr și de aceeași clasă, în cazul societăților pe acțiuni, și în aceeași cotă, în cazul societăților cu răspundere limitată. Deciziile menționate se aduc la cunoștința Consiliului în termen de 5 zile de la data adoptării acestora.</p> <p>(6) Dacă, la expirarea termenului acordat acestuia în conformitate cu prevederile alin. (5), organul executiv al persoanei juridice nu a întreprins acțiunile prevăzute de lege, Consiliul este îndreptățit să decidă cu privire la retragerea oricăror acte permissive eliberate persoanei juridice respective. Decizia Consiliului se comunică tuturor autorităților publice emitente ale actelor permissive respective și este executorie din momentul emiterii acesteia.</p> <p>(7) Dacă în termenul prevăzut la alin. (4) nu a fost realizată acțiunea prescrisă de Consiliu, în conformitate cu prevederea de la alin. (4) lit. b), în cazul investițiilor prevăzute la art. 3 alin. (1) lit. b)–f), Consiliul, notifică acest fapt celeilalte părți contractante, precum și Guvernului, care vor întreprinde acțiunile prevăzute la art. 13.””</p>	
20.	<p>proiect de lege referenț la art. 17 din Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător (Monitorul Oficial nr. 235/2006)</p>	<p>”Art. III – Articolul 17 din Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător (Monitorul Oficial nr. 235/2006)</p>	<p>Avizul Guvernului Aferent rigorilor de tehnică legislativă: La Art. III (referitor la modificarea Legii nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de</p>	<p>Se acceptă</p>

al Republicii Moldova, 2006, nr. 126-130, art. 627), cu modificările ulterioare, se completează cu alineatul (7), cu următorul cuprins:
„(7) Prin excepție de la ...)

Art. IV - Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr. 170-175, art. 494), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 10 se completează cu alineatele (9)-(11), cu următorul cuprins:

(11) Reluarea valabilității actului permisiv suspendat în condițiile alin. (9) se realizează în exclusivitate în baza unei decizii a organului responsabil de examinarea proiectelor investiționale în domeniile de importanță pentru securitatea statului, după efectuarea de către acesta a verificărilor necesare și constatării lipsei unei încălcări a cerințelor Legii nr. 174/2021 privind mecanismul de examinare a investițiilor de importanță pentru securitatea statului.”;

reglementare a activității de întreprinzător), sintagma „prin excepție” este expusă eronat, or pentru prezentarea unei excepții de la dispozițiile unui act normativ se utilizează noțiunea de „derogare” ca procedeu (este valabilă și pentru Art. IV).

La art. IV (referitor la modificarea Legii nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător), la alineatul (11) al art. 10, considerăm oportună reevaluarea termenului de „verificări” în favoarea celui de „examinări” pentru a asigura coerența cu Legea nr. 174/2021.

<p>Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193-203, art. 413)</p> <p>Articolul 2. Noțiuni principale În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică:</p> <p>Articolul 7. Atribuțiile Agenției</p>	<p>2. Articolul 2: e) se completează cu următoarele noțiuni: <i>componentă de echitate</i> – obligațiune de plată unică reciprocă ca urmare a relațiilor contractuale, determinată conform Metodologiei de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor reglementate pentru furnizarea energiei electrice aprobate de Agenție, și percepută de la consumatori sau de la furnizor ce are impusă obligația de serviciu public stabilită la art. 72 în cazul schimbării furnizorului sau a rezoluției contractului de furnizare a energiei electrice și în cazul în care devierile financiare ale furnizorului depășesc valoarea de 5% a venitului reglementat definit conform Metodologiei de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor reglementate pentru furnizarea energiei electrice;</p> <p>4. Articolul 7 alineatul (2): a) la litera a), după cuvintele „centralele electrice de termoficare urbane” se</p>	<p><i>Aspecte suplimentare ce vizează inițiativa legislativă pe marginea căruia a fost formulat amendamentul transmis spre avizare</i></p> <p>Art. I din Proiectul legii pentru modificarea unor acte normative (<i>asigurarea integrității și funcționalității pieței energiei electrice</i>), privind modificarea Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, se modifică după cum urmează:</p> <p>1. La pct. 2 privind modificarea art. 2, noțiunea de „<i>componentă de echitate</i>” se exclude.</p> <p>Se completează cu următoarele noțiuni: <i>operator al pieței energiei electrice desemnat</i> – operator de piață licențiat de Agenție, autorizat să îndeplinească sarcini legate de cuplarea unică a piețelor pentru ziua următoare și a piețelor pe parcursul zilei; <i>criză de energie electrică</i> – situație actuală sau iminentă în care există un deficit semnificativ de energie electrică, astfel cum a fost stabilit de Guvern, sau în care este imposibil să se furnizeze energie electrică consumatorilor finali;</p> <p>2. Pct. 4 privind modificarea art. 7, la alin. 2 lit. a) cifra „85¹” se substituie cu cifra „81³”.</p>	
--	--	---	--

<p>(2) În domeniul de reglementare a prețurilor și a tarifelor, Agenția:</p> <p>Articolul 9. Transparența activității Agenției. Hotărârile și deciziile Agenției</p> <p>(51) În cazul situațiilor excepționale în sectorul electroenergetic, confirmate în modul stabilit de lege, sau al subiectelor ce țin de securitatea aprovizionării cu energie electrică, proiectele de hotărâri, proiectele de decizii pot fi supuse elaborării și aprobării/emiterii în regim de urgență, fără respectarea prevederilor prezentului articol. Argumentarea necesității de a adopta hotărârea/de a emite decizia în regim de urgență se aduce la cunoștința publicului larg în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la aprobare/emitere, prin publicarea acesteia pe pagina web oficială a Agenției, prin afișare la sediul acesteia într-un spațiu accesibil publicului larg și/sau prin difuzare în mass-media națională.</p>	<p>completează cu textul „a prețurilor reglementate conform prevederilor art. 85^{1m}”;</p> <p>5. Articolul 9:</p> <p>b) se completează cu alineatele (5¹) și (5²) cu următorul cuprins:</p> <p>„(5¹) În cazul situațiilor excepționale în sectorul electroenergetic, constatate în modul stabilit de lege, sau pe subiecte ce țin de disfuncționalitățile pe piața energiei electrice sau de securitatea aprovizionării cu energie electrică, proiectele de hotărâri, proiectele de decizii pot fi supuse elaborării și aprobării/emiterii în regim de urgență, fără respectarea prevederilor prezentului articol. Argumentarea necesității de aproba hotărârea/de a emite decizia în regim de urgență se aduce la cunoștința publicului în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la aprobare/emitere, prin publicare pe pagina web oficială a Agenției, prin afișarea la sediul acesteia într-un spațiu accesibil publicului și/sau prin difuzare în mass-media.”</p>	<p>3. La pct. 5 privind modificarea art. 9, alin. (5¹) se expune în următoarea redacție:</p> <p>„(5¹) În cazul situațiilor excepționale în sectorul electroenergetic, constatate în modul stabilit de lege, sau pe subiecte ce țin de crize de energie electrică, de securitatea aprovizionării cu energie electrică, interesul economic general sau interesul legitim al consumatorilor finali sau al participanților pieței energiei electrice, inclusiv în cazul modificării semnificative a prețurilor de achiziționare a energiei electrice de către furnizorii serviciului universal și furnizorii de ultimă opțiune, proiectele de hotărâri, proiectele de decizii pot fi supuse elaborării și aprobării/emiterii în regim de urgență, fără respectarea prevederilor prezentului articol și a cerințelor privind transparența în procesul decizional, prevăzute de Legea 239/2008 privind transparența în procesul decizional și Codul administrativ nr. 116/2018. Argumentarea necesității de aproba hotărârea/de a emite decizia în regim de urgență se aduce la cunoștința publicului în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la aprobare/emitere, prin publicare pe pagina web oficială a Agenției, prin afișarea la sediul acesteia într-un spațiu accesibil publicului și/sau prin difuzare în mass-media.”</p>	
--	---	--	--

<p>Articolul 12. Principii generale de licențiere a activităților electroenergetice (9) La constatarea de către Agenție a faptului că au fost încălcate principiile privind separarea și independența operatorului sistemului de transport, a operatorului sistemului de distribuție în raport cu întreprinderile electroenergetice integrate sau întreprinderile înrudite, titularul de licență este obligat să întreprindă toate măsurile necesare pentru remedierea situației create în termenele stabilite de Agenție. În cazul în care titularul de licență nu întreprinde astfel de măsuri, acesta urmează să desfacă, în termen de cel mult 3 luni de la solicitarea Agenției, contractul cu prestatorul serviciului sau al lucrării externalizate și să preia prestarea serviciului respectiv sau efectuarea lucrării respective. Cheltuielile suplimentare suportate de titularul de licență urmare a desfacerii contractului conform</p>	<p>6. La articolul 12 alineatul (9), după cuvintele „furnizarea energiei electrice” se completează cu textul „se eliberează pe un termen de 10 ani”, iar după cuvintele „licența pentru operarea pieței energiei electrice se eliberează” se completează cu textul „până la 10 ani, în conformitate cu art. 82¹ alin. (3)”.</p>	<p>4. Pct. 6 privind modificarea art. 12 se exclude cu renumerotarea corespunzătoare a punctelor următoare.</p>	
--	--	---	--

<p>prezentului alineat nu se iau în considerare de Agenție la aprobarea prețurilor sau tarifelor reglementate.</p> <p>Articolul 21. Procedura de licitație</p> <p>(1) În cazul în care centralele electrice existente sau cele care urmează a fi construite și măsurile de reglementare existente pentru desfășurarea activităților din sectorul electroenergetic, precum și măsurile întreprinse de management al eficienței energetice și/sau al cererii nu sînt suficiente pentru a se asigura securitatea aprovizionării cu energie electrică, pentru a promova interesele de protecție a mediului și/sau pentru a promova noile tehnologii de producere a energiei electrice, Guvernul este în drept să inițieze procedura de licitație pentru construcția de noi capacități sau pentru creșterea capacităților existente de producere a energiei electrice.</p>	<p>8. Articolul 21:</p> <p>a) la alineatul (1), după cuvintele „securitatea aprovizionării cu energie electrică” se completează cu cuvintele „sau a furnizării serviciilor de sistem și de echilibrare”;</p>	<p>5. Pct. 7 (anterior pct. 8) privind completarea art. 21 se exclude alin. a), cu renumerotarea corespunzătoare a alineatelor următoare;</p>	
---	--	---	--

<p>Articolul 47. Eliberarea avizului de racordare la rețelele electrice</p>	<p>6. Se completează cu pct. 8 cu următorul conținut, cu renumerotarea corespunzătoare a punctelor următoare:</p> <p>Articolul 47 se completează cu alineatul (8) cu următorul cuprins:</p> <p>„(8) Operatorul sistemului de distribuție este în drept să elibereze avize de racordare și în cazul în care capacitatea instalației de racordare a unui consumator final existent, producător existent permite racordarea instalațiilor de utilizare, centralelor electrice ale altor potențiali consumatori finali sau potențiali producători. Emiterea avizului de racordare în astfel de situații se efectuează după semnarea unui acord tripartit dintre operatorul sistemului de distribuție, consumatorul final existent, producătorul existent și potențialul consumator final, producător prin care semnatarii stabilesc drepturile și obligațiile asumate. În acordul respectiv se prevede în mod obligatoriu că operatorul sistemului de distribuție prestează serviciul de distribuție a energiei electrice la aceleași parametri de calitate ca și unui utilizator de sistem instalația de utilizare, centrala electrică a căruia este racordată direct la rețeaua electrică de distribuție, pe parcursul perioadei de timp cât există instalația de racordare respectivă a consumatorului final existent sau a producătorului existent. Cerințele respective se includ în avizul de racordare, proiectul instalațiilor electrice se coordonează de operatorul sistemului de distribuție și respectiv</p>	
---	--	--

<p>Articolul 63. Prevederi generale</p> <p>(3) Fiecare consumator final are dreptul la alegerea liberă și la schimbarea furnizorului, cu condiția că și-a onorat obligațiile de plată a energiei electrice consumate față de furnizorul actual, de asemenea are dreptul de a dispune de toate datele relevante cu privire la consumul de energie electrică. La schimbarea furnizorului, consumatorul final nu poate fi obligat la plata vreunei taxe.</p> <p>(4) Consumatorii casnici și societățile comerciale mici beneficiază de dreptul la serviciu universal.</p>	<p>10. Articolul 63:</p> <p>a) se completează cu alineatele (3¹), (3²) și (3³) cu următorul cuprins:</p> <p>b) alineatul (4) va avea următorul cuprins:</p> <p>c) alineatul (7) va avea următorul cuprins:</p>	<p><i>furnizorul de energie electrică include aceleași condiții în contractul de furnizare a energiei electrice sau de procurare ca și în cazul unui consumator final sau producător, instalațiile electrice ale cărui sunt direct racordate la rețeaua electrică de distribuție”.</i></p> <p>7. La pct. 10 privind modificarea art. 63:</p> <p>„Alin. (3¹-3³) se exclud.</p> <p>Modificările propuse la alin. (4) se exclud.</p> <p>Se completează cu alin. (4¹) cu următorul cuprins:</p> <p><i>„(4¹) Pentru locurile de consum pentru care consumatorii finali fac uz de dreptul de a schimba furnizorul ce are impusă obligația de serviciu universal prevăzută la art. 72 și încheie un contract de furnizare a energiei electrice la preț negociat sau consumatorii finali rezoluționează contractul de furnizare a energiei electrice încheiat cu un furnizor ce are impusă obligația de serviciu public prevăzută la art. 72, consumatorii finali sunt în drept să solicite furnizorului serviciului universal încheierea contractului de furnizare a energiei electrice, la expirarea termenului de 12 luni de la data rezoluționării contractului de furnizare a energiei electrice cu furnizorul serviciului universal.”</i></p> <p>c) Alin. (7) se modifică și se expune în următoarea redacție:</p> <p><i>„Pentru locul/locurile de consum la care consumatorii noncasnici care au încheiat</i></p>	
--	---	--	--

<p>(7) Consumatorii noncasnici au dreptul de a încheia contracte de furnizare a energiei electrice cu mai mulți furnizori în același timp. În acest caz, unul dintre furnizori trebuie să-și asume responsabilitatea de echilibrare pentru consumatorul respectiv. Condițiile în care consumatorii noncasnici mari pot să exercite acest drept se stabilesc de către Agenție în Regulamentul privind furnizarea energiei electrice.</p>	<p>„(7) Nu se permite încheierea de către consumatorii noncasnici a două sau mai multe contracte de furnizare a energiei electrice pentru același loc de consum, în cazul în care unul dintre contractele de furnizare a energiei electrice ale consumatorului noncasnic respectiv este încheiat cu un furnizor ce are impusă obligația de serviciu public prevăzută la art. 72”.</p>	<p><i>contract de furnizare a energiei electrice cu furnizorul serviciului universal sau de ultimă opțiune nu se permite încheierea a două sau mai multe contracte de furnizare a energiei electrice cu diferiți furnizori”.</i></p> <p>d) se completează cu alineatele (11) și (12) cu următorul cuprins:</p> <p><i>„(11) Consumatorul angro este în drept să procure energie electrică pentru acoperirea necesităților proprii și necesitățile altor consumatori finali. Consumatorul angro semnează contractul de vânzare a energiei electrice cu consumatorul final, în rezultatul negocierilor.</i></p> <p><i>(12) În cazul în care instalațiile electrice ale unui consumator final sunt racordate la instalația de utilizare ale unui consumator final, instalația de racordare a căruia este racordată la rețeaua electrică de distribuție, și ultimul nu este obligat să obțină autorizația de operator al sistemului de distribuție închis, consumatorul final este în drept să vândă energie electrică altor consumatori finali, el fiind considerat consumator angro”.</i></p>
<p>Articolul 80. Piețele organizate de energie electrică</p> <p>(2) Se consideră piață organizată de energie</p>	<p>d) la articolul 80: se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(1¹) În cazul serviciilor de echilibrare, serviciilor de sistem și a altor servicii conexe, Agenția stabilește mecanisme</p>	<p>8. La pct. 11:</p> <p>La art. 80:</p> <p>Alin. (1¹) se exclude;</p> <p>La alin (2) textul „<i>inclusiv mecanismele temporare reglementate stabilite de Agenție</i>” se substituie cu textul „<i>inclusiv mecanismele temporare reglementate stabilite de Agenție conform prevederilor art. 81¹ sau art. 81³</i>”;</p>

<p>electrică piața energiei electrice pentru ziua următoare, piața energiei electrice pe parcursul zilei, piața organizată a contractelor, piața energiei electrice de echilibrare și piața serviciilor de sistem.</p> <p>Articolul 81. Regulile pieței energiei electrice</p> <p>(3) Regulile pieței energiei electrice reglementează în special:</p> <p>q) piața energiei electrice de echilibrare;</p> <p>r) piața serviciilor de sistem;</p>	<p>reglementate de achiziționare la prețuri reglementate în cazul în care numărul mic de participanți nu permite organizarea unei piețe concurențiale. Mecanismele reglementate se stabilesc temporar, pe perioada necesară asigurării condițiilor de funcționare a unei piețe concurențiale, în conformitate cu art. 85¹”;</p> <p>e) articolul 81, alineatul (3) se modifică după cum urmează:</p> <p>litera q) se completează cu textul „și mecanisme temporare reglementate până la stabilirea unei piețe concurențiale”;</p> <p>litera r) se completează cu textul „și mecanisme temporare reglementate până la stabilirea unei piețe concurențiale”.</p> <p>f) se completează cu articolul 81¹ cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 81¹. Mecanisme aplicabile în cazul unor disfuncționalități pe piața angro a energiei electrice</p> <p>(1) Disfuncționalitățile pe piața angro de energie electrică sunt:</p> <p>a) un număr insuficient de participanți la licitațiile organizate de furnizorul serviciului universal și furnizorul</p>	<p>La art. 81 litera q) și litera r) se exclude</p> <p>Art. 81¹ se expune în următoarea redacție:</p> <p>„Articolul 81¹. Mecanisme aplicabile în cazul unor crize de energie electrică</p> <p>(1) În cazul apariției unei crize de energie electrică, Agenția este în drept să întreprindă măsurile necesare pentru depășirea crizei și să intervină, într-un mod nediscriminatoriu, proporțional și limitat în timp, în operarea pieței energiei electrice. În acest scop, Agenția poate:</p> <p>a) să stabilească obligații suplimentare de serviciu public privind vânzarea energiei electrice în cantități și la prețuri reglementate;</p> <p>b) Să stabilească obligații de serviciu public privind achiziția centralizată de energie</p>	
--	--	--	--

de ultimă opțiune conform art. 68 alin. (8) și operatorii de sistem;

b) un număr insuficient de participanți la piața energiei electrice de echilibrare și la piața serviciilor de sistem;

c) creșteri nejustificate ale prețurilor pe piețele concurențiale de energie electrică;

d) periclitarea asigurării consumatorilor finali cu energie electrică din cauza exportului declarat de energie electrică;

e) insuficiență de timp pentru organizarea și desfășurarea licitațiilor pentru procurarea energiei electrice.

(2) Disfuncționalitățile pe piața angro de energie electrică se constată de Agenție, din oficiu sau la sesizarea unuia sau mai multor participanți la piața energiei electrice.

(3) În cazul apariției unei disfuncționalități pe piața angro de energie electrică, Agenția este în drept să întreprindă măsurile necesare pentru înlăturarea disfuncționalității sau asigurării funcționării pieței energiei electrice, prin reducerea efectelor disfuncționalității. În acest scop, Agenția este în drept:

a) să suspende temporar funcționarea pieței respective

electrică, prin licitație sau prin negociere directă, necesară furnizorilor serviciului universal și de ultimă opțiune și operatorilor de sistem;

c) să stabilească obligații de serviciu public pentru unul sau mai mulți producători de energie electrică care să participe la piața energiei electrice de echilibrare și la piața serviciilor de sistem sau să furnizeze servicii de echilibrare și servicii de sistem în cantități limitate de posibilitățile tehnice și la prețuri reglementate.

(2) În cazul în care măsurile dispuse de către Agenție nu sunt executate de către participanții pieței energiei electrice, Agenția aplică în privința acestora sancțiunea financiară prevăzută la art. 95 alin. (5) și sesizează Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova în conformitate cu Regulamentul privind situațiile excepționale pe piața energiei electrice.”;

Se completează cu art. 81² cu următorul conținut:

„Articolul 81². Mecanisme aplicabile în cazul devierilor financiare ale furnizorilor de energie electrică la prețuri reglementate.

În cazul în care, în pofida ajustărilor prețurilor reglementate pentru furnizarea energiei electrice aprobate de Agenție în conformitate cu prevederile prezentei legi, furnizorii de energie electrică cărora le-a fost impusă obligația de serviciu public în conformitate cu art. 72, înregistrează devieri tarifare mai mari de 5% din costurile de

	<p>până la înlăturarea disfuncționalității;</p> <p>b) să limiteze sau să interzică temporar exporturile de energie electrică pentru toți producătorii și furnizorii licențiați sau numai pentru unii dintre aceștia;</p> <p>c) să stabilească obligații de serviciu public de vânzare a energiei electrice în cantități și la prețuri reglementate;</p> <p>d) Să stabilească obligații de serviciu public privind achiziția centralizată de energie electrică, prin licitație sau prin negociere directă, necesară furnizorilor serviciului universal și de ultimă opțiune și operatorilor de sistem;</p> <p>e) să stabilească obligații de serviciu public pentru unul sau mai mulți producători de energie electrică care să participe la piața energiei electrice de echilibrare și la piața serviciilor de sistem sau să furnizeze servicii de echilibrare și servicii de sistem în cantități limitate de posibilitățile tehnice și la prețuri reglementate.</p> <p>(4) În cazul în care măsurile dispuse de către Agenție nu sunt executate de către participanții pieței energiei electrice, Agenția aplică în privința acestora sancțiunea financiară prevăzută la art. 95 alin. (5) și sesizează</p>	<p>furnizare a energiei electrice stabilite în prețurile reglementate, Agenția confirmă aceste devieri tarifare și le recuperează de la toți furnizorii care desfășoară activitatea pe piața energiei electrice cu amănuntul, în conformitate cu cota lor pe piața corespunzătoare din perioada anterioară înregistrării devierilor tarifare, printr-o hotărâre adoptată în acest scop.”</p> <p>Se completează cu art. 81³ cu următorul conținut:</p> <p>„Articolul 81³. Mecanisme aplicabile în cazul indisponibilității surselor de echilibrare.</p> <p>(1) Agenția monitorizează disponibilitatea surselor de echilibrare pe piața energiei electrice de echilibrare. În cazul în care se identifică o indisponibilitate a surselor, Agenția identifică cauza apariției problemei (de reglementare sau deficiență a pieței energiei electrice de echilibrare), elaborează și publică un plan de acțiuni cu un calendar pentru realizarea măsurilor de eliminare a cauzei apariției problemei (de reglementare sau deficiență a pieței energiei electrice de echilibrare). Acestea pot include promovarea în continuare a integrării piețelor de energie electrică din Moldova cu cele din țările vecine, măsuri pentru facilitarea achiziției de către operatorul sistemului de transport a capacității de echilibrare pe piețele regionale, stimulente pentru a oferi energie electrică pe piața energiei electrice de echilibrare, asigurarea unor condiții de concurență echitabile.</p>	
--	--	---	--

Comisia pentru Situații
 Excepționale a Republicii
 Moldova în conformitate cu
 Regulamentul privind situațiile
 excepționale pe piața energiei
 electrice.”;

(2) Agenția în termen de două luni prezintă planul de implementare spre consultare Secretariatului Comunității Energetice și pune în aplicare orice măsuri convenite în cooperare cu Secretariatul Comunității Energetice.

(3) În cazul lipsei concurenței pe piața capacităților de echilibrare, Agenția poate prevedea o derogare de la achizițiile capacităților de echilibrare în baza mecanismelor de piață, inclusiv prin impunerea de obligații temporare de serviciu public operatorului sistemului de transport în ceea ce privește achiziția capacităților de echilibrare și/sau către potențialii furnizori ai capacităților de echilibrare. Prețurile pentru capacitățile de echilibrare, în contextul obligației temporare de serviciu public se determină în baza unei metodologii nediscriminatorii și transparente elaborate de Agenție. Atât metodologia, cât și obligațiile temporare de serviciu public sunt convenite cu Secretariatul Comunității Energetice înainte de aprobarea acestora. Aceste obligații de serviciu public vor înceta în momentul în care achiziția capacităților de echilibrare se va putea efectua în baza mecanismelor de piață, acest moment urmând a fi convenit cu Secretariatul Comunității Energetice.

(4) În măsura în care indisponibilitatea surselor de echilibrare nu sunt rezultatul unor probleme în materie de reglementare sau deficiențe ale pieței energiei electrice sau nu pot fi eliminate prin măsurile menționate la alin. (1), Agenția, în cooperare cu Secretariatul

Comunității Energetice, poate elabora și introduce mecanisme de stimulare a investițiilor în capacități de echilibrare. Aceste mecanisme de stimulare a investițiilor în capacități de echilibrare se elimină de îndată ce deficiențele menționate la alin. (1) încetează să mai existe.”

La art. 82¹ alin. (3) expresia „operatorului pieței energiei electrice” se substituie cu cuvântul „aplicantului”.

h) se completează cu articolul 82¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 82¹.** Desemnarea operatorului pieței energiei electrice

(3) La solicitarea operatorului pieței energiei electrice, Agenția îl desemnează ca Operator al Pieței Energiei Electrice Desemnat căruia îi este atribuită sarcina de realizare a cuplării internaționale a pieței pentru ziua următoare și a pieței pe parcursul zilei pentru o perioadă inițială de 4 ani, cu posibilitatea de prelungire, dacă îndeplinește cumulativ următoarele cerințe

l) se completează cu articolul 85¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 85¹.** Derogări de la mecanismele de piață pe piața energiei electrice

Art. 85¹ se exclude.

9. La pct. 12 (anterior pct. 13) privind modificarea art. 87:

<p>Articolul 87. Metodologiile de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor și a tarifelor reglementate</p> <p>(3) Metodologiile de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor și a tarifelor reglementate trebuie să includă:</p> <p>a) componența și modul de calculare a:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cheltuielilor aferente procurării resurselor energetice primare și a energiei electrice, inclusiv pentru acoperirea nivelului rezonabil și justificat al consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică din rețelele electrice de transport și de distribuție, precum și pentru acoperirea totală sau parțială a costurilor aferente serviciului de echilibrare; - cheltuielilor aferente consumului tehnologic și pierderilor de energie electrică din rețelele electrice de distribuție, al căror nivel nu-l va depăși pe cel efectiv înregistrat în anul precedent; 	<p>13. Articolul 87 alineatul (3): la litera a):</p> <p>liniuța a doua va avea următorul cuprins:</p> <p>„- cheltuielilor aferente consumului tehnologic și pierderilor de energie electrică din rețelele electrice de distribuție, al căror nivel nu va depăși media efectiv înregistrat în ultimii trei ani cât și a stimulentei în mărime de 50% din valoarea reducerii consumului tehnologic și pierderilor de energie electrică înregistrate pe parcursul anului”;</p> <p>se completează cu două liniuțe cu următorul cuprins:</p> <p>„- componente de echitate, care reprezintă obligațiunile de plată reciproce ca urmare a relației contractuale”;</p> <p>- alocația aferentă capitalului circulant utilizat în activitatea reglementată”;</p> <p>litera g) va avea următorul cuprins:</p> <p>„g) modul de ajustare a prețurilor și tarifelor reglementate, inclusiv modul de actualizare a tarifelor, prețurilor reglementate în decursul anului”.</p> <p>La articolul 96:</p>	<p>Textul propus la lit. a), liniuța a doua se exclude.</p> <p>Se exclude liniuța „componentei de echitate, care reprezintă obligațiunile de plată reciproce ca urmare a relației contractuale”;</p> <p>Se completează cu lit. d¹) cu următorul conținut:</p> <p>„d¹) modul de determinare a consumului tehnologic și a pierderilor de energie electrică în rețelele electrice de transport, în rețelele electrice de distribuție a energiei electrice, prin stabilirea trendului de reducere a acestora pe perioada valabilității metodologiilor tarifare, pentru a implementa mecanisme de stimulare a eficienței, ținând cont de obiectivele stabilite și de cantitățile de energie electrică intrate în rețelele electrice de transport și distribuție a energiei electrice”.</p> <p>10. La pct. 15 privind modificarea art. 96 se completează cu alin. 14³ cu următorul cuprins:</p>
--	---	--

<p>Articolul 96. Dispoziții finale și tranzitorii</p>	<p>c) se completează cu alineatele (14¹) și (14²) cu următorul cuprins:</p>	<p>„(14³) În termen de cel mult 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Agenția va aproba Metodologia de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor reglementate pentru furnizarea de ultimă opțiune în contextul obligației de serviciu public stabilite la art. 73. Până la aprobarea Metodologiei respective, în cazul în care va fi necesar a fi prestat serviciul public de furnizare de ultimă opțiune, la aprobarea prețului reglementat pentru furnizarea energiei electrice în contextul îndeplinirii obligației de serviciu public de a asigura furnizarea de ultimă opțiune, Agenția va ține cont de un coeficient de impredictibilitate și alte riscuri asociate de 1,2 ori mai mare comparativ cu prețul reglementat în vigoare pentru furnizarea energiei electrice în contextul îndeplinirii serviciu public de a presta serviciu universal stabilite la art. 72.”</p> <p>11. Se completează proiectul de Lege cu art. V, cu următorul cuprins:</p>	
<p>Legea nr. 120/2022 privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești–Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești (Monitorul Oficial al Republicii</p>	<p>se completează cu alineatele (14¹) și (14²) cu următorul cuprins:</p>	<p>„Art. V Legea nr. 120/2022 privind declararea utilității publice de interes național a lucrărilor de construcție a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești–Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2022, nr. 158, art. 278), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>1. Art. 17 se completează la început cu o nouă propoziție cu următorul conținut: „Prin derogare de la prevederile art. 3 și art. 15, alin.</p>	

<p><i>Moldova, 2022, nr. 158, art. 278)</i></p> <p>Art.17. – După publicarea actului de expropriere, bunurile imobile indicate la art.4 lit.a) care vor fi afectate permanent de lucrările de construcție pe întreaga durată de exploatare a liniei electrice aeriene (LEA) 400 kV de transport al energiei electrice Vulcănești-Chișinău și a stației Back-to-Back Vulcănești se transmit în administrarea Agenției Proprietății Publice. În baza actului de expropriere și a dosarelor cadastrale perfectate în modul stabilit de actele normative, Agenția Servicii Publice va efectua gratuit înregistrarea corespunzătoare în Registrul bunurilor imobile, la cererea titularului de drept.</p> <p>Anexă 16. În situația în care se expropriază o parte dintr-un bun imobil care nu este format și/sau înregistrat în modul corespunzător în Registrul bunurilor imobile, pe baza măsurărilor executate de expropriator se determină</p>		<p><i>(5) al Legii nr. 534/2004 cu privire la formarea bunurilor imobile, inițierea formării bunului imobil se va efectua de către Institutul de Proiectări pentru Organizarea Teritoriului, iar aprobarea documentației cadastrale se va efectua de către Agenția Proprietății Publice”;</i></p> <p>2. Conținutul pct. 16 din Anexa la Legea nr. 120/2022 se substituie cu următorul text:</p> <p><i>„În situația în care se expropriază o parte dintr-un bun imobil care nu este înregistrat în modul corespunzător în registrul bunurilor imobile, pe baza proiectului tehnic final se determină suprafața expropriată, precum și coordonatele punctelor de cotitură a hotarelor terenului. Înregistrarea terenurilor necesare exproprierii se va efectua în baza planului geometric aprobat de către Agenția Proprietății Publice și a Actului de expropriere”</i></p>	
---	--	--	--

atât suprafața expropriată, cât și cea neexpropriată și se înregistrează porțiunea de teren necesară exproprierii, în baza proiectului de formare a bunului imobil și a ordinului Agenției Proprietății Publice.

Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 69-77, art. 117)

Articolul 34. Schemele de sprijin pentru promovarea energiei electrice din surse regenerabile

(9) Guvernul, în contextul îndeplinirii atribuțiilor stabilite la art.10 lit.e), publică și, la necesitate, actualizează calendarul indicativ cu privire la frecvența planificată a procedurilor de licitație, de asemenea publică informații privind, după caz, capacitatea și bugetul/costul schemei de sprijin, tehnologiile eligibile, precum și alte detalii

12. Se completează proiectul de Lege cu art. VI cu următorul cuprins

Art. VI. – Legea nr. 10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 69-77, art. 117), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează.

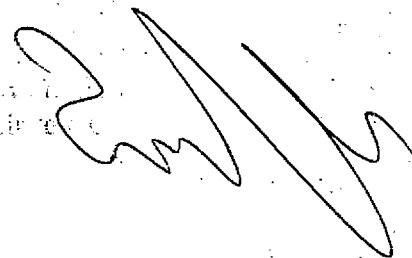
1. La art. 34 alin. (9) va avea următorul cuprins:

„(9) Guvernul, în contextul îndeplinirii atribuțiilor stabilite la art. 10 lit. e), prin intermediul organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei publice pe pagina web oficială și în alte surse mass-media de circulație națională și internațională, și la necesitate, actualizează calendarul indicativ cu privire la frecvența planificată a procedurilor de licitație, de asemenea publică informații privind, după caz, capacitatea și bugetul/costul schemei de sprijin, tehnologiile eligibile, precum și alte detalii relevante și de interes general.”

<p>relevante și de interes general.</p> <p>Articolul 35. Procedura de licitație pentru oferirea statutului de producător eligibil mare (4) În vederea asigurării transparenței și nediscriminării participanților la procedura de licitație, documentația de licitație se plasează pe pagina web oficială a organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei și se include în anunțul privind inițierea procedurii de licitație. Regulamentul privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de producător eligibil mare stabilește lista exhaustivă a conținutului documentației de licitație.</p> <p>Articolul 36. Procedura de confirmare a statutului de producător eligibil mare (5) Pentru confirmarea statutului de producător eligibil mic se pot adresa toți doritorii care întrunesc</p>		<p>2. La art. 35 alin. (4) se completează la sfârșit cu următoarea frază: „Garanția pentru ofertă și garanția de bună execuție a contractului se stabilesc și se aplică în mod nediscriminatoriu, într-o sumă fixă pentru fiecare 1 kW de putere instalată, în conformitate cu Regulamentul privind desfășurarea licitațiilor pentru oferirea statutului de mare producător eligibil.”</p> <p>3. La art. 36 alin. (5) termenul de „36 luni” se modifică cu termenul de „24 luni”, iar referința la „art. 37 alin.(1²)” se modifică cu referința la „art. 37 alin.(1¹)”.</p>	
--	--	---	--

	<p>condițiile și care corespund criteriilor stabilite în conformitate cu prezenta lege. Nu poate fi confirmat statutul de producător eligibil mic pentru persoanele care urmează să construiască centrale electrice cu echipament utilizat sau echipament nou fabricat cu mai mult de 36 de luni înainte de punerea în funcțiune. Termenul indicat în prezentul alineat poate fi prelungit cu durata stabilită de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în condițiile aplicării dreptului prevăzut la art.37 alin.(12).</p>			
21.	<p>Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193–203, art. 413), cu modificările ulterioare.</p>	<p>Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193–203, art. 413), cu modificările ulterioare.</p>	<p><u>Amendament Radu MARIAN</u> Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193–203, art. 413), cu modificările ulterioare. 1. Art. 7 alin. (2) modificarea de la lit. a) se modifică după cum urmează: „la litera a), după textul „centralele electrice de termoficare urbane,” se introduce textul „a prețurilor pentru capacitățile de echilibrare conform prevederilor art. 81³,”; 2. Art. 21 completarea cu alin. (5¹) va avea următorul cuprins: „(5¹) Măsurile temporare de stimulare a investițiilor pe piața energiei electrice de</p>	<p>Se acceptă</p>

			<p>echilibrare pot conține obligații de serviciu public la prețuri reglementate pentru capacitățile de echilibrare”.</p> <p>3. Art. 81³, alin. (1) prima propoziție, după cuvintele „indisponibilitatea de surse” se completează cu cuvintele „de echilibrare”.</p> <p>4. Art. 96, alin. (14²) textul „reglementate pentru cantitățile de energia electrică sau de servicii oferite prin mecanismele reglementate stabilite în conformitate cu prevederile prezentei legi.” se substituie cu textul „pentru capacitățile de echilibrare”.</p>	
--	--	--	---	--

Radu MARIAN
Președintele Comisiei